

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลอี๋ฮ่ง พ.ศ. ๒๕๖๘

โดย

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (กอปภ.อบต.)

องค์การบริหารส่วนตำบลอี๋ฮ่ง

อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

โทรศัพท์ ๐ ๔๓๐๓ ๐๓๓๔

โทรสาร ๐ ๔๓๐๓ ๐๓๓๔

ความถี่วิทยุสื่อสาร ๑๖๒.๕๒๕ MHz

N ๑๕.๗๕๗๑๔๘ , E ๑๐๓.๕๒๑๓๑๘

องค์การบริหารส่วนตำบล

- หมายเลขโทรศัพท์มือถือ ๐๘๗-๒๒๒๙๒๕๗

คำนำ

สถานการณ์สาธารณสุขในปัจจุบันมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้น มีสาเหตุเนื่องจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศของโลก ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนมีโอกาสอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ความเสียหายจากสาธารณสุขที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งภัยที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย ภัยหนาว ภัยแล้ง และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย ภัยจากการคมนาคมขนส่ง อุบัติภัย และภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทภารกิจในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา) ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นและเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่น เป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ภายหลังจากสถานการณ์สิ้นสุดลง

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการเตรียมความพร้อม การแจ้งเตือนภัย และการดำเนินการช่วยเหลือให้แก่หน่วยงาน ในระดับท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ข้างเคียง ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังเกิดภัย ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ พ.ศ. ๒๕๕๘ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๘ และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

(นายพิชิต หอมพุ่ม)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง

ผู้อำนวยการท้องถิ่น

วันที่ ๒๐ เดือน กันยายน ๒๕๖๗

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์สาธารณภัยของประเทศไทยทั้งที่เกิดจากเกิดจากธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์ มีปัจจัยหลักมาจากสาเหตุหลายประการ สาเหตุจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินโคลนถล่ม แผ่นดินไหว พายุฤดูร้อน มีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น สาเหตุจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่จำกัด การขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำให้สภาพภูมิอากาศของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง สภาพอากาศแปรปรวน อากาศร้อนจัดและหนาวจัด หรือมีฝนตกปริมาณมากเป็นเวลานาน ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมหนักและแผ่นดินถล่ม ซึ่งสาธารณภัยดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ชุมชน และของรัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่น โดยผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่น และช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** จึงต้องมีการเตรียมพร้อมและรับมือกับสถานการณ์สาธารณภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้น ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอ เพื่อให้การบริหารจัดการสาธารณภัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และสร้างพื้นที่ให้เป็นท้องถิ่นที่ปลอดภัย โดยให้ความสำคัญกับหลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้แก่ การป้องกัน การลดผลกระทบ และการเตรียมความพร้อม ควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์ รวมทั้งการฟื้นฟู ได้แก่ การฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้าง การสร้างใหม่ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม ตามวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (แผนภาพที่ ๑ – ๑)

แผนภาพที่ ๑-๑ : วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม การแจ้งเตือนภัย และการดำเนินการช่วยเหลือให้แก่หน่วยงานในระดับท้องถิ่นในกรณีเกิดสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อให้ประชาชนใน **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุสาธารณภัย

สารบัญ

หน้า

แผนที่ อปท.

บทนำ

บทที่ ๑	ข้อมูลทั่วไป	๙
๑.๑	สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง	๙
๑.๑.๑	ที่ตั้งและอาณาเขต	๙
๑.๑.๒	เขตการปกครอง	๑๐
๑.๑.๓	ประชากร ศาสนา	๑๐
๑.๑.๔	การประกอบอาชีพ	๑๐
๑.๒	ประวัติการเกิดภัย	๑๒
๑.๒.๑	สถานการณ์สาธารณภัย	๑๒
๑.๒.๒	สถิติภัย	๑๒
๑.๓	การจัดลำดับความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่ อบต.อึ้งอ่อง	๑๒
๑.๔	ปฏิทินสาธารณภัยประจำปี	๑๖
บทที่ ๒	แนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๑๖
๒.๑	ขอบเขตสาธารณภัย	๑๘
๒.๒	ระดับการจัดการสาธารณภัย	๑๘
๒.๓	ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๑๙
๒.๔	งบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๐
๒.๔.๑	ภาวะปกติ	๒๐
๒.๔.๒	ภาวะฉุกเฉิน (เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย)	๒๐
๒.๕	องค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อบต.อึ้งอ่อง	๒๑
๒.๕.๑	ระดับนโยบาย	๒๑
๒.๕.๒	ระดับปฏิบัติ	๒๒
๒.๖	การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน อบต.อึ้งอ่อง (เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย)	๒๒
๒.๗	การปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒๓
๒.๗.๑	การปฏิบัติร่วมกับอำเภอและจังหวัด	๒๓
๒.๗.๒	การปฏิบัติร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง	๒๓
๒.๗.๓	การปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม เอกชน และองค์การสาธาณกุศล	๒๓
บทที่ ๓	การปฏิบัติก่อนเกิดภัย	๒๓
๓.๑	การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๔
๓.๒	มาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๔
๓.๓	การสร้างความรู้เข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๕
๓.๔	การแจ้งเตือนภัย	๒๗
๓.๔.๑	การแจ้งเตือนล่วงหน้า	๒๗
๓.๔.๒	การแจ้งเตือนภัย	๒๗
๓.๔.๓	ระดับและความหมายของสีในการแจ้งเตือนภัย	๒๗
๓.๔.๔	กระบวนการแจ้งเตือนภัย	๒๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓.๔ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒๗
บทที่ ๔ การเตรียมความพร้อม	๒๘
๔.๑ ทรัพยากรด้านสาธารณภัย	๒๙
๔.๒ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อปต.อีจ้อง	๓๐
๔.๓ การประชาสัมพันธ์ในภาวะฉุกเฉิน	๓๓
บทที่ ๕ การปฏิบัติหลังเกิดภัย	๔๑
๕.๑ การเผชิญเหตุ	๔๔
๕.๒ การบัญชาเหตุ	๔๖
๕.๓ การปฏิบัติในการบัญชาเหตุการณ์	๔๖
๕.๔ การปฏิบัติเมื่อเกิดภัย	๔๗
บทที่ ๖ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน	๕๖
๖.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน	๕๗
๖.๒ การฟื้นฟูกลับสู่สภาวะปกติ	๕๗
๖.๓ การประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย	๕๙
๖.๔ แนวทางในการประเมินความเสียหาย	๖๐
๖.๕ แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งระบบและกลไก	๖๑
๖.๖ การฟื้นฟูอาชีพ	๖๑
๖.๗ แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูธรรมชาติ	๖๒
บทที่ ๗ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	๗๒
๗.๑ การขับเคลื่อนแผน	๗๓
๗.๒ การติดตามและประเมินผล	๗๔
๗.๓ การวิจัยและพัฒนา	๗๕
๗.๔ การทบทวนแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๗๖

ภาคผนวก

- ก. บัญชีรายชื่อบุคลากรหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และองค์กรเครือข่ายในเขต **องค์การบริหารส่วนตำบลอี้ง**
- ข. บัญชีรายชื่อบุคลากรหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และองค์กรเครือข่ายในจังหวัด
- ค. บัญชีรายชื่อเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการแต่งตั้ง/
อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน/OTOS ของ **องค์การบริหารส่วนตำบลอี้ง**
- ง. บัญชีรายนามภาคประชาสังคมในพื้นที่
- จ. บัญชีรายชื่อองค์กรสาธารณกุศลในพื้นที่ **องค์การบริหารส่วนตำบลอี้ง**

- ฉ. บัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์
ที่ใช้ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ช. บัญชีรายชื่อกลุ่มเปราะบางที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ
- ซ. บัญชีรายชื่อสถานที่สำคัญในเขต **องค์การบริหารส่วนตำบลอี้ง**

- ณ. แบบสำรวจศูนย์พักพิงชั่วคราว
- ญ. ตัวอย่างตารางมาตรฐานในการประมาณค่าความเสี่ยง
- ฎ. ตัวอย่างคำสั่งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย **องค์การบริหารส่วน
ตำบลอี้ง**
- ฏ. รายละเอียดแผนงาน/โครงการการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยสอดคล้องกับ
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)
- ฐ. แบบประเมินภัยพิบัติขั้นต้น ระยะที่ ๑ (Initial Disaster Assessment Form)
- ฑ. แบบประเมินความเสียหายและความต้องการ ระยะที่ ๒ (Multi Cluster Initial and
Rapid Assessment - MIRA)

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑-๑ :	สถิติการเกิดอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอิงอ่อง	๑๒
ตารางที่ ๑-๒ :	สถิติการเกิดวาตภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอิงอ่อง	๑๒
ตารางที่ ๑-๓ :	สถิติการเกิดภัยแล้งขององค์การบริหารส่วนตำบลอิงอ่อง	๑๓
ตารางที่ ๑-๔ :	สถิติการเกิดอัคคีภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอิงอ่อง	๑๓
ตารางที่ ๑-๖ :	ลำดับความเสียหายขององค์การบริหารส่วนตำบลอิงอ่อง	๑๓
ตารางที่ ๑-๗ :	ปฏิทินสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอิงอ่อง	๑๔

บทที่ ๑

ข้อมูลทั่วไป

บทที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง

๑.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๗ บ้านหนองบัว ตำบลอึ่งอ่าง อำเภोजตุรพักรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีพื้นที่
ประมาณ ๑๘.๓๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๘,๕๖๔ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เทศบาลตำบลหนองผือ อำเภोजตุรพักรพิมาน
ทิศใต้ ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอกเกษตรวิสัย
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโคตร อำเภोजตุรพักรพิมาน
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลดู่โน้ย อำเภोजตุรพักรพิมาน

๑.๑.๒ เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ ตำบล
จำนวน ๙ หมู่บ้าน ได้แก่

ม.๑	บ้านกุดจอก	จำนวน	๔๙	ครัวเรือน
ม.๒	บ้านค้อ	จำนวน	๑๑๘	ครัวเรือน
ม.๓	บ้านอึ่งอ่าง	จำนวน	๒๔๙	ครัวเรือน
ม.๔	บ้านสวนมอญ	จำนวน	๑๒๔	ครัวเรือน
ม.๕	บ้านหนองหนอง	จำนวน	๖๕	ครัวเรือน
ม.๖	บ้านหนองผง	จำนวน	๑๗๐	ครัวเรือน
ม.๗	บ้านหนองบัว	จำนวน	๑๓๒	ครัวเรือน
ม.๘	บ้านสวนมอญ	จำนวน	๑๐๖	ครัวเรือน
ม.๙	บ้านหนองหนอง	จำนวน	๙๔	ครัวเรือน
รวมทั้งสิ้น		จำนวน	๑,๑๐๗	ครัวเรือน

๑.๑.๓ ประชากร ศาสนา

องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง
มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๑๑๑คน แยกได้ ดังนี้

หมู่ที่	ชาย	หญิง	รวมทั้งหมด	หมายเหตุ
๑	๙๖	๘๒	๑๗๘	
๒	๒๕๖	๒๖๓	๕๑๙	
๓	๔๕๗	๔๔๗	๙๐๔	
๔	๒๐๑	๒๐๒	๔๐๓	
๕	๑๒๑	๑๑๙	๒๔๐	
๖	๓๓๕	๓๒๖	๖๖๑	
๗	๒๗๔	๒๖๗	๕๔๑	
๘	๑๙๑	๑๙๓	๓๘๔	
๙	๑๓๔	๑๔๕	๒๗๙	
รวม	๒,๐๖๕	๒,๐๔๔	๔,๑๑๑	

จำแนกเป็น เพศชาย ๒,๐๖๕ คน

เพศหญิง ๒,๐๔๔ คน

จำนวนครัวเรือน ๑,๑๐๗ ครัวเรือน

จำนวนประชากรแฝง* ประมาณ ๒๘๖ คน

ส่วนใหญ่นับถือศาสนา พุทธ ร้อยละ ๙๘

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๗

(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของสำนักทะเบียนอำเภอจตุรพักตรพิมาน)

๑.๑.๔ การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่

ประมาณร้อยละ ๘๗ ประกอบอาชีพ เกษตรกร

อาชีพรอง ได้แก่

๑) ประมาณร้อยละ ๖๔ ประกอบอาชีพ เลี้ยงสัตว์

๒) ประมาณร้อยละ ๓๖ ประกอบอาชีพ ทอผ้าไหม

เฉลี่ยรายได้ประชากรต่อหัวต่อปี ประมาณ ๕๐,๘๔๓.๔๘ บาท

ที่มา : ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ๒๕๖๗

- หนอง จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ หนองผง (ม.๖), หนองฮางบ่อ (ม.๕) (ม.๙), หนองม่วง, หนองบัว (ม.๗), หนองอีแง่ง (ม.๓)

(๑) จำนวนบุคลากร จำนวน ๖๑ คน ได้แก่

สำนักงานปลัด จำนวน ๒๔ คน

กองคลัง จำนวน ๑๐ คน

กองช่าง จำนวน ๑๑ คน

กองการศึกษาฯ จำนวน ๑๒ คน

กองสวัสดิการสังคม จำนวน ๔ คน

(๒) ระดับการศึกษาของบุคลากร

ประถมศึกษา จำนวน - คน

มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา จำนวน ๒๕ คน

ปริญญาตรี จำนวน ๒๒ คน

สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๔ คน

(๓) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๓๑,๓๐๙,๙๘๕.๐๓ บาท แยกเป็น

รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน จำนวน ๑๖,๑๑๑,๗๗๐.๑๗ บาท

เงินอุดหนุนทั่วไป จำนวน ๑๕,๑๙๘,๒๑๔.๘๖ บาท

๑.๒ ประวัติการเกิดภัย

๑.๒.๑ สถานการณ์สาธารณภัย

สถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอีแง่ง ส่วนใหญ่เกิดอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย โดยมีปัจจัยเสี่ยงมาจากภัยธรรมชาติและความประมาทที่เป็นสาเหตุของการเกิดภัย เช่น อาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่ใช้ไม้ในการทำบ้านเรือนอาคารไม้เก่าสภาพชำรุด โดยเฉพาะในพื้นที่หมู่ที่ ๑

– หมู่ที่ ๙ และจากสถานการณ์สาธารณสุขภัยดังกล่าว มักจะมีผู้ประสบภัยที่ได้รับผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตั้งแต่การบาดเจ็บเล็กน้อยไปจนถึงขั้นรุนแรงเสียชีวิต

๑.๒.๒ สถิติภัย (***)ใส่เฉพาะภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของ อบต.***)

สถานการณ์สาธารณสุขของ องค์การบริหารส่วนตำบลอี้อง ที่สำคัญที่เกิดขึ้นและสร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากสถิติการเกิดภัย ดังนี้

(๑) อุทกภัย

ตารางที่ ๑-๑ : สถิติการเกิดอุทกภัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลอี้อง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย				มูลค่าความเสียหาย (แสน บาท)
			จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย	เสียชีวิต (คน)	สูญหาย (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๖๓	๒	ม.๑ - ๙	-	--	--	--	ถนนชำรุด
๒๕๖๔	-	ม.๑ - ๙	--	--	--	--	ถนนชำรุด
๒๕๖๕	๒	ม.๑ - ๙	--	--	--	--	ถนนชำรุด
๒๕๖๖	-	ม.๑ - ๙	--	--	--	--	ถนนชำรุด
๒๕๖๗	๑	ม.๑ - ๙	--	--	--	--	ถนนชำรุด
รวม	๕	ม.๑ - ๙	-	-	-	-	ถนนชำรุด

(ที่มา : งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อบต.อี้อง ข้อมูล ณ วันที่ ๕ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

* ตรวจสอบอีกครั้งว่ามีหรือไม่ (ตรวจสอบจากประกาศเขตพื้นที่ประสบภัยพิบัติ หรือประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน)

(๒) วาตภัย

ตารางที่ ๑-๒ : สถิติการเกิดวาตภัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลอี้อง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย		มูลค่าความเสียหาย (บาท)
			จำนวนบ้านเรือนที่เสียหายทั้งหลัง (หลัง)	จำนวนบ้านเรือนที่เสียหายบางส่วน (หลัง)	
๒๕๖๓	๑			๑	๑,๕๐๐
๒๕๖๔	๓	๑,๒,๔,๘		๑๓	๑๐,๐๒๐
๒๕๖๕	๒	๒,๔,๕,๖,๘	-	๑๐	๑๕,๑๑๔
๒๕๖๖	-		-	...	
๒๕๖๗			-		
รวม	๘	๘	-	๔๒	๓๗,๙๗๔

(ที่มา : งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อบต.อี้อง ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕)

* ตรวจสอบอีกครั้งว่ามีหรือไม่ (ตรวจสอบจากประกาศเขตพื้นที่ประสบภัยพิบัติ หรือประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน)

(๓) ภัยแล้ง

ตารางที่ ๑-๓ : สถิติการเกิดภัยแล้งขององค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย			มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวนครัวเรือนที่ประสบภัย	พื้นที่การเกษตรเสียหาย (ไร่)	จำนวนสัตว์ที่รับผลกระทบ (ตัว)	
๒๕๖๓	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๕	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๖	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๗	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-	-

(ที่มา : งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อบต.อึ้งอ่อง ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕)

* ตรวจสอบอีกครั้งว่ามีหรือไม่ (ตรวจสอบจากประกาศเขตพื้นที่ประสบภัยพิบัติ หรือประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน)

(๔) อัคคีภัย

ตารางที่ ๑-๔ : สถิติการเกิดอัคคีภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย			มูลค่าความเสียหาย (แสนบาท)
			จำนวนบ้านเรือนที่ประสบภัย	เสียชีวิต (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๖๒	-	-	-	---	---	-
๒๕๖๓	--	--	--	--	--	-
๒๕๖๔	-	-	-	--	--	-
๒๕๖๕	--	--	--	--	--	-
๒๕๖๖	-๑	๑-	-๑	--	--	๑๒,๒๐๐ -
๒๕๖๗	---	---	---	---	---	-
รวม	๑	๓	๔	-	-	๑๒,๒๐๐

(ที่มา : งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อบต.อึ้งอ่อง ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

* ตรวจสอบอีกครั้งว่ามีหรือไม่ (ตรวจสอบจากประกาศเขตพื้นที่ประสบภัยพิบัติ หรือประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน)

(๕) ภัยจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน (ทั้งปี)

ตารางที่ ๑-๕ : สถิติการเกิดภัยจากการคมนาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดเหตุ (ครั้ง)	สถานที่เกิดเหตุ	ผลกระทบความเสียหาย		มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	จำนวน ผู้บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๖๒	-	-	-	-	-
๒๕๖๓	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-
๒๕๖๕	-	-	-	-	-
๒๕๖๖	-	-	-	-	-
๒๕๖๗	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-

(ที่มา : งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อบต.อึ่งอ่าง ข้อมูล ณ วันที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

*ตรวจสอบจาก ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอ/อปท. หรือ รพ.สต.

๑.๓ การจัดลำดับความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง

จากการวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัยและการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ภายใต้อาณัติข้อมูลสถานการณ์สาธารณภัย สถิติการเกิดภัย ความถี่การเกิดภัย และปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย สามารถจัดลำดับความเสี่ยงจากมากไปหาน้อยตามลำดับได้ ดังนี้

ตารางที่ ๑-๖ : ลำดับความเสี่ยงภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง

ดับ ความ เสี่ยงภัย	ประเภทของภัย	ลักษณะของการเกิดภัย	หมู่บ้านที่ได้รับ ผลกระทบ ประกอบด้วย
๒	อุทกภัยและวาตภัย	ช่วงพายุ	ทุกหมู่บ้าน
๓	ภัยแล้ง	ลักษณะดินเป็นดินทราย	ทุกหมู่บ้าน
๑	อัคคีภัย	บ้านเป็นบ้านที่ทำด้วยไม้และเก่า	ทุกหมู่บ้าน
๔	ภัยหนาว	จากภัยธรรมชาติที่คาดการณ์ไม่ถึง	ทุกหมู่บ้าน
๕	ภัยจากอุบัติเหตุจราจรทาง ถนน	จากอุบัติเหตุที่คาดการณ์ไม่ถึง	ทุกหมู่บ้าน

๑.๔ ปฏิทินสาธารณภัยประจำปี

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีการเกิดสาธารณภัยขึ้นบ่อยครั้งและเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จึงทำให้ **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** สามารถคาดการณ์การเกิดภัยได้มากขึ้น ดังที่ปรากฏในตารางลำดับความเสียหายของภัย นอกจากนี้ภัยจากการคมนาคม (อุบัติเหตุทางถนน) ก็ยังเป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งมากขึ้น ซึ่งการคาดการณ์ทำได้ยากเพราะเป็นพฤติกรรมของมนุษย์เว้นแต่ในช่วงระยะเวลาหากมีการใช้ถนนมาก เช่น เทศกาลต่างๆ ก็มีแนวโน้มจะเกิดมากขึ้น

ตารางที่ ๑-๗ : ปฏิทินสาธารณภัยของ**องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ล่วงหน้า**องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** จึงทำปฏิทินสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนี้

ภัย/เดือน	ระยะเวลาที่เกิดภัย											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อุทกภัย						←			→			
ภัยแล้ง		←	ฤดูแล้ง	→								
พายุฤดูร้อน			←		→							
อัคคีภัย	← ปีใหม่	←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	← ปีใหม่
อุบัติเหตุทางถนน	← ปีใหม่			←	←	←	←	←	←	←	←	← ปีใหม่
ภัยหนาว	←									←	←	←

หมายเหตุ : เฝ้าระวังตลอดทั้งปี (ปรับแก้ช่วงเวลาเกิดภัยให้ตรงกับพื้นที่)

(๖.๓) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล (กอบป.อบต.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย**จังหวัดร้อยเอ็ด** และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย**อำเภอจตุรพักตรพิมาน** รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอ ตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อ ได้แก่

๑. ทิศเหนือ เทศบาลตำบลหนองผือ อำเภอจตุรพักตรพิมาน
๒. ทิศใต้ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย
๓. ทิศตะวันออก องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโคตร อำเภอจตุรพักตรพิมาน
๔. ทิศตะวันตก องค์การบริหารส่วนตำบลดู่น้อย อำเภอจตุรพักตรพิมาน

หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการ

บทที่ ๒

หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

บทที่ ๒

หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ปัจจุบันแนวคิดการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศไทยมุ่งเน้นให้ความสำคัญมากขึ้นกับการดำเนินการอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับ “การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย” (Disaster Risk Management : DRM) ซึ่งประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction : DRR) ควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) รวมถึงการฟื้นฟู (Recovery)

๒.๑ ขอบเขตสาธารณภัย

ขอบเขตสาธารณภัยตามแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง** พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับนี้ ให้เป็นไปตามความหมาย “สาธารณภัย” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

“อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

๒.๒ ระดับการจัดการสาธารณภัย

ระดับการจัดการสาธารณภัยเป็นไปตามระดับการจัดการสาธารณภัยของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพื้นที่ จำนวนประชากร ขนาดของภัย ความรุนแรง ผลกระทบและความซับซ้อนของภัยหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก โดยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ตารางที่ ๒-๑ : ระดับการจัดการสาธารณภัยของประเทศ

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

ที่มา : แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง** นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ จะเข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่โดยเร็วเป็นลำดับแรก มีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัคร รวมทั้งติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๒.๓ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของแผนฉบับนี้ เป็นการตอบสนองต่อเป้าหมาย การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของ**องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง** และวัตถุประสงค์ของแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ**องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง** อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

เป็นการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์และ จัดการกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อลดความถี่และลดความรุนแรงของภัย และเพิ่มศักยภาพของบุคคล ชุมชน และสังคมให้เข้มแข็งในการจัดการปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงใหม่และลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

เป็นการเผชิญเหตุและจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยการจัดระบบ การจัดการทรัพยากรและการปฏิบัติงานรับผิดชอบ เพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นทุกรูปแบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงลดความสูญเสียที่จะมีต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทรัพยากรสภาพแวดล้อม สังคม และประเทศ ให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

เป็นการปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัย ให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)ตามความเหมาะสม โดยการนำปัจจัยในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมาดำเนินการฟื้นฟู ซึ่งหมายรวมถึงการซ่อมสร้าง (reconstruction) และการฟื้นฟูสภาพ (rehabilitation)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

เป็นการพัฒนาศักยภาพการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ได้มาตรฐานตามหลักสากล โดยการจัดระบบและกลไกในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยคำนึงถึงระเบียบ กฎหมาย แนวทางปฏิบัติ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและประเพณีปฏิบัติให้สอดคล้องกับกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

๒.๔ งบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

งบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของ**องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง** มีที่มาจาก ๒ แหล่งงบประมาณ ได้แก่

(๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปี **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง** (โครงการที่ใช้ งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

(๒) งบประมาณอื่นๆ (งบกลางของ **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง**)

๒.๔.๑ ภาวะปกติ

(๑) **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง** จัดทำกรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒... โดยกำหนดให้มีรายละเอียด ดังนี้

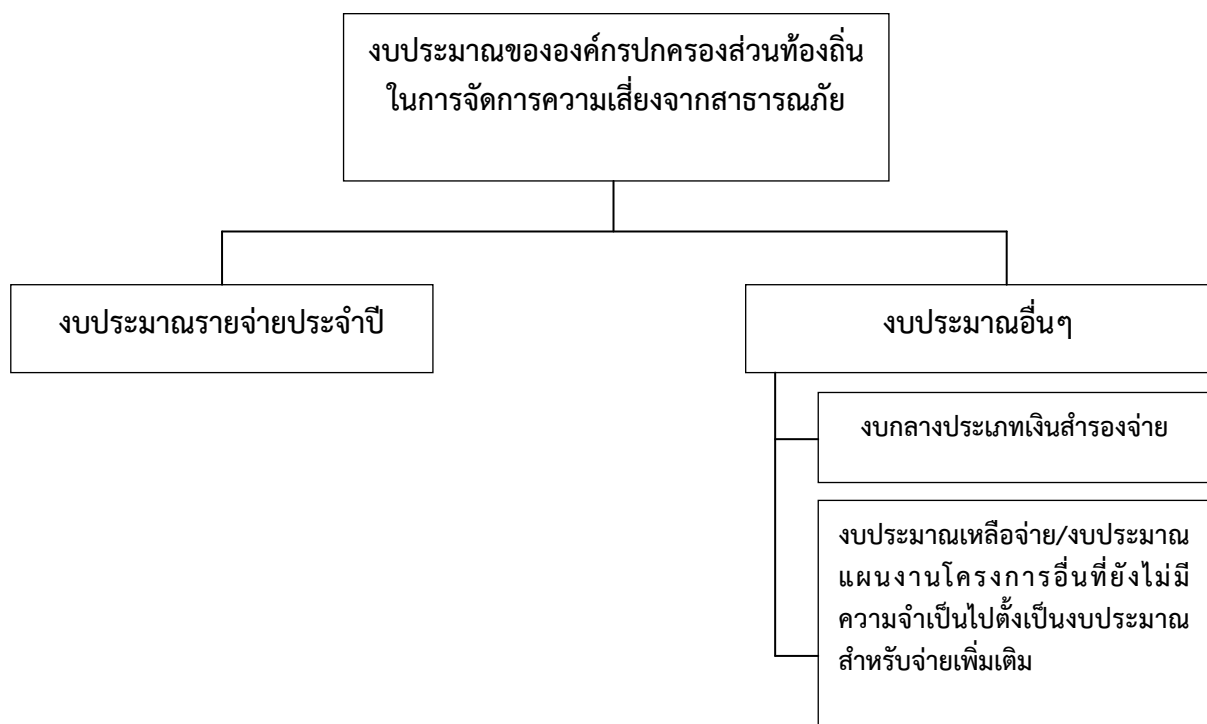
- แผนและขั้นตอนของ **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** ในการจัดการให้มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย
- แผนและขั้นตอนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง**
- ฯลฯ

(๒) **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** ตั้งงบกลาง ให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น

(๓) **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** ดำเนินการสำรองเงินสะสมตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินสะสม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนตามอำนาจหน้าที่ และสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท. ๐๘๐๘.๒/ว ๗๒๗๒ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒.๔.๒ ภาวะฉุกเฉิน

องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง นำเงินงบประมาณของหน่วยงานที่ได้เตรียมไว้ ไปใช้จ่ายเพื่อบรรเทา/ช่วยเหลือความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสาธารณภัยเป็นลำดับแรกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชน ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ หากงบประมาณไม่เพียงพอให้ออเงินงบประมาณเหลือจ่าย หรืองบประมาณในแผนงาน/โครงการอื่นที่ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องใช้จ่ายไปตั้งเป็นงบประมาณสำหรับจ่ายเพิ่มเติมได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

แผนภาพที่ ๒-๑ : แหล่งงบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของ**องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง**

๒.๕ องค์การปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง

การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ใน องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง จะมีองค์กรที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวก ควบคุม สั่งการ และประสานการปฏิบัติตั้งแต่ระดับประเทศ ซึ่งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง ต้องมีการเชื่อมโยงและรับนโยบายแผนงานแนวทางมาดำเนินการ รวมทั้งการประสานกับหน่วยงานบริหารจัดการสาธารณภัยในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

๒.๕.๑ ระดับนโยบาย

(๑) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)

มีหน้าที่กำหนดนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.)

มีหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติภัยของประเทศและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ และประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๓) คณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

มีหน้าที่จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อประกาศใช้ต่อไป โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๕.๒ ระดับปฏิบัติ

(๑) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

ทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนาจการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสาน การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) มีนายกรัฐมนตรีหรือ รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ

(๒) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)

ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง โดยมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะผู้อำนวยการกลาง เป็นผู้อำนวยการ มีความรับผิดชอบ ดังนี้

(๒.๑) ภาวะปกติ ประสานงาน และบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางของสรรพกำลัง เครื่องมืออุปกรณ์ แผนปฏิบัติการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยทั้งระบบ

(๒.๒) ภาวะใกล้เกิดภัย เตรียมการเผชิญเหตุ ติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัย พร้อมทั้งรายงานและเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีตามระดับการจัดการสาธารณภัย

เพื่อดัดสันใจในการรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยเรียกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการประกอบกำลังในการเริ่มปฏิบัติการ

(๒.๓) ภาวะเกิดภัย อำนาจการและบูรณาการประสานการปฏิบัติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ ๑) และขนาดกลาง (ระดับ ๒) ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางรับผิดชอบในการอำนาจการ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่ละระดับ รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ รายงานสถานการณ์และแจ้งเตือน พร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อดัดสันใจยกระดับในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) และนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ในกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

ทั้งนี้ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งในศูนย์ประสานการปฏิบัติของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณียกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) และขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

(๓) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.)

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการ

(๔) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร (กอปภ.กทม.)

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม สนับสนุน ประสานการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร และจัดทำแผนปฏิบัติการหรือแผนเผชิญเหตุตามประเภทความเสี่ยงภัยให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจหน้าที่และแนวทางปฏิบัติตามหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

(๕) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติงานตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมอบหมาย โดยมีนายอำเภอ เป็นผู้อำนวยการ

(๖) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเมืองพัทยาให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดชลบุรี และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอบางละมุง รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าราชการอำเภอ ตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ระบุชื่อ อบท. ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง) หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกเมืองพัทยา เป็นผู้อำนวยการ

(๖.๓) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล (กอปภ.อบต.) ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล **องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง** ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดร้อยเอ็ด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอจตุรพักตรพิมาน รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนาวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอ ตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อ ได้แก่

๕. ทิศเหนือ เทศบาลตำบลหนองผือ อำเภอจตุรพักตรพิมาน
๖. ทิศใต้ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย
๗. ทิศตะวันออก องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโคตร อำเภอจตุรพักตรพิมาน
๘. ทิศตะวันตก องค์การบริหารส่วนตำบลดู่น้อย อำเภอจตุรพักตรพิมาน

หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการ

บทที่ ๓

มาตรการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยของ อปท.

บทที่ ๓

มาตรการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยของ อบท.

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสของความรุนแรง และผลกระทบที่เกิดจากสาธารณภัยได้ด้วยการประเมินความเสี่ยง เพื่อนำมากำหนดนโยบาย แผน และ มาตรการเพื่อแก้ไขต้นเหตุของปัญหาในการลดความเสี่ยงที่เกิดแกชุมชนและสังคม โดยการมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม และป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่ด้วยการลดความล่อแหลม ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการให้สังคมมีความพร้อมในการเผชิญเหตุ และฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม อันนำไปสู่การรับรู้ - ปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)

๓.๑ การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่สาธารณภัยทำให้เกิดการสูญเสียต่อ ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความเปราะบางและภาคบริการต่างๆใน ชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ณ ห้วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต ซึ่งสามารถแทนด้วยสมการแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ได้แก่ ภัยความล่อแหลม ความเปราะบางและศักยภาพ

การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นวิธีการระบุลักษณะความรุนแรงและโอกาสในการเกิดผลกระทบทางลบจากภัย ด้วยการวิเคราะห์ภัยที่อาจเกิดขึ้น ความล่อแหลมในพื้นที่ และประเมินสภาพ ความเปราะบางที่อาจก่อให้เกิดอันตรายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผน การพัฒนาและตัดสินใจเชิงนโยบายตั้งแต่ระดับชาติ จนถึงระดับพื้นที่

๓.๑ การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย

องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง ได้กำหนดทีมงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงหน่วยงาน หน่วยงานสนับสนุนในทุกภาคส่วนเป็นหน่วยรับผิดชอบ ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) **สำรวจและจัดทำฐานข้อมูล (Baseline Data) และชุดข้อมูล (Data Set)** ที่จำเป็นสำหรับ การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลอึ้งอ่อง เช่น ฐานข้อมูลสถิติ สาธารณภัย ฐานข้อมูลผู้ประสบภัย ฐานข้อมูลเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ และฐานข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อให้พร้อมเรียกใช้ งาน ได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน และมีการเชื่อมโยงข้อมูลทุกภาคส่วนในทุกระดับโดยกำหนดให้มีข้อตกลง ระหว่าง หน่วยงานในการขอใช้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์ในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน เพื่อให้ ได้แผนที่ ความเสี่ยง (Risk Map) ทั้งนี้ ให้มีการปรับปรุงฐานข้อมูลเชิงสถิติเพื่อการประเมินความเสี่ยงจากสาธาณภัย อย่างสม่ำเสมอ

(๒) **วิเคราะห์ความเสี่ยงโดยสร้างฉากทัศน์ (Scenario - base risk assessment)** เป็นการให้ สถานการณ์หรือสถิติของภัยที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เพื่อค้นหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต (Future Risk Scenario) หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ นำความรู้และแนวทางปฏิบัติจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้รวมกับความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ ผสมกับปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในทุกมิติ (Inclusive DRR)

๓.๒มาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่

การป้องกันและลดผลกระทบเป็นการดำเนินการที่เน้นช่วงก่อนเกิดภัย ทั้งที่ใช่โครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้าง เพื่อขจัดหรือลดโอกาสที่สาธารณภัยจะสร้างผลกระทบต่อบุคคล ชุมชนหรือสังคม ได้แก่

๓.๒.๑ ใช่โครงสร้าง

๑) กำหนดมาตรฐานการก่อสร้างอาคารที่ต้านทาน และไม่ก่อให้เกิดสาธารณภัยต่าง ๆ เช่น แผ่นดินไหว พายุ เป็นต้น

๒) การพัฒนาแหล่งน้ำ ขุดลอกคูคลอง ลำห้วย ทอระบายน้ำ ขุดสระกักเก็บน้ำ และรักษาความสามารถในการระบายน้ำของพื้นที่แบบปกติและแบบฉุกเฉิน

๓) การสร้างพนัง/ทำนบ กันน้ำ เพื่อป้องกันความเสียหายในพื้นที่ชุมชน โบราณสถานและสถานที่สำคัญ

๔) การพัฒนาบ่อน้ำบาดาลและบ่อน้ำตื้น

๓.๒.๒ ไม่ใช่โครงสร้าง

๑) กำหนดเขตพื้นที่และจัดกลุ่มที่ตั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อหลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยง ภัย เช่น การวางแผนการใช้ที่ดิน การจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การกำหนดมาตรฐาน ความปลอดภัยของกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดโซนนิ่ง เป็นต้น

๒) การเสริมสร้างความแข็งแรงของตลิ่ง ปลูกต้นไม้ ไม้พุ่ม หญ้าแฝก ป้องกันชุมชนริมน้ำ

๓) การปรับแผนการเกษตรเพื่อกระจายความเสี่ยง เช่น ปลูกป่าต้นไม้ม ปลูกไม้คลุมหน้าดิน กัน ดินพังทลาย ทำแนวปลูกแบบขวาง แนะนำพันธุ์พืชที่ทนต่อแมลงศัตรูพืชและความแห้งแล้ง รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

๔) การสร้างความตระหนักเพื่อป้องกันการติดต่อของเชื้อโรค และอื่น ๆ

๕) การออกกฎหมายที่จำเป็นในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๖) มีเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติและการแจ้งเตือนภัย ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ประจำอยู่ทุกศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลทุก แห่ง และมีศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยชุมชนในพื้นที่

๓.๓การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไปสู่การปฏิบัติ

องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง ได้กำหนดให้มีสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๓.๓.๑ สื่อสารความเสี่ยงของพื้นที่ให้แก่ประชาชนและทุกภาคส่วนได้รับทราบความเสี่ยง ของพื้นที่ตนเอง เพื่อให้มีความตระหนัก เขาใจความเสี่ยงในพื้นที่รู้เท่าทันภัย และเตรียมความพร้อมรับมือกับ สาธารณภัยในการวางแผนและการลงทุนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการสนับสนุนให้สื่อ ประชา

สัมพันธ์ทุกแขนงมีบทบาทในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้ถนนอย่างปลอดภัย การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน การเตรียมการในการรับมือสาธารณภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต

๓.๓.๒ จัดทำ ปรับปรุง และพัฒนาคู่มือการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Assessment Guideline) โดยให้หน่วยงานในท้องถิ่นประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนต่างๆ ได้รับความเสี่ยงของพื้นที่

๓.๓.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครต่างๆ มีส่วนรวมในการรณรงค์ ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

๓.๔ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง

แนวทางปฏิบัติในการใช้ผลการประเมินความเสี่ยงเพื่อการวางแผน

องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง วางแผนเพื่อป้องกันความเสี่ยง แกไขปัญหาความเปราะบาง และความล่อแหลม การเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในระดับท้องถิ่น โดยนำผลการประเมินความเสี่ยงมาเป้นแนวทางในการกำหนดแผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย มาใช้ใน การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามภัยประเภทต่างๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และจัดสรรทรัพยากร รวมถึง การสร้างนวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยบรรจุในแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยง จากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ				
อุทกภัย	-	ม.๑ ม.๒ ม.๓ ม.๔ ม.๕ ม.๖ ม.๗ ม.๘ ม.๙	-	๑.จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒.สร้างระบบการแจ้งเตือนภัยใหม่ประสิทธิภาพ ๓.วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุ ของการเกิดภัย ๔.ประเมินความเสี่ยงจาก อุทกภัยและดินโคลนถล่ม โดยการประเมินภัยและความล่อแหลมเพื่อประเมิน โอกาสหรือความเ็นไปได้ที่จะเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่มรวมทั้งศึกษาวิธีลดผลกระทบเพื่อนำไปกำหนดมาตรการเหมาะสมในการบริหารจัดการภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	ไฟโครงสร้าง ๑. โครงการขุดลอกลำน้ำสาธารณะและการขุดสระกักเก็บน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย ๒. การสร้างอ่างเก็บกัก น้ำ และสร้างระบบระบายน้ำ ๓. ปลุกไม้คลุมหน้าดิน กันดินพังทลาย ๔. โครงการก่อสร้างฝาย/เขื่อนป้องกัน ตลิ่งริมแม่น้ำ ๕. โครงการขุดเจาะ บอบาดาล ๖. โครงการรณรงค์ปลูกป่า/หญ้าแฝก ฯลฯ ไม่ใช้โครงสร้าง ๑. การฝึกอบรมให้ความรู้ในการ ช่วยเหลือตนเองเมื่อ เกิดอุทกภัย ๒. โครงการดานการจัดทำข้อมูลสถิติภัย	๑. อบท. ๒. อำเภอ ๓. จังหวัด ๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑.งบประมาณรายจ่ายประจำป ๒.งบประมาณอื่น

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยง จากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการ ใน การลดความเสี่ยง จากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ				
ภัยแล้ง และ ฝนทิ้งช่วง	-	ม.๑ ม.๒ ม.๓ ม.๔ ม.๕ ม.๖ ม.๗ ม.๘ ม.๙	-	๑.จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒.วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง และ สาเหตุของการเกิดภัย	ใช้โครงสร้าง ๑.โครงการขุดลอกลำน้ำสาธารณะและการขุดสระกักเก็บน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งและ อุทกภัย ๒. การสร้างอ่างเก็บกักน้ำและสร้างระบบระบายน้ำ ๓. โครงการก่อสร้างฝาย/เขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ ๔. โครงการขุดเจาะบอบาดาล ฯลฯ ไม่ใช้โครงสร้าง ๑.โครงการด้านการจัดทำข้อมูลสถิติภัย ๒.โครงการด้านการพัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยฯลฯ	๑. อบท. ๒. อำเภอ ๓.จังหวัด ๔.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-งบประมาณ รายจ่าย ประจำปี -งบประมาณ อื่น
อัคคีภัย	-	ทุกหมู่บ้าน	-	๑.จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒.วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง และ สาเหตุของการเกิดภัย	๑. จัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยชุมชนจากภัยอุทกภัยวาตภัยและ อัคคีภัย ๒.โครงการด้านการจัดทำข้อมูลสถิติภัยฯลฯ	๑. อบท. ๒. อำเภอ ๓.จังหวัด ๔.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	-งบประมาณ รายจ่าย ประจำปี -งบประมาณ อื่น

บทที่ ๔

การเตรียมความพร้อม

บทที่ ๔ การเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อม (Preparedness) หมายถึง มาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการ ล่วงหน้าก่อนเกิดภัยพิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถรับมือกับ ผลกระทบจากภัยพิบัติได้อย่างทันทางที่และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ ยังเกี่ยวข้องกับการเตรียมแผนการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติก่อนเกิดเหตุการณ์โดยการ พยากรณ์และเตือนภัย และการเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นในช่วงที่เกิดภัยพิบัติและหลังเกิดภัยพิบัติ รวมทั้งการ ฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมอยู่เสมอ

๔.๑ ดานทรัพยากรสาธารณสุข ในการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ต้องมีการ ประสานแผนและแนวทางปฏิบัติระหว่างหน่วยงานเพื่อเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร การสนธิทรัพยากร การแลกเปลี่ยนข้อมูลทรัพยากรเพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการกำหนด ช่องทางประสานแผนและแนวทางปฏิบัติงานที่ชัดเจนระหว่างหน่วยงานรัฐทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร และ แนวทางประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานรัฐกับหน่วยงานเครือข่ายชุมชนท้องถิ่น ภาคประชาชน ภาคเอกชนองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องยังไม่ดีเพียงพอให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสนับสนุนกัน จังหวัดร้อยเอ็ด มีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรสาธารณสุข ดังนี้

๔.๑.๑ จัดให้มีสิ่งของสำรองจ่ายเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เต็นท์ ที่พักชั่วคราว ยารักษาโรค อุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เครื่องจักรกลสาธารณสุข อุปกรณ์เครื่องมือพิเศษสำหรับแต่ละประเภทภัย วัสดุสิ้นเปลือง รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

๔.๑.๒ จัดให้มีการระดมทรัพยากรอื่น ๆ เช่น คน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยี ข้อมูลสาธารณสุข รวมถึงผู้เชี่ยวชาญพิเศษ การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรเพื่อเป็นการสร้างความเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน ของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และมูลนิธิต่าง ๆ

๔.๑.๓ บูรณาการระดมทรัพยากรจากหลายหน่วยงานให้มีความพร้อมรับมือกับสาธารณภัย ได้แก่ การประเมินความต้องการในการใช้ทรัพยากรในแต่ละประเภทภัย การประมาณทรัพยากร ที่จำเป็นต้องใช้ การตรวจสอบสถานะความพร้อมใช้ของทรัพยากร การบำรุงรักษา การฝึกทักษะความชำนาญในการใช้งาน อุปกรณ์และระบบต่าง ๆ การจัดทำฐานข้อมูลบัญชีทรัพยากร การวางระบบการจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งระบบ การระดมสรรพกำลัง การวางแผนระบบโลจิสติกส์ และการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

๔.๒ ดานบุคลากรการวางแผนเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น นอกจาก บุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรสาธาณกุศลแล้ว ต้องอาศัย ประชาชนในองค์กรชุมชน และสังคม ที่มีการเตรียมความพร้อม และมีความรู้ในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งต้องผ่านการศึกาและ การฝึกอบรมจากทั้งในโรงเรียน การจัดฝึกอบรมที่มีหัวข้อหรือเนื้อหาเฉพาะ หลักสูตรพิเศษ หรืออ่านข้อมูล สาธารณะจากทีวีวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์

๔.๒.๑ ข้อมูลบุคลากรหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน องค์กรสาธาณกุศล หน่วยงานเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข อาสาสมัคร (OTOS) อปพร. ฯลฯ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (แสดงในภาคผนวก ฉ)

๔.๒.๒ แผนการเพิ่มและพัฒนาบุคลากรในหน่วย

การกำหนดแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มและพัฒนาบุคลากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกำหนดขึ้นจากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในรอบของวิสัยทัศน์และพันธกิจ การพัฒนาบุคลากรตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แผนงาน/โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑.จัดทำแผนการจัดการความรู้ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	- จัดทำแผนการจัดการความรู้ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง
๒.โครงการพัฒนาบุคลากร โดย การศึกษาดูงาน/ฝึกอบรม	- รอยละของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปก.จังหวัดร้อยเอ็ดที่ผ่านการ ฝึกอบรม ทั้งระบบ On site และระบบ Online	งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง
๓.เครือข่ายนักข่าวสาธารณสุข	- จำนวนนักข่าวสาธารณสุขในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด - จำนวนครั้ง การรายงานข่าวใน ระบบไลน์ @๑๓๘๔ddpm	งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง
๔.เครือข่ายงานป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน หรือการจัดทำ MOUส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	- จำนวนภาคีเครือข่ายด้านการ ป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด	งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง
๕.การฝึกอบรมจัดตั้ง อปพร.	- จำนวน อปพร. ที่เพิ่มขึ้น	งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง
๖. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	- จำนวนครั้งในการ ประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบ Zoom หรือ Google Meet กับ สำนักงาน ปก.จังหวัด หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ด้านการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๓ แผนการจัดอบรมสร้างความรู้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้ภาคีเครือข่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปพร. CBDRM ประชาชน ฯลฯ

แผนงาน/โครงการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. การฝึกอบรมทบทวน อปพร.	-จำนวนอปพร.ที่เข้ารับการฝึกอบรมทบทวน	สำนักงานปภ.จังหวัดร้อยเอ็ดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชน เป็นฐาน	- จำนวนชุมชนที่ผ่านการดำเนินโครงการฯ	สำนักงาน ปภ.จังหวัดร้อยเอ็ด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. โครงการฝึกอบรมการดับเพลิงเบื้องต้น	- จำนวนบุคลากรที่ผ่านการ ฝึกอบรม	สำนักงาน ปภ.จังหวัดร้อยเอ็ด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. โครงการฝึกอบรมการป้องกัน เด็กจมน้ำ		สำนักงาน ปภ.จังหวัดร้อยเอ็ด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๓ การเตรียมการอพยพ กำหนดให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับจัดทำแผนอพยพ แผนอพยพสวนราชการ หรือวางมาตรการการอพยพ ซึ่งอย่างน้อยมีสาระสำคัญประกอบด้วย บัญชีจำนวน ผู้อพยพบัญชีสวนราชการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการอพยพ การกำหนดเขตพื้นที่รองรับ การอพยพให้อยู่ใน พื้นที่ที่เหมาะสม การกำหนดเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบการอพยพไว้ให้ชัดเจน การกำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางอพยพสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย รวมทั้งการสำรวจและการจัดเตรียมพาหนะ น้ำมัน เชื้อเพลิง แหล่งพลังงาน และระบบสื่อสารสำหรับการอพยพ เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและสวนราชการ และสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายไปอย่างมีระบบสามารถระงับการแตกตื่นเสียขวัญของประชาชน ไปสู่สถานที่ปลอดภัยโดยมีประสิทธิภาพ การเตรียมการอพยพให้ดำเนินการดังนี้

- ๑) จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยและแผนอพยพสวนราชการ
- ๒) จัดหาสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชน
- ๓) จัดเตรียมเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย
- ๔) จัดทำป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยบอกเส้นทางอพยพไปสู่สถานที่ปลอดภัย
- ๕) จัดเตรียมสรรพกำลังหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน หรือหน่วยอพยพ
- ๖) จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เช่น รถยนต์ขับเคลื่อน ๔ ล้อ ไฟฉาย พลุสองสว่าง นกหวีด เสื้อชูชีพ ฯลฯ
- ๗) จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน
- ๘) จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนอพยพจากสาธารณภัย
- ๙) จัดทำคู่มือการอพยพจากสาธารณภัย ให้ประชาชนศึกษา ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนอพยพการอพยพสวนราชการ ได้กำหนดรายละเอียดและจัดทำบัญชี จำนวนผู้อพยพไว้ล่วงหน้า โดยแยก

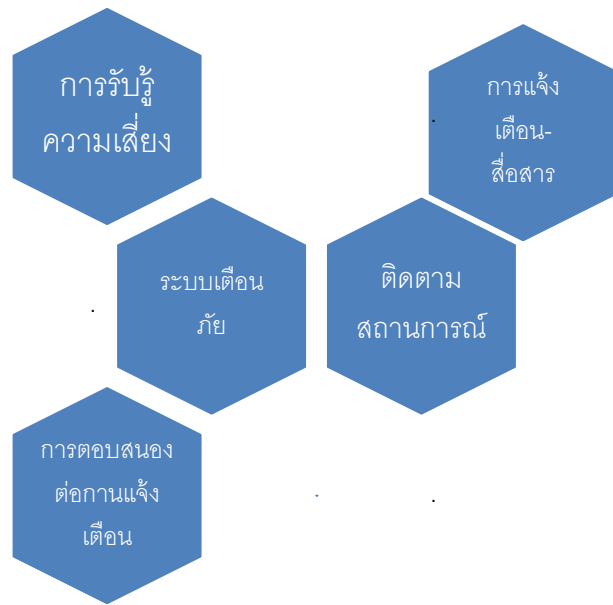
ประเภทตามลำดับความแรงควน การกำหนดเขตพื้นที่รวมพลและพื้นที่ รองรับการอพยพ การกำหนด เสาหนาทีดำเนินการอพยพไวลวงหนา โดยระบุหนาที่ความรับผิดชอบไวให้ ชัดเจน การสำรวจ ยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิงตลอดจนระบบการสื่อสารสำหรับการอพยพ การกำหนด

เส้นทางอพยพหลัก และเส้นทางรองที่ชัดเจน การกำหนดสถานที่ปลอดภัยเป็นพื้นที่รองรับ การอพยพการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการ อพยพการอยู่อาศัย ในพื้นที่รองรับการอพยพตลอดจนการอพยพกลับ การให้ความช่วยเหลือ และ บริการในการดำรงชีพและระบบสุขลักษณะตามสมควรจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมตลอดจน รางระเบียบในการควบคุมการใช้สิ่งเหล่านี้

นอกจากนี้ให้แบ่งการปกครองในพื้นที่อพยพออกเป็นกลุ่มและจัดทำทะเบียนและจัด ระเบียบ การปกครอง โดยการจัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับแรงควน เช่น ผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก และสตรีตามลำดับ และจัดเตรียมพื้นที่รองรับการอพยพไวลวงหนาให้เป็นตา มลักษณะความจำเป็น เช่น ต้องห่างจากพื้นที่อันตราย ไม่กีดขวางหรือเหนี่ยวรั้งการปฏิบัติการ เป นพื้นที่ที่สามารถจัดการด้านสุขลักษณะได้ มีความสะดวกในเส้นทางคมนาคม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคตามสมควร

๔.๔ การแจ้งเตือนภัย การแจ้งเตือนภัย (Warning) เป็นการดำเนินการแจ้งเตือนภัยเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ใน การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อม การป้องกัน และการลดผลกระทบโดยการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณภัยและการแจ้งเตือนภัยที่รวดเร็ว ไปยังพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้หน่วยงานและประชาชนเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัย ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันทวงที ทั้งนี้ การแจ้งเตือนภัยจะหมายรวมถึงการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) ตั้งแต่การให้ข้อมูลข่าวสารที่ เป็นประโยชน์และทันเหตุการณ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ไปยังหน วยงาน/องค์กร และประชาชน เพื่อให้หน่วยงาน และ/หรือบุคคลที่กำลังเผชิญความเสี่ยงต่อการเกิด สาธารณภัยสามารถกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์) โดย ระบบเตือนภัยแบบครบวงจร (End-to-End Warning System) จะมุ่งเน้นกระบวนการดำเนินการ ตั้งแต่ต้นทางในการวิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยง เพื่อแจ้งเตือนไปยัง หน่วยงานและประชาชนให้มีความพร้อมในการรับมือกับสาธารณภัยและสามารถอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ที่ได้จัดเตรียมไว้

๔.๔.๑ แนวทางปฏิบัติของระบบการเตือนภัย ดำเนินการจัดทา ติดตั้ง และพัฒนา โครงสร้าง ระบบเตือนภัย ระบบสื่อสารและโครงสร้างพื้นฐานด้านการเตือนภัยในการพัฒนาการแจ้งเตือนภัย วิเคราะห์ข้อมูลสาธารณภัยและการส่งข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็วไปยังส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนซึ่งการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนและเฝ้าระวังภัยที่มีประสิทธิภาพ

ประกอบด้วย

(๑) การรับรู้และเข้าใจความเสี่ยง (Risk Knowledge) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นระบบ และคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของภัยอันเนื่องมาจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น การขยายตัวของเมือง ฯลฯ มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อนำมาสนับสนุน/ตัดสินใจในการแจ้งเตือนภัยให้ ตรงกับพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบเมื่อสาธารณภัยเกิดขึ้นการประเมินความเสี่ยงไม่ควรดำเนินการเพียงครั้งเดียว ควรมีการปรับปรุงตามระยะเวลา โดยขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม กาลเวลา และบริบทของพื้นที่

(๒) ติดตามสถานการณ์และการพยากรณ์ (Monitoring and Forecasting) เป็น ขั้นตอนในการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ และการวิเคราะห์คาดการณ์สาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นเชิงพื้นที่ ในแต่ละระดับ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม แบบจำลองการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก (Data Analytical BIG DATA) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อให้การคาดการณ์มีความ ถูกต้อง แม่นยำ ครบคลุม และรวดเร็ว

(๓) การแจ้งเตือนภัยและการสื่อสาร (Dissemination and Communication) ต้อง จัดทำข้อความ หรือคำแจ้งเตือนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน/ประชาชนมากที่สุด (เวลาที่ จะเกิดสาธารณภัย ระยะเวลาการเกิด พื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบ แนวทางการปฏิบัติและการเตรียมพร้อม ฯลฯ) เพื่อให้ประชาชนไม่เกิดความสับสนและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง รวมทั้ง จะต้องจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสื่อสาร (Communication Infrastructure) และระบบ/อุปกรณ์เตือนภัยให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัย

(๔) ความตระหนักรู้และการตอบสนองต่อการแจ้งเตือนภัย (Public Awareness and Response Capability) เมื่อชุมชน/ประชาชนในพื้นที่ได้รับข้อความ/สัญญาณแจ้งเตือนแล้วต้องรู้เท่าทัน ภัยโดยตระหนักถึงความปลอดภัย การป้องกันและเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น ตั้งแต่ การสร้างความเข้มแข็งในชุมชน การป้องกันและลดผลกระทบ ความสามารถจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนการอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัย

๔.๔.๒แนวทางปฏิบัติการแจ้งเตือนภัย เนื่องจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะภัยธรรมชาติ มีระยะเวลาในการเกิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการแจ้งเตือนภัยให้พิจารณาระยะเวลาของการแจ้งเตือนภัยตามแต่ละประเภทของสาธารณภัย จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดกระบวนการเตือนภัย ดังนี้

(๑) การเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ เป็นการติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่อาจส่งผลให้เกิดสาธารณภัย รวมทั้งทำหน้าที่เฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชน โดยมีส่วนราชการและหน่วยงานเกี่ยวข้องที่มี ความรู้และเครื่องมือทางเทคนิค เช่น สถานีอุตุนิยมวิทยารอยเอ็ด โครงการชลประทานรอยเอ็ด ประชาสัมพันธ์ จังหวัดรอยเอ็ด ปกป้องจังหวัดรอยเอ็ด ท้องถิ่นจังหวัดรอยเอ็ด สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดรอยเอ็ด มีหน้าที่เฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์ปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจัดเตรียม จัดหาอุปกรณ์ และเครื่องมือสื่อสารสำหรับเชื่อมกับระบบสื่อสารให้เพียงพอและใช้งานได้ ตลอดเวลา โดยให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ เพื่อตัดสินใจในการเตรียมรับมือกับสาธารณภัย

(๒) การแจ้งเตือนล่วงหน้า เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่บ่งชี้ว่า มีแนวโน้มที่จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยไปยังส่วนราชการ หน่วยงาน และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่ละระดับ และประชาชน เพื่อให้ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ระยะเวลา สำหรับการแจ้งเตือนล่วงหน้าขึ้นอยู่กับสาธารณภัยแต่ละประเภท โดยให้สำนักงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ด สถานีอุตุนิยมวิทยารอยเอ็ด โครงการชลประทานรอยเอ็ด เป็นหน่วยประสานงาน ร่วมกับสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดรอยเอ็ด ในการจัดวางแผนทาง มาตรการ และขั้นตอนการปฏิบัติร่วมกับ หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และแจกจ่ายข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ การแจ้งเตือนล่วงหน้าที่มีมาตรฐานเป็นรูปแบบเดียวกันซึ่งสะดวกต่อการรับทราบและทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้รับ

(๓) การแจ้งเตือนภัย หากประเมินสถานการณ์แล้วคาดว่าจะมีโอกาสเกิดสาธารณภัยมากกว่าร้อยละ ๖๐ ให้มีการแจ้งเตือนภัยทันทีกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ และประชาชนในพื้นที่ เสี่ยงภัย ในการเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยมีข้อมูลการแจ้งเตือนภัย ดังนี้

- คาดการณ์ระยะเวลา
- บริเวณพื้นที่ที่จะเกิดสาธารณภัย
- ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและความยาวนานของภัย (ระยะเวลา)
- แนวทางการปฏิบัติตนของส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชน
- การเตรียมความพร้อมรับมือ เช่น อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค เป็นต้น

(๔) รับมือและอพยพ หากคาดว่าสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ให้ดำเนินการแจ้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้อพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัย หรือพื้นที่ที่หน่วยงานราชการ มูลนิธิ องค์กร หรือเอกชนได้จัดเตรียมไว้ โดยกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติ รวมทั้งแผนเผชิญเหตุ สำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรเอกชน ในการรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต กองกำลังทหารเป็น หน่วยงานสนับสนุนทรัพยากร ยานพาหนะ เครื่องมือพิเศษ ทั้งนี้ หากเกินศักยภาพที่จะรับมือกับสถานการณ์ ได้ ให้รายงานกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางทราบทันที ทั้งนี้ ระยะเวลาในการแจ้งเตือนล่วงหน้าขึ้นอยู่กับสถานการณ์และประเภทของสาธารณภัย เช่น ดินโคลนถล่ม/น้ำป่าไหลหลากอาจมีระยะเวลาในการแจ้งเตือน ๑-๒ วัน ในขณะที่กรณีพิบัติภัยสึนามิ จะมีระยะเวลา ๑-๒ ชั่วโมงในการแจ้งให้อพยพ โดยจังหวัดรอยเอ็ด กำหนดวิธีการแจ้งเตือนภัย ดังนี้

(๑) แจ้งเตือนผ่านหน่วยงาน โดยใช้กลไกระบบการบริหารราชการแจ้งเตือนผ่านองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน

และ ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานเหลือบรรเทาสาธารณภัยผ่านหน่วยงานระดับต่างๆ ไปสู่ระดับพื้นที่ ให้กับกลุ่มผู้ได้รับ ผลกระทบ และประชาชนทั่วไป

(๒) แจกเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่านทางสถานีโทรทัศน์ วิทยุชุมชน วิทยุ สมัครงาน โทรสาร โทรศัพท์มือถือ หอกระจายข่าว หอเตือนภัย เสียงตามสาย ไซเรนเตือนภัยแบบมือหมุน โทรโข่ง นกหวีด หรือสัญญาณเสียงที่กำหนดใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยประจำหมู่บ้านหรือตำบล หรือแอปพลิเคชันไลน์ (Line)

วิธีการแจกเตือนภัย

แจกเตือนผ่านหน่วยงาน

- สำนักราชการภายในอำเภอ
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่
- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
- กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ (พื้นที่เสี่ยงภัย) เช่น กลุ่มผู้ประกอบการ

แจกเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่านทาง

- สถานีวิทยุกระจายเสียง / สถานีโทรทัศน์
- วิทยุสมัครงาน โทรศัพท์มือถือ / โทรสาร
- หอกระจายข่าวเสียงตามสาย
- ไซเรนเตือนภัยแบบมือหมุน
- แอปพลิเคชันไลน์ (Line) ฯลฯ

๔.๔.๓ แนวทางปฏิบัติพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจกเตือนของคนและชุมชน ในพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อให้การเตือนภัยมีความแม่นยำ น่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีแนวทางดังนี้

(๑) นำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพยากรณ์ คาดการณ์ ติดตามสถานการณ์ การเกิดสาธารณภัย

(๒) จัดทำระเบียบปฏิบัติประจำ (Standard Operating Procedure : SOP) และ เสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

(๓) จัดวางระบบสื่อสารหลัก อย่างน้อย ๒ ระบบ และระบบสื่อสารสำรอง ระบบสื่อสารหลักที่กำหนดไว้ คือ โทรศัพท์ ระบบรับแจ้งเหตุสายด่วนกรม ปก. หมายเลข ๑๙๘๔ โทรสาร กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ๐ ๔๓๕๑ ๓๐๙๗ โทรศัพท์ สายด่วนกู้ชีพ ๑๖๖๙ และกู้ภัย ดับเพลิง ๑๙๙ ระบบสื่อสารรองที่กำหนดไว้ คือ

๑) วิทยุสื่อสารขายต่างๆ

๒) รถสื่อสารเคลื่อนที่ เช่น รถยนต์ติดตั้งวิทยุสื่อสาร ของกรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

๓) สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุชุมชน ระบบกระจายเสียงตามสาย

๔) วิทยุกระจายเสียง AM/FM (สถานีวิทยุชุมชนทุกแห่งในพื้นที่ จังหวัดร้อยเอ็ด)

๕) ระบบสื่อสารผานดาวเทียม ระบบสื่อสารสำรองที่กำหนดไว้ คือ กลุ่มไลน์ และโทรศัพท์มือถือ

(๔) เตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนัก รวมถึง ให้ประชาชนมีการรับรู้และเข้าใจความเสี่ยงจากข้อมูลที่ได้รับ โดยจัดให้มีการฝึกอบรม เช่น อาสาสมัครแจกเตือนภัยในชุมชนเมือง ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเตือนภัยที่มีความแตกต่างกันของภัยแต่ละประเภท เป็นต้น

(๕) จัดให้มีการฝึกระบบการระบบเตือนภัยเพื่อเป็นการทดสอบแผนปฏิบัติการ แผนเผชิญเหตุ ขั้นตอน เครื่องมือ อุปกรณ์ และความพร้อมของประชาชนทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๔.๔ แนวทางปฏิบัติเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในรูปแบบ ต่างๆ เช่น แผนที่เสี่ยงภัย แอปพลิเคชัน จัดทำ Web Service ในการนำเสนอข้อมูลและ Mobile Application เพื่อเป็นช่องทางในการให้บริการข้อมูล และแจ้งเตือนภัยให้แก่ประชาชน และกลุ่มเปราะบาง ผ่านสมาร์ตโฟน (Smart Phone) หรือแท็บเล็ต (Tablet) หรือระบบอื่นที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

๔.๕ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยชั่วคราวในสถานการณ์ที่เกิดสาธารณภัยขึ้น ซึ่งรัฐต้องมีการเตรียมแผนรับมือต่อการอพยพในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดอาคารที่จะใช้เป็นศูนย์พักพิง ชั่วคราวไว้และการบริหารจัดการในศูนย์พักพิงชั่วคราว เพราะจะมีผลโดยตรงต่อการดำรงชีวิตและศักดิ์ศรี กับผู้ประสบภัยที่เข้าพักพิง ทั้งนี้ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ควรประกอบด้วยอย่างน้อย ดังนี้

(๔.๓.๑) จัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับต้องดำเนินการคัดเลือกสถานที่ตั้งจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะ กลุ่มเปราะบาง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดซ้ำ มีการคมนาคมที่สะดวก มีความพร้อม ของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า รวมทั้งต้องกำหนดนโยบายในการเปิดและปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ชัดเจน

(๔.๓.๒) กำหนดให้มีปัจจัยความจำเป็นขั้นต่ำของศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสม ตามมาตรฐานสเปयर (๔.๓.๓) จัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้กำหนดผู้รับผิดชอบภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามโครงสร้างแผนการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ได้แก่ ผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ซึ่งอาจ เป็นได้ทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หรือผู้อำนวยการโรงเรียน (กรณีโรงเรียน เป็นศูนย์ฯ) ทั้งนี้ ศูนย์พักพิงชั่วคราวอาจมีโครงสร้างภายในแบ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติการ และฝ่ายอำนาจการ ตามความเหมาะสม

(๔.๓.๔) ให้มีการบริหารจัดการข้อมูลผู้อพยพ โดยมีการเก็บบันทึกข้อมูลที่จำเป็น ประกอบด้ว ข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลด้านธุรการ โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

๔.๖ ฝึการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็น เครื่องมือและกิจกรรมในการสร้างความพร้อมและเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรรวมทั้งเป็นการทดสอบการประสานงานและการบูรณาการ ความร่วมมือทำให้ทราบจุดบกพร่องและช่องว่างในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ แผนปฏิบัติการ และแผนเผชิญเหตุให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง กำหนดให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเป็นการบูรณาการหน่วยงานที่รับผิดชอบให้พร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น โดยกำหนดให้มีการฝึกฯ ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ระดับละอย่างน้อย ๑ ประเภทภัย โดยพิจารณาประเภทของภัยที่เปนนโยบายเนนหนัก ของรัฐบาล หรือภัยที่มีความเสี่ยงสูง ตามความจำเป็นของสภาพพื้นที่

๔.๗ โครงสร้างองค์กรกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทำหนาที่ ประสานการปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนรวมกับหน่วยงานในพื้นที่ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

(๔.๗.๑) ประสานให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ระดับอำเภอ ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ กรณีเกิดสาธารณภัยขนาดเล็ก (ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์อำนาจการในการสั่งการ ควบคุมกำกับดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์แผ่นดินไหวในระดับพื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการการเตรียมความพร้อมของประชาชน

(๔.๗.๒) จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดจังหวัดร้อยเอ็ดขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์จังหวัด โดยกำหนดสถานที่ที่มีความเหมาะสม เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการบัญชาการในยามฉุกเฉิน

(๔.๗.๓) ประเมินความเสี่ยงภัยและผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่เพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์แผ่นดินไหว และการแจ้งเตือนภัย

(๔.๗.๔) สื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงาน และประชาชนทราบถึงสถานการณ์และวิธีการเตรียมความพร้อมของประชาชน

(๔.๗.๕) ประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในจังหวัด โดยยึดหลักเกณฑ์ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖

(๔.๗.๖) จัดเตรียมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครแจ้งเตือนภัย อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย และอาสาสมัครอื่นๆ ในพื้นที่

(๔.๗.๗) จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารสำรองที่จำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสาร ให้เพียงพอและใช้งานตลอดเวลา

(๔.๗.๘) จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยเพื่อรองรับผู้ประสบภัย พร้อมสิ่งสาธารณูปโภคที่จำเป็น และกำหนดจุดรวมพล สำหรับการอพยพ

(๔.๗.๙) สำรองสิ่งของที่จำเป็นในการดำรงชีพ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทีเมื่อเกิดภัย

(๔.๗.๑๐) จัดเตรียมบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

(๔.๗.๑๑) สำรองพลังงาน

๔.๘ การประสานองค์กรสาธารณกุศล

การประสานงานกับศูนย์บัญชาการเหตุการณ์แต่ละระดับ ให้จัดเจ้าหน้าที่ร่วมกับองค์กร สาธารณกุศล จัดทำแนวปฏิบัติในการสนับสนุนกำลังทรัพยากร เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อการปฏิบัติ ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย และการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ โดยให้มี แนวทางการเตรียมความพร้อม ดังนี้

๔.๘.๑ เตรียมความพร้อมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเจ้าหน้าที่ให้พร้อมสำหรับการสนับสนุนการดำเนินการ ในการปฏิบัติงานป้องกันบรรเทาและแก้ไขปัญหา อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และดินถล่ม อย่างเต็มกำลังความสามารถ

๔.๘.๒ เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่

๔.๘.๓ จัดทำผังการสื่อสาร จัดเตรียมช่องทางในการสื่อสาร และกำหนดมีผู้รับผิดชอบหลัก ในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสำหรับการสื่อสารต่างๆ และการประสานงาน อาทิ วิทียูทูบ, หมายเลข โทรศัพท์, ระบบ Application Line, Facebook (Messenger) เป็นต้น

๔.๙ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยง

จากสาธารณภัย เป็นการมุ่งเน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในฐานะหุ้นส่วนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้วยการกำหนดบทบาทของแต่ละภาคส่วนใหม่มีความชัดเจน เพื่อสร้างการรับรู้บทบาทภารกิจและความรู้สึกในความเป็นส่วนหนึ่งของการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ “รวมคิด รวมตัดสินใจ รวมทำ รวมแก้ปัญหา” ตามวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยซึ่งเป็นแนวทางในการนำเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเข้าสู่กระแสหลักในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ (Mainstreaming Disaster Risk Reduction into Development) และเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือ ภูมิคุ้มกันให้แกชุมชน สังคม และประเทศต่อไป ทั้งนี้ จังหวัดร้อยเอ็ดได้กำหนดนโยบายการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นนโยบายสำคัญของจังหวัดโดยขับเคลื่อนการบูรณาการการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมรวมทั้งให้ความสำคัญในการวางแผนและจัดสรรงบประมาณเพื่อ สนับสนุนการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการกำหนดให้นโยบายของจังหวัดร้อยเอ็ด

(๑.๑) ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในฐานะหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้แก่ การรวมจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระบุการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไว้ในแผนพัฒนาและ แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ระดับจังหวัด สนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนรัฐร่วมกับเอกชน กระบวนการวางแผน และขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณ

(๑.๒) สนับสนุนและจัดสรรงบประมาณสำหรับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยการเผชิญเหตุและการฟื้นฟูได้แก่ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เป็นต้น

(๑.๓) ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการความร่วมมือภาครัฐและเอกชนโดยการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ขึ้นพื้นฐานรวมถึงการให้บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ให้แก่ประชาชนภายใต้กรอบความเสี่ยงและระยะเวลาที่กำหนด

(๑.๔) จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างภาคประชาสังคม/ภาคเอกชนกับภาครัฐในการนำนโยบายการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไปสู่การปฏิบัติ

(๑.๕) พัฒนาและส่งเสริมการสร้างความรู้ความตระหนักให้แกผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ตลอดจนชุมชนในสังคม ให้เป็นผูรู้เท่าทันภัยโดยสามารถตัดสินใจและมีบทบาทในการบริหารจัดการในฐานะหุ้นส่วนผู้ดำเนินการกิจการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (To Empower)

(๑.๖) พัฒนาและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับจังหวัดถึงชุมชนดำเนินแผนงานโครงการ/กิจกรรม/เวทีสาธารณะ ที่เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การประเมินความเสี่ยงการจัดลำดับความเสี่ยงที่ต้องมีมาตรการเสริมสร้างความร่วมมือ/การมีส่วนร่วมแผนสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น

(๑.๗) ส่งเสริมการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตและการจัดทำแผนรองรับการบริหารความต่อเนื่องให้แก่ทุกภาคส่วนโดยให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan : BCP) ของหน่วยงาน

(๑.๘) จัดตั้งกองทุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยและกองทุนพิเศษเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยให้สำนักงานคลังจังหวัด เป็นหน่วยหลักในการจัดตั้งกองทุน การบริหารกองทุน การจัดหารายได้ การเบิกจ่าย และการใช้จ่ายเงินกองทุน

(๑.๙) ส่งเสริมสถาบันประกันภัย สถาบันการเงิน เพื่อให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เข้าถึงระบบประกันความเสี่ยง การทำประกันภัย การให้สินเชื่อฉุกเฉิน หรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ชุมชน/ ครอบครัว เพื่อการถ่วงโอนความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒) แนวทางปฏิบัติในการรวมเป็นหุ้นส่วนการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๑) ภาคประชาสังคม เสริมสร้างให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู เช่น การให้ความรู้เฉพาะทาง ให้คำแนะนำในทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ และดำเนินงานตามกรอบกฎเกณฑ์ มาตรฐาน และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชน ชุมชนมีความพร้อมรับมือ และการฟื้นกลับเร็ว รวมทั้งให้มีการรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน

(๒.๒) สถาบันทางการศึกษา นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ องค์กรวิจัย ศึกษา พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ในเรื่องดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ของประเทศและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการ พร้อมทั้งรวมแสดงความคิดเห็นให้คำปรึกษา

(๒.๓) ภาคเอกชน เช่น องค์กรธุรกิจ สถาบันการเงิน มุ่งเน้นและส่งเสริมให้ดำเนินงานทางธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรมและครบวงจร (Corporate Social Responsibility : CSR) และมีการบริหาร ความต่อเนื่องทางธุรกิจ รวมถึงส่งเสริมให้แนวทางลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมาผนวกเข้ากับรูปแบบ และวิธีดำเนินธุรกิจ ด้วยการใช้ข้อมูล ความรู้ประกอบการลงทุนสร้างความตระหนักรู้ให้กับพนักงาน ลูกค้า ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดงานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีสำหรับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยแบ่งปันและ เผยแพร่ข้อมูล ความรู้ และแนวทางปฏิบัติที่เปิดเผยได้ รวมทั้งสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์เพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๔) สื่อ ส่งเสริมบทบาทและสนับสนุนการมีส่วนร่วมกันกับภาครัฐในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และรู้เท่าทันภัยให้แก่ประชาชน โดยสื่อสารขอความที่เป็นประเด็นสำคัญในการใช้ เผยแพร่ข่าวสาร (Key Message) การสื่อสารความเสี่ยงสาธารณภัย (Risk Communication) สุสาธธณะ และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ มีความหลากหลาย เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม โดยปฏิบัติตามนโยบาย การสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัย สนับสนุนระบบเตือนภัยล่วงหน้า กระตุ้นและสร้างวัฒนธรรม ความปลอดภัย (Safety Culture) และการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างจริงจังในการรณรงค์เผยแพร่ความรู้ ให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มและนำเสนอในช่วงเวลาที่เหมาะสมตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดร่วมกัน

๔.๑๐ แผนบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan : BCP)

เป็นแผนรองรับการดำเนินการในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนได้อย่างต่อเนื่องเมื่ออยู่ในสภาวะวิกฤตโดยแนวคิดการบริหารความต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐเน้นการควบคุม ดูแล และป้องกันทรัพยากรที่สำคัญต่อการดำเนินงานหรือให้บริการเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยหากการควบคุมภายในที่มีอยู่ไม่สามารถควบคุมดูแล และป้องกันได้ทั้งหมดเมื่อเกิดสภาวะวิกฤตจะทำให้การดำเนินงานหรือการให้บริการของหน่วยงาน ลดลงและไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ คือ ต้องเร่งดำเนินการให้การดำเนินงานหรือการให้บริการกลับมาให้เหมือนภาวะ ปกติแม่ในสถานการณ์สาธารณสุขภัยตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๓ ทั้งนี้ สงเสริมให้ ภาคเอกชนมีการจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan: BCP)

บทที่ ๕

การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

บทที่ ๕ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

การจัดการในภาวะฉุกเฉินเป็นการปฏิบัติการเผชิญเหตุเพื่อบรรเทาความรุนแรงของสาธารณภัย รวมทั้งการรักษาขวัญ สร้างความมั่นใจ และปฏิบัติหน้าที่อย่างเปี่ยมระเบียบของเจ้าหน้าที่ และประชาชน โดยให้ยึดถือว่าการรักษาชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนเป็นเรื่องเร่งด่วนลำดับแรก ที่จะต้องเร่งระงับ เหตุ และให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ การจัดการในภาวะฉุกเฉินต้องให้ความสำคัญกับมาตรฐาน เอกภาพ ด้วยการให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยการจัดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติ ระบบการจัดการทรัพยากร และแบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบตามความเหมาะสม ทรัพยากร ทรัพยากร สภาพแวดล้อม และสังคมให้มีผลกระทบน้อยที่สุด ดังนั้น ในภาวะปกติจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมไว้เพื่อให้ สามารถเผชิญกับเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้

๕.๑ การเผชิญเหตุ แนวคิดการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๑) มาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ให้มีการจัดการในภาวะฉุกเฉินภายใต้รูปแบบ ระบบ และความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้การจัดการสาธารณภัยสามารถเชื่อมต่อพื้นที่และภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทันที โดยการนำระบบ การบัญชาการเหตุการณ์มาบังคับใช้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่เข้าปฏิบัติการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

(๒) เอกภาพการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ให้มีการกำหนดลำดับการบังคับบัญชาที่ชัดเจน ระหวางหน่วยงานต่าง ๆ วาจะรับหน้าที่และ ภารกิจจากผู้ใด หน่วยงานใดเป็นหน่วยงานหลักในการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้น หน่วยงานใดทำหน้าที่ สนับสนุน รวมทั้งมีการแบ่งความรับผิดชอบต่อสถานการณ์ด้วยการกำหนดแนวทางปฏิบัติ (วัตถุประสงค์) กลยุทธ์/ยุทธวิธีที่ชัดเจน ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในการเผชิญเหตุสาธารณภัย ที่เกิดขึ้นสามารถปฏิบัติงานได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างรวดเร็ว ราบรื่น และมีประสิทธิภาพ

(๓) ความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์กรการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ในระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉิน จำเป็นต้องมีโครงสร้างองค์กรปฏิบัติที่มีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถตอบโต้กับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกประเภทและทุกขนาด เนื่องจากต้องอาศัยการประสาน การดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ พื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงสาขาวิชาชีพที่หลากหลาย ดังนั้น โครงสร้างขององค์กรปฏิบัติจึงต้องมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับแต่ละสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาจ ปรับเปลี่ยนทั้งจำนวนบุคลากร บทบาทหน้าที่ และกิจกรรม เป้าประสงค์

(๑) เพื่อยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่าง มีมาตรฐาน ยืดหยุ่น และเป็นเอกภาพ โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

(๒) เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และทันต่อเหตุการณ์

(๓) เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยให้น้อยที่สุด

๕.๑.๑ การแจ้งเตือนภัย การวางแผนการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดโครงสร้างองค์กร การจัดการในภาวะฉุกเฉิน ระบบขอมูลการสนับสนุนการตัดสินใจ การควบคุม การสั่งการ และการใช้แนวทาง ปฏิบัติที่เหมาะสมเป็นมาตรฐานเพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑.๒ แนวทางปฏิบัติในการจัดการเมื่อเกิดสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเขาดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ และผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที

(๒) กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้ง ผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

(๓) กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตนให้แจ้งให้ผู้อำนวยการ อำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

(๔) ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงนั้น

(๕) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเขาดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้นแล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไปและในกรณีจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

(๖) กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยการ อยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

(๗) ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นและทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐาน ในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

(๘) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และผู้อำนวยการแต่ละระดับ

๕.๑.๓ แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๑) องค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ทำหน้าที่เป็นกลไกที่เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operation Centre : EOC) เพื่อให้การวิเคราะห์ ประเมิน ประสานงาน และปฏิบัติการกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ในภาวะฉุกเฉินมีความเป็นเอกภาพ โดยมีองค์ประกอบ และโครงสร้างภายใน องค์กรที่จำเป็น เหมาะสม และสอดคล้องกับภารกิจในการจัดการภาวะฉุกเฉินในแต่ละห่วงของเหตุการณ์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว มีความยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ

๕.๒ การบัญชาการเหตุการณ์

บทบาทหน้าที่โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ (ศบค.จ.)

(๑) **ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander)** มีหน้าที่ อำนวยการ สั่งการ กำกับควบคุม เหตุการณ์ตามระเบียบกฎหมาย โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบัญชาการ เหตุการณ์ การติดตามสถานการณ์ของเหตุการณ์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม หรือมาตรการตามแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan, IAP) โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตาม ประเมิน แก้ไขปัญหา การดำเนินงานในส่วนต่างๆ เช่น บริหารจัดการ ทรัพยากร ประสานงานระดับนโยบายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัดสินใจ ยก-ลดระดับศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์ รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

(๒) **ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ (Technical Specialist)** มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อมูลทางวิชาการ การสังเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ และเทคนิคการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง กับ เหตุการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ พร้อม ทั้งปฏิบัติ หน้าที่อื่นใดตามที่ผู้บัญชาการจังหวัดเห็นสมควร ทั้งนี้ จำนวนและคุณลักษณะของคณะที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่เห็นสมควรสอดคล้องกับเหตุการณ์

(๓) **ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์รวม (Join Information Center : JIC)** มีหน้าที่ประสาน ข้อมูลเหตุการณ์กับส่วนต่างๆ ภายใต้อำนาจของกรมปฏิบัติ เพื่อเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูล และ สื่อสาร ตลอดจนประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์สู่ประชาชน และสื่อมวลชน รวมทั้ง ปฏิบัติการ ดานข่าวสาร (Information Operation) ที่ครอบคลุมการจัดการข่าวปลอม ข่าวลือ และ การปฏิบัติการ จิตวิทยามวลชนในอันที่จะสร้างความเข้าใจ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเหตุการณ์

โดยให้ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นหน่วยงานหลัก รับผิดชอบการจัดทำขอบเขต แผนงาน การกิจ และโครงสร้างภายในศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์รวม และมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียง

(๔) **ศูนย์ประสานการปฏิบัติ (Liaison Officer)** มีหน้าที่ประสานงานและประสานการ ปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยให้จัดทำแนวทางการ ประสานงานและ การปฏิบัติงานสนับสนุนศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าว รวมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน การกิจ และโครงสร้างภายในของศูนย์ประสานการปฏิบัติ

(๕) **ส่วนปฏิบัติการ (Operation Section)** มีหน้าที่ปฏิบัติการเพื่อลดและบรรเทา ภัยอันตรายที่เกิดขึ้น ด้วยการเข้าควบคุมสถานการณ์เพื่อรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน ใหญ่กลับสู่ ภาวะปกติ โดยเร็ว เช่น การปฏิบัติการดับเพลิง ค้นหาและกู้ภัย ตอบโต้สารเคมีและวัตถุอันตราย ให้ บริการการแพทย์ และสาธารณสุข อำนวยความสะดวกด้านคมนาคม รักษาความสงบเรียบร้อย รวมถึงประสานการปฏิบัติ ร่วมกับฝ่ายทหาร โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าวรวมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน การกิจ และโครงสร้าง ภายในของส่วนปฏิบัติการ

(๖) **ส่วนอำนวยการ (Planning Section)** มีหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม สถานการณ์ แฉงเตือนภัย ประสาน รวบรวมข้อมูลสถานะทรัพยากร เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการ และ ความจำเป็นในการสนับสนุนทรัพยากรในภาวะฉุกเฉิน โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อรวมจัดทำแผนเผชิญเหตุ โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับจากส่วนปฏิบัติการและส่วนสนับสนุนเป็นฐานดำเนินการ โดยให้หน่วย งานที่มีหน้าที่ ดังกล่ารวมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน การกิจ และโครงสร้างภายในของส่วน แผนงาน พร้อมทั้งให้การ สนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงานแก่ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์

(๗) ส่วนสนับสนุน (Logistics and Administration Section) มีหน้าที่สนับสนุนการ สังกาลังบำรุงที่จำเป็น และตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการรับบริจาค เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจในแต่ละด้านรวมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของส่วนสนับสนุน

๕.๓ แนวทางปฏิบัติในการบัญชาการเหตุการณ์

การบัญชาการเหตุการณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสั่งการ ควบคุม และประสาน ความร่วมมือของ แต่ละหน่วยงานในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน และเป็นระบบปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรไปยังที่เกิดเหตุ เพื่อให้สามารถปกป้องชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ โดยให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนในระบบบัญชาการเหตุการณ์เป็นระบบมาตรฐานในการ จัดการในภาวะฉุกเฉิน จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการบัญชาการเหตุการณ์ไว้ ดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์การบัญชาการเหตุการณ์

(๑.๑) ความปลอดภัยทั้งผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

(๑.๒) ใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

(๑.๓) การจัดการสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ

(๒) โครงสร้างการบัญชาการเหตุการณ์ กำหนดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติรับผิดชอบในการจัดการสาธารณภัยใน ภาวะฉุกเฉินในรูปแบบโครงสร้างของ “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์องค์การบริหารส่วนตำบลอึ่งอ่าง”

๕.๒) โดยมีผู้อำนวยการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการ เหตุการณ์ มีอำนาจในการควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ หากเมื่อสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ลูกหลานขยายเป็นวงกว้างประชาชนได้รับ ผลกระทบจำนวนมากและผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีตัดสินใจ ยกระดับการจัดการสาธารณภัยของจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการ จัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง

๕.๔ การปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัย

กรณีเกิดสาธารณภัยขนาดเล็ก (การจัดการสาธารณภัยระดับ ๑)

เมื่อเกิดสาธารณภัย ที่มีสถานการณ์สาธารณภัยขนาดเล็ก (ความรุนแรงระดับ ๑) ซึ่งอาจมีผลกระทบเป็นวงกว้างครอบคลุมพื้นที่หลายตำบล ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ เข้าวควบคุม สถานการณ์ตามลำดับ

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเขาดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบ ในเขตพื้นที่ และผู้อำนวยการจังหวัด ทราบทันที

กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของ ผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใด จะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ หน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ติดต่อกหรือใกล้เคียงนั้น

เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้น เพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็น อันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณ ที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กระทำโดยเมื่อได้รับอนุญาต จากเจ้าของ หรือ ผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้นหรือเมื่อมีผู้อำนวยการ อยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือ ผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติ ตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

๕.๕กรณีเกิดสาธารณภัยขนาดกลาง (การจัดการสาธารณภัยระดับ ๒)

๑.เมื่อเกิดสาธารณภัย มีความรุนแรงของสาธารณภัยขนาดกลาง (ความรุนแรง ระดับ ๒) ขยายเป็นบริเวณกว้างครอบคลุมพื้นที่หลายตำบลหรืออำเภอ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำเภอ ไตวิเคราะห์และประเมินศักยภาพทางด้านทรัพยากร ความซับซ้อนของภัยในพื้นที่ เกินขีดความสามารถ ของผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ ที่จะควบคุมสถานการณ์ได้โดยลำพัง หรือโดยเร็ว ให้ผู้อำนวยการอำเภอ ขอรับการสนับสนุนจากผู้อำนวยการจังหวัด เพื่อพิจารณาเข้าควบคุมสถานการณ์

๒. กรณีผู้อำนวยการจังหวัดเข้าควบคุมสถานการณ์ ให้อำเภอ /เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบลรับข้อสั่งการจากผู้อำนวยการจังหวัดไปปฏิบัติ

๓. เมื่อผู้อำนวยการจังหวัด เข้าควบคุมสถานการณ์ ให้จังหวัดสนับสนุนการปฏิบัติ ในการเผชิญเหตุสาธารณภัยแต่ละด้านอย่างเร่งด่วน พร้อมทั้งสั่งการให้ทุกหน่วยปฏิบัติ ดังนี้

๔. ให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดรอยเอ็ด (ศบก.จ.รอ.) ควบคุม สถานการณ์สาธารณภัยตามแนวทางการปฏิบัติในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

๕. หน่วยงานหลักประจำส่วนต่างๆ เช่น ส่วนปฏิบัติการ ส่วนอำนาจการ ส่วนสนับสนุนรายงานผลการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้ผู้อำนวยการจังหวัดทราบ และให้สำนักงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ด สรุปและรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล ประกอบการตัดสินใจในการสั่งการ รวมถึงเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในกรณีที่ต้องมีการยกระดับภัยต่อไป

๖. ตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และการให้ความช่วยเหลือพร้อม ทั้งความต้องการรับการสนับสนุน (ถ้ามี) และรายงานให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทยทราบทุกวันจนกว่าสถานการณ์ภัยจะยุติ

๕.๖ การอพยพและศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑) แนวทางการปฏิบัติในการอพยพ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใด และการอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่นั้นจะเป็นอันตราย ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มีอำนาจสั่งอพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่นั้น ออกไปจากพื้นที่อย่างเป็นระเบียบ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอพยพก่อนเกิด สาธารณภัย และจัดให้มีกำลังเจ้าหน้าที่เขารักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อป้องกันทรัพย์สินของประชาชน โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) การอพยพเคลื่อนย้าย

(๑.๑.๑) จัดลำดับความสำคัญของผู้อพยพ โดยแบ่งกลุ่มผู้อพยพที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ (กลุ่มเปราะบาง) เช่น กลุ่มผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก สตรี ควรได้รับการพิจารณา ให้อพยพไปก่อน เป็นต้น กรณีเด็ก บิดา และมารดาควรอพยพไปด้วยกันทั้งครอบครัว และควรอพยพเป็นกลุ่ม โดยให้ทำการปกครองอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยสนับสนุน

(๑.๑.๒) จัดให้มีสถานที่ปลอดภัยและที่พักพิงชั่วคราวแก่ผู้อพยพและเจ้าหน้าที่ โดย จัดระเบียบพื้นที่พักพิงให้เหมาะสมเป็นสัดส่วนและมีระบบสุขาภิบาล โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยสนับสนุน

(๑.๑.๓) การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว และสนับสนุนกิจกรรมด้านสังคม สงเคราะห์เพื่อการฟื้นฟูด้านสังคมและจิตใจให้แก่ผู้ประสบภัย และผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยสนับสนุน

(๑.๑.๔) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งจัดระเบียบการจราจรในพื้นที่พักพิงชั่วคราวเพื่อรองรับการอพยพ เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและสวนราชการ และสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้าย เป็นไปอย่างมี ระบบ สามารถระงับการแตกตื่นเสียขวัญของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และที่ทำการปกครองจังหวัด เป็นหน่วยสนับสนุน

(๑.๑.๕) ให้ความช่วยเหลือผู้อพยพในการขนย้ายทรัพย์สินของใช้ในพื้นที่ที่เกิด สาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียงตามที่ได้รับรองขอ โดยให้แนวทางหลวงรอยเอ็ด แนวทางหลวงชนบทรอยเอ็ดและ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ร่วมกันดำเนินการ หากไม่เพียงพอประสานหน่วยงานทหารในพื้นที่

(๑.๑.๖) ให้มีการจัดทำทะเบียนเพื่อตรวจสอบจำนวนผู้อพยพและผู้ที่ยังติดค้างใน พื้นที่ โดยให้ทำการปกครองอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ ร่วมกันดำเนินการ

(๑.๑.๗) จัดให้มีการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่อพยพ โดยให้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลในเขตพื้นที่ ร่วมกันดำเนินการ

(๑.๑.๘) จัดให้มีระบบการรักษาความสงบเรียบร้อยของพื้นที่รองรับการอพยพ โดย จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและอาสาสมัครตามความเหมาะสม

(๑.๑.๙) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพื่อจัดกำลังดูแล บานเรือนและทรัพย์สินของผู้อพยพเป็นระยะๆ หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ ให้ประสานขอกำลัง สนับสนุนจากศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จังหวัด อำเภอ หรือจัดหาอาสาสมัครจาก ประชาชน แต่หากสถานการณ์ล่อแหลมเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิตหามเจ้าหน้าที่/อาสาสมัครออกปฏิบัติหน้าที่ใน พื้นที่เสี่ยง โดยเด็ดขาดจนกว่าสถานการณ์จะบรรเทาความรุนแรงลง และสามารถเขาไปตรวจในพื้นที่ได้ โดย ไม่มีความเสี่ยง พร้อมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้อพยพทราบสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(๑.๑.๑๐) จัดหาพื้นที่รองรับสำหรับการอพยพสัตว์เลี้ยง โดยให้สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดรวมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ดำเนินการสำรวจ จัดทำบัญชี ประชาชนผู้เลี้ยงสัตว์และ ผู้ประกอบการ รวมทั้ง จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องจักรกล สำหรับใช้ในการอพยพ หากไม่เพียงพอให้ ประสานงานหน่วยงาน ที่มีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ

(๑.๒) การยกเลิกสถานการณ์ ให้มีการติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องโดย ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสถานการณ์เป็นระยะๆ เพื่อป้องกันความสับสน พร้อมทั้ง ให้มีการยืนยัน ความชัดเจนถึงการยกเลิกสถานการณ์ และแจ้งให้ผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่พื้นที่อยู่อาศัยต่อไป

(๑.๓) การอพยพกลับ

(๑.๓.๑) เมื่อได้รับข่าวสารการแจ้งว่าสถานการณ์ภัยได้สิ้นสุดลงแล้วให้แจ้งให้ ประชาชนเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการอพยพกลับและรอรับแจ้งจุดอพยพกลับ

(๑.๓.๒) ผู้นำชุมชนหรือผู้นำหมู่บ้าน ต้องจัดระเบียบและจัดลำดับก่อนหลังของการ อพยพอย่างเป็นระบบไปสู่ที่ตั้งเดิม และประสานงานการอพยพกับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการควบคุมดูแลการอพยพ

(๑.๑.๓) หน่วยอพยพ เมื่อได้รับการแจ้งข่าวว่าสถานการณ์ภัยได้สิ้นสุดลงแล้วต้อง ทราบเส้นทางกลับสู่พื้นที่เป้าหมาย (ทั้งชุมชนหรือหมู่บ้าน) และต้องตรวจสอบสภาพยานพาหนะสำหรับการ อพยพให้พร้อมก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนหรือผู้นำหมู่บ้านทุกระยะให้ เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการอพยพกลับและรอรับแจ้งจุดอพยพกลับที่ตั้งเดิมอย่างปลอดภัย

(๑.๔) การอพยพสวนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการเคลื่อนย้ายหน่วยราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาอยู่ในพื้นที่ ปลอดภัย เพื่อให้สามารถให้บริการประชาชนได้ตามปกติ โดยให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ในเขตพื้นที่แบ่ง ประเภทสวนราชการที่จะอพยพตามลำดับและความจำเป็นเร่งด่วน พร้อมทั้งกำหนดพื้นที่รองรับการอพยพ สวนราชการและครอบครัวสวนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไวล่วงหน้า และจัดทำแผนอพยพ สวนราชการ โดยกำหนดรายละเอียด ดังนี้

(๑.๔.๑) สำรวจและจัดทำบัญชีสวนราชการไวล่วงหน้า และแยกประเภทความ เร่งด่วนในการอพยพ โดยเน้นความจำเป็นของประชาชนเป็นลำดับแรก

(๑.๔.๒) กำหนดเขตพื้นที่รองรับการอพยพ ตลอดจนพื้นที่ของแต่ละสวนราชการ ให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม

(๑.๔.๓) กำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไวล่วงหน้าโดยระบุหน้าที่ความ รับผิดชอบไวให้ชัดเจน

(๑.๔.๔) กำหนดรายการและจำนวนสิ่งของพัสดุ เอกสารราชการที่จำเป็นต้องขนย้าย

(๑.๔.๕) สำรวจยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนระบบการสื่อสารสำหรับการอพยพ

(๑.๔.๖) กำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางอพยพรอง ที่ไม่ขัดขวางต่อการ ปฏิบัติงานของทหาร

(๑.๔.๗) วางระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยใน การอพยพ การเข้าไปอยู่ในพื้นที่อพยพ ตลอดจนการอพยพกลับ

(๑.๔.๘) ระหวางการอพยพให้พิจารณาจัดสวนราชการ ณ ที่ตั้งเดิมไวตามความ จำเป็น และที่อพยพเฉพาะสวนเพื่อให้บริการประชาชนได้

(๑.๔.๙) การอพยพสวนราชการให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ ผู้อำนวยการจังหวัด หรือผู้ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ ได้กำหนดหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการอพยพ ดังนี้

• หน่วยงานหลัก

(๑) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ควบคุม สนับสนุนการปฏิบัติของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทุก ระดับ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะบัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด ทำหน้าที่บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติในพื้นที่จังหวัด

(๒) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ ทำหน้าที่ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอพยพประชาชนและสวนราชการ ได้แก่ จัดหากำลังเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานดำเนินการอพยพประชาชนในระดับอำเภอให้มีประสิทธิภาพ

(๓) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ทำหน้าที่อพยพประชาชนและสวนราชการในเขตความรับผิดชอบของตน และปฏิบัติ ตามการสั่งการของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ขึ้นเหนือขึ้นไป

• หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่

(๑) หน่วยงานทหารในพื้นที่ ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน ดังนี้

(๑.๑) ให้การสนับสนุนและร่วมมือในดานยานพาหนะ พนักงานประจำยานพาหนะ ตลอดจนน้ำมันเชื้อเพลิงและล้อลื่น เพื่อใช้ในการขนย้ายและบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย

(๑.๒) ให้การสนับสนุนเครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการ อพยพประชาชนและสวนราชการ

(๑.๓) ให้การสนับสนุนด้านแรงงานเพื่อใช้ในการอพยพประชาชนและสวนราชการ

(๑.๔) ให้การสนับสนุนในการดำเนินการรักษาความปลอดภัย

(๒) สวนราชการและหน่วยงานต่างๆ ในเขตท้องที่มีหน้าที่ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยรวมในส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้การสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

(๓) องค์กรเอกชน มูลนิธิ มีหน้าที่ให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานตามแผนรวมทั้งให้การ สนับสนุนการปฏิบัติเมื่อได้รับการร้องขอ ตามที่บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด จะสั่งการใน กรณีที่เกิดสาธารณภัย

(๔) ประชาชนในเขตท้องที่มี มีหน้าที่ให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงานตามแผนรวมทั้งให้การสนับสนุนการปฏิบัติเมื่อได้รับการร้องขอ ตามที่บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัด สั่งการในกรณีที่เกิดสาธารณภัย

(๒) แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นสถานที่ซึ่งได้จัดเตรียมไว้สำหรับผู้ประสบภัยที่จำเป็นต้องย้ายออกจาก ที่อยู่อาศัยเดิมเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยจนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ ผู้บัญชาการเหตุการณ์ จะสั่งการให้ดำเนินการเปิดศูนย์พักพิงขึ้น โดยผู้ประสบภัยจะอาศัยอยู่ชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์ภัยจะยุติ หรือที่อยู่อาศัยเดิมจะได้รับการฟื้นฟู/มีการซ่อมสร้างให้สามารถอพยพกลับไปอาศัยได้ ทั้งนี้ การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นไปตามมาตรฐานของแผนการบริหารจัดการ ศูนย์พักพิง โดยจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานให้แก่ผู้ประสบภัยได้อย่างพอเพียง ทั้งการบริการด้านโภชนาการอาหาร และน้ำดื่ม ความปลอดภัย คุณภาพชีวิต สาธารณูปโภค รวมถึงสุขาภิบาล และสุขอนามัย โดยจะต้องดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) การเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๒.๑.๑) จัดให้มีการทำทะเบียนผู้พลัดถิ่นโดยคำนึงถึงกลุ่มเปราะบางทาง สังคม เพื่อให้ทราบความต้องการพื้นฐาน และความต้องการพิเศษของผู้พลัดถิ่น ทั้งข้อมูลประชากร ข้อมูลสวน บุคคล และรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทราบ

(๒.๑.๒) จัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม และความต้องการพิเศษอย่างพอเพียง เช่น นมเด็กทารก (๒.๑.๓) จัดให้มีการกำหนดพื้นที่อาศัยภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้พลัดถิ่น ซึ่งหมายความว่ารวมถึงข้อจำกัดทางการแพทย์ ประเด็นทางเพศสภาพ และมิติหญิงชายด้วย

(๒.๑.๔) ให้ศูนย์พักพิงชั่วคราวจัดให้มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อพยพ ให้เพียงพอ และทั่วถึง

(๒.๑.๕) จัดให้มีระบบการแพทย์และสาธารณสุขสนับสนุนภายในศูนย์พักพิงเพื่อดูแล ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้อพยพ

(๒.๒) การบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๒.๒.๑) คัดเลือกสถานที่ตั้งศูนย์พักพิง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำอีก ต้องมีการคมนาคมสะดวก มีความพร้อมของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เบ็นตน เบ็นพื้นที่ที่อยู่เหนือระดับน้ำท่วม และต้องมีพื้นที่เป็นคลังสินค้าของบริจาค พื้นที่สำหรับคลินิก และสำนักงาน

(๒.๒.๒) การบริหารจัดการข้อมูลในศูนย์พักพิงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุดของการ บริหารจัดการ ศูนย์พักพิง โดยข้อมูลที่จำเป็นต้องเก็บบันทึก ประกอบด้วย ข้อมูลประชากรผู้อพยพ ข้อมูลสวน บุคคลของผู้อพยพ ข้อมูลด้านธุรการ

(๒.๒.๓) การจัดระเบียบศูนย์พักพิงชั่วคราวและการอำนวยความสะดวก

(๒.๒.๓.๑) ประสานงานล่วงหน้ากับหน่วยงานที่เป็นเจ้าของสถานที่ปลอดภัย สำหรับการอพยพในการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับจำนวนประชาชนที่จะอพยพเข้ามา หากเนื้อที่ไม่เพียงพอ จะต้องจัดหาสถานที่ปลอดภัยแห่งอื่นไว้รองรับ โดยศึกษาจากฐานข้อมูลประชากรในชุมชนหรือหมู่บ้านเป้าหมาย

(๒.๒.๓.๒) จัดเตรียมสถานที่ให้มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้แก่ ผู้อพยพตาม มาตรฐานขั้นต่ำ

(๒.๒.๓.๓) จัดแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนของแต่ละครอบครัวหรือของแต่ละชุมชน ให้เป็นระเบียบ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การสื่อสาร การสงเคราะห์ และการเก็บข้อมูล

(๒.๒.๓.๔) จัดระเบียบเวรยามโดยอาจประสานงานขอกำลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในพื้นที่หรือใช้กำลังจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนผู้อพยพ เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้อพยพ

(๒.๒.๔) การดูแลความปลอดภัยบ้านเรือนของผู้อพยพ ศูนย์พักพิงชั่วคราวประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพื่อจัดกำลัง สายตรวจไปดูแลบ้านเรือนของผู้อพยพเป็นระยะๆ หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอศูนย์พักพิงชั่วคราว อาจขอรับกำลังสนับสนุนจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนผู้ อพยพ แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือข้อมูลสถานการณ์ภัยพิบัติที่เป็นปัจจุบัน ภายหลังจากเสร็จภารกิจควรนำข้อมูล กลับมารายงานหัวหน้าศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อแจ้งข้อมูล/ข่าวสารแก่ผู้อพยพโดยเร็ว จะทำให้ผู้อพยพหมด ความกังวลในความปลอดภัยในทรัพย์สินของตน

(๒.๒.๕) การอำนวยความสะดวกแก่ผู้อพยพ ดูแลด้านความสะดวกใหญ่ๆลักษณะ จัดให้มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น น้ำบริโภค น้ำอุปโภค กระแสไฟฟ้า ให้เพียงพอกับความต้องการ จัดสัดส่วนพื้นที่รักษาพยาบาล พื้นที่ซักล้าง พื้นที่ตากผ้า พื้นที่ออกกำลังกาย พื้นที่สนทนาการ พื้นที่ประกอบศาสนกิจให้สอดคล้องกับจำนวนผู้อพยพ และ การจัดระบบรับของบริจาค โดยจัดให้มีสถานีรับบริจาค สำรวจความต้องการรับของบริจาค ตามลำดับ ความสำคัญสำหรับ แต่ละครอบครัว หรือแต่ละกลุ่ม เมื่อมีของบริจาคมายังโรงพยาบาล กระจายแก่ผู้อพยพตาม ความต้องการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๒.๒.๖) การแจ้งความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ ศูนย์พักพิงชั่วคราวติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและ ต่อเนื่องจากทางสื่อทุกทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แลวนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาแจ้งแก่ผู้อพยพทุกระยะ เพื่อให้ผู้อพยพผ่อนคลายความวิตกกังวล และเมื่อมีข่าวสารยืนยันอย่างชัดเจนจากผู้บังคับบัญชาถึงการยกเลิก สถานการณ์ให้รับแจ้งผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่ที่ตั้งต่อไป

(๒.๓) การปลดศูนย์พักพิงชั่วคราว เมื่อสถานการณ์ภัยยุติ และผู้อพยพสามารถอพยพกลับไปยังที่อยู่อาศัยเดิมหรือที่อยู่อาศัยใหม่ ให้ดำเนินการ

แนวทางปฏิบัติในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

(๑) การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย กรณีเกิดสาธารณภัยตามนิยามของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งปรากฏชัดเป็นที่ทราบโดยทั่วไปในเขตพื้นที่นั้นให้มีการประกาศเขตพื้นที่ประสบ สาธารณภัยทันที หรือในกรณีเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการสาธารณภัยในเขตพื้นที่ดังกล่าวตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และใช้เป็นหลักฐานยืนยันถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กร ปกครองสวนทองถิ่น และภาคเอกชน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องก็สามารถออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยได้ โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

(๑.๑) เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยในพื้นที่ใดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล ตรวจสอบ ข้อเท็จจริงและรายงานสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด รวบรวมข้อมูลประกอบการจัดตัดสินใจประกาศเขตพื้นที่ประสบภัย

(๑.๒) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นและส่งผลกระทบต่อสาธารณชน และก่อให้เกิดอันตราย ต่อชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ในพื้นที่ ให้อำนาจการจังหวัด ประกาศเขตพื้นที่ประสบภัยสาธารณภัยตามดุลพินิจ โดยมีแนวทางการประกาศ ดังนี้

(๑) ระบุประเภทสาธารณภัย

(๒) สาเหตุการเกิดสาธารณภัย

(๓) ช่วงเวลา ที่เกิดสาธารณภัย (

๔) พื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย

(๕) ผลกระทบต่อสาธารณชนและก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการจัดการสาธารณภัยในเขตพื้นที่ กำหนดให้มีการออกประกาศเขตพื้นที่ ประสบสาธารณภัยได้ตามดุลพินิจ เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กร ปกครองสวนทองถิ่น ภาคเอกชน สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕.๗ แนวทางปฏิบัติในการสื่อสารและโทรคมนาคม

การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน เนื่องจากต้องมี การประสานการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information) ข่าวสาร (Intelligence) เพื่อแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชน ประสานงาน ควบคุม สั่งการ และรายงาน ผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการร้องขอการสนับสนุนระหว่างหน่วยเผชิญเหตุด้วยกันกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ สนับสนุนการเผชิญเหตุในด้านต่าง ๆ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณ เป็น ศูนย์กลางการสื่อสารในเขตพื้นที่รับผิดชอบตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้สามารถติดต่อประสานงาน สั่งการ รายงานการปฏิบัติและสถานการณ์ระหว่างทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และเชื่อถือได้ การสื่อสารจัดเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการบริหารจัดการสาธารณภัย ให้สามารถประสานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว โดยมีหลักการปฏิบัติ จัดตั้งระบบสื่อสาร ที่จำเป็นให้ใช้งานอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่

แนวทางปฏิบัติในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในภาวะฉุกเฉิน

(๑) เผยแพร่ข่าวสารที่คาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยให้ส่วนราชการและประชาชนได้รับรู้ และเข้าใจสถานการณ์ (Situation Awareness) ในทุกระยะการจัดการภัย โดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่กำหนดไว้ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ หอกระจายข่าว สื่อสังคมออนไลน์ ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่น และลดความตื่นตระหนกที่เกิดจากการรับรู้และความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

(๒) จัดให้มีศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์รวม (Joint Information Center : JIC) ในภาวะฉุกเฉิน เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร (Point of Contact) ที่เป็นทางการให้แก่ประชาชน สื่อมวลชน หน่วยงานต่างๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ในทุกๆ ด้านซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อม ของประชาชนข้อมูลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ โดยให้สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การให้ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อเป็นกรอบการปฏิบัติที่มีมาตรฐาน

๕.๘ การบรรเทาทุกข์

๑ การขอใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน แนวทางการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๖๒

(๑.๑) วงเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สามารถใช้จ่ายได้เมื่อเป็น ที่คาดว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในระยะเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยเมื่อคาดว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในระยะเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบ ดำเนินการโดยฉับพลัน ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โดยผู้ว่าราชการ จังหวัดเป็นผู้มี อำนาจอนุมัติใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินนั้นได้ โดยไม่ต้องประกาศ เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๑.๒) วงเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในการให้ความช่วยเหลือ หรือ สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ สามารถใช้จ่ายได้เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น ในท้องที่ โดยต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

๒ แนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ

กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ด กองอำนาจการป้องกัน และ บรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล องค์การบริหาร ส่วน ตำบลทุกแห่งประเมินสถานการณ์ความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือภายในพื้นที่ที่ประสบภัย ตาม หลักการตามมนุษยธรรมในเบื้องต้น (Early Recovery) เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ จาก สาธารณภัยในช่วงของการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ขณะที่สถานการณ์สาธารณภัยกำลังดำเนินอยู่ โดยมีการ ประเมินความเสียหายทางกายภาพและการประเมินความต้องการรับความช่วยเหลือของผู้ที่ได้รับผลกระทบ

(Damage and Need Assessment) หรือ DANA เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุม รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของผู้รับความช่วยเหลือในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตในสถานการณ์สาธารณสุขภัยดังกล่าวได้อย่างปลอดภัย และวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัยในการตอบสนองสถานการณ์ฉุกเฉินด้วยตนเอง รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมจาก หน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัย และการกำจัดสิ่ง ปฏิกูล ความช่วยเหลือด้านสุขภาวะ ที่พักพิง อุปกรณ์ยังชีพ เป็นต้น การประเมินนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมและการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้อยู่อดปลอดภัย โดยมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

(๒.๑) การประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (initial assessment) ให้ดำเนินการภายใน ๓ ชั่วโมงแรก โดยรวบรวมข้อมูลมาประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (ข้อมูลก่อนเกิดภัย ข้อมูลจาก หน่วยงานต่างๆ รายงานจากสื่อต่าง ๆ เอกสารสรุปข้อมูลสำคัญ) เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ประสบภัย ข้อมูลด้านการเกษตร เป็นต้น

(๒.๒) การประเมินแบบรวดเร็ว (rapid assessment) ให้ดำเนินการทันทีภายหลังจากเกิดสาธารณสุขภัย ต่อเนื่องไป ๗๒ ชั่วโมง โดยเป็นการประเมินเพื่อรวบรวมข้อมูลความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นทุก ๆ ด้าน ทั้งผู้ประสบภัย โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ควรปฏิบัติหลังจากเกิดภัย ลำดับความสำคัญก่อน และหลังในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อให้การดำเนินการให้ความช่วยเหลือมีประสิทธิภาพและทันต่อความต้องการในภาวะฉุกเฉิน โดยให้ความสำคัญกับการช่วยชีวิตเป็นความเร่งด่วนในลำดับแรก

(๒.๓) การประเมินแบบละเอียด (detailed assessment) ให้ดำเนินการเมื่อภาวะฉุกเฉินสิ้นสุดลง หรืออย่างน้อยภายใน ๒ สัปดาห์ ขึ้นอยู่กับการเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการฟื้นฟู ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้อีกด้วย โดยต้องประเมินมูลค่าความเสียหายในมิติต่าง ๆ ทางกายภาพ โครงสร้างทางสังคม ประมาณการด้านการเงิน และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการให้ความช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น ทั้งนี้ จำเป็นต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาดำเนินการประเมินความเสียหาย และความต้องการความช่วยเหลือในแต่ละด้าน การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือจะต้องมีความเชื่อมโยงกับการตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบตามหลักมาตรฐาน โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา กลุ่มเปราะบาง

๕.๙ แนวทางปฏิบัติในการรับบริจาค หากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้อง จัดให้มีการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สิน เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยให้ดำเนินการตามระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบ สาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ (๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖

(๔) ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้ของศูนย์รับ บริจาคเพื่อการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีที่บุคคล หน่วยงานหรือองค์กรใด จัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย โดยที่บุคคล หน่วยงานหรือองค์กรนั้น ไม่ได้รับมอบภารกิจใดๆ จากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัด อำเภอและท้องถิ่น ให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการขนย้าย และส่งมอบสิ่งของบริจาคเอง

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่เพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทันต่อ เหตุการณ์ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค มีวิธีปฏิบัติสำหรับส่วนราชการหรือจังหวัด ที่ได้รับเงินบริจาค ดังนี้

๑. กรณีสวนราชการหรือจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ประสบสาธารณภัย ให้เปิดบัญชีเงินฝาก ธนาการที่เป็น
นรรัฐวิสาหกิจหรือธนาคารพาณิชย์ ประเภทยอดทรัพย์เพื่อใช้ในการรับเงินและเก็บรักษาเงิน บริจาค เมื่อมีการ
รับเงินแล้วให้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้บริจาค เว้นแต่การรับเงินบริจาคที่ผู้บริจาคไม่แจ้งชื่อ สำหรับกรณีมี
ความจำเป็นต้องมีเงินสดไว้เพื่อสำรองจ่าย ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าสวนราชการหรือผู้ว่า ราชการจังหวัดใน
การกำหนดวงเงินได้ การใช้จ่ายเงินบริจาคมดังกล่าวให้นำไปใช้เฉพาะเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบ สาธารณภัยใน
พื้นที่ตามความจำเป็น เหมาะสม และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค โดยที่เงินบริจาคไม่ อยู่ภายใต้
บังคับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม วิธีปฏิบัติในการ จัดซื้อ
จัดจ้างจึงให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลมเท่าที่สามารถดำเนินการได้ภายใต้สถานการณ์
การให้ความช่วยเหลือโดยเร่งด่วนวิธีปฏิบัติในการบัญชี ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม
และเมื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้จ่ายเงินบริจาคที่เหลือ
และดอกเบี้ยเงินฝากธนาการที่เกิดขึ้นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

๒. กรณีสวนราชการหรือจังหวัดที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ประสบภัย ให้เปิดบัญชีฝากบัญชีฝาก ธนาการที่เป็น
นรรัฐวิสาหกิจหรือธนาคารพาณิชย์ ประเภทยอดทรัพย์เพื่อใช้ในการรับเงินและเก็บรักษาเงินบริจาค เมื่อมีการ
รับเงินแล้วให้แก่ผู้บริจาค เว้นแต่ การรับเงินบริจาคที่ผู้บริจาคไม่แจ้งชื่อ เนื่องจากสวนราชการหรือ จังหวัดดัง
กล่าวนั้นไม่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่ ให้จ่ายเงินบริจาคมดังกล่าว ส่งให้ส
วนราชการหรือจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ประสบภัย หรือส่งให้กองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย สำนัก
นายกรัฐมนตรีเพื่อให้นำไปใช้จ่ายในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคต่อไป และวิธี
ปฏิบัติ ในการบัญชี ให้มีการบันทึกควบคุมการรับและนำส่งเงินในรูปแบบของทะเบียนและจัดทำรายงานสรุ
บเสนอ หัวหน้าสวนราชการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีเพื่อทราบทุกวัน

การรายงานข้อมูล เป็นการรายงานข้อมูลข่าวสารกรณีเกิดสาธารณภัย ให้ผู้รับผิดชอบจัดทำ
รายงาน พร้อมทั้ง รายงานขอเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งด้านสถานการณ์สาธารณภัย ด้านการปฏิบัติการระงับบรรเทา
สาธารณภัย ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านอื่นๆ ที่จำเป็น โดยให้คำนึงถึงความถูกต้อง ความชัดเจน
และรวดเร็ว ตามแนวทางปฏิบัติดังนี้

(๑) ให้ผู้นำชุมชนสำรวจความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น แล้วรายงานให้ศูนย์บัญชาการ เหตุ
การณ์ระดับพื้นที่ทราบและรวบรวมความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น

(๒) ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ระดับพื้นที่ รายงานสถานการณ์สาธารณภัยต่ององอำนาจการ ปอง
กันและบรรเทาสาธารณภัยตามลำดับขั้นที่เหนือขึ้นไป

(๓) ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่เกิดภัย รายงาน สถาน
การณ์สาธารณภัย ต่ององอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและจังหวัดตามลำดับขั้น และกอง
อำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รายงานสถานการณ์ ให้กองบัญชาการป้องกัน และ
บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติทราบตามลำดับ

บทที่ ๖

การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

บทที่ ๖ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

๖.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทในการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ความว่า “เตรียมพร้อม ป้องกัน ด้วยความเพียร เข้มแข็ง พร้อมรับสถานการณ์ ด้วยความเข้าใจ ถองแท้ รวมใจ ปฏิบัติ อย่างเป็นระบบ เมื่อเกิดภัย มั่นคง แน่วแน แกไข ฟื้นฟู อย่างมีประสิทธิภาพ” หลังจากภาวะฉุกเฉินจาก สาธารณภัยได้บรรเทาลงหรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว จะเข้าสู่การจัดการสาธารณภัย ในระยะฟื้นฟู ซึ่งในการแก้ไข ฟื้นฟู อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องใช้กระบวนการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) และซ่อมสร้าง(Reconstruction) เพื่อปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัย ใหญ่กลับสู่ สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมตามความเหมาะสม โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่

๖.๑.๑) ระยะสั้น เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการค้นหาและการบรรเทาหรือการช่วยเหลือ ในภาวะฉุกเฉินได้ผ่านพ้นไปแล้วเป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อยกระดับวิถีชีวิตและเพื่อตอบสนองความต้องการ ของผู้ที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงการจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายหรือสาธารณภัยซ้ำขึ้นอีก การประเมินความเสียหายขั้นพื้นฐาน การจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และการให้บริการสาธารณะ

๖.๑.๒) ระยะกลาง เป็นการดำเนินการประสานและสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยให้อยู่ในพื้นที่ปลอดภัย ฟื้นฟูหรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตขึ้นใหม่ การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสภาพจิตใจ ร่างกาย และ สังคมของผู้ประสบภัย และ

๖.๑.๓) ระยะยาว เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากระยะกลาง เช่น การซ่อมสร้าง โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งอาจจะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนาน นับจากเกิดสาธารณภัย ไปจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ และดีกว่าหรือปลอดภัยกว่าเดิม

๖.๒ การฟื้นฟูกลับสู่สภาวะปกติ การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เป็นมาตรฐานได้นำแนวคิด “การพัฒนาให้ดีกว่า และปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)” มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ มุ่งให้ ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงเดิมที่มีอยู่และป้องกันความเสี่ยงใหม่ไม่ให้เกิดขึ้น เพื่อมุ่งสู่การเป็นชุมชน หรือสังคมที่มีความพร้อมรับและฟื้นกลับเร็วต่อสาธารณภัยอย่างยั่งยืน (Resilience) ประกอบด้วย แนวทาง มาตรการต่าง ๆ ทางด้านการฟื้นฟู ได้แก่

๑) การช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อให้ การดำรงชีวิตกลับเข้าสู่สภาวะปกติ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว

๒) ผู้ประสบภัยมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดการยอมรับและมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ

๓) การพิจารณาประเด็นความเสี่ยงจากสาธารณภัยในการดำเนินการฟื้นคืนสภาพ และการสร้างใหม่ เสมอ โดยมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงเดิมที่มีอยู่และป้องกันความเสี่ยงใหม่ไม่ให้เกิดขึ้น

๔) การดำเนินการซ่อม สร้างให้เร็วขึ้นเท่าที่สามารถทำได้เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดตามมา โดยเฉพาะทางด้านการดำรงชีวิต (Building Back Faster)

๕) การสร้างใหม่ให้มีความมั่นคงแข็งแรงกว่าเดิม (Building Back Stronger) เพื่อให้สามารถทนต่อสาธารณภัยในอนาคตได้ยาวนานขึ้น

๖) การให้ความสำคัญกับการซ่อมสร้างแก่กลุ่มเสี่ยงที่มี โอกาสได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยมากที่สุด (Building Back Inclusively) และ

๗) การปรับวิถีชีวิตที่ไม่ คุณเคยให้เป็นสิ่งปกติใหม่ (New Normal) ในการรับมือสาธารณภัยรูปแบบใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ หากรัฐสามารถดำเนินการฟื้นฟูได้ตามแนวทางดังกล่าวแล้ว จะส่งผลต่อการใช้งบประมาณในการลงทุน ด้านการฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม การฟื้นฟูที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม โดยเฉพาะในกระบวนการฟื้นฟูสภาพ และการซ่อมสร้างเป็นการดำเนินการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนาน และมักจะถูกกำหนดไว้ เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาประเทศ ซึ่งถือเป็นมาตรการทางด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่รัฐจะต้อง

เครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม การประเมินเป็นกิจกรรมสำคัญที่กำหนดไว้ในการทำงานด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยที่สามารถนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลและนำไปประกอบในการดำเนินมาตรการความช่วยเหลือต่าง ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยกระบวนการประเมินตามหลักสากล แบ่งเป็น ๒ ระยะ ได้แก่

๑) ก่อนเกิดภัย หรือระยะ ๐ ในช่วงนี้จะเน้น การเตรียมพร้อมการประเมินและการวางแผนในการรวบรวมข้อมูลก่อนเกิดภัย

๒) หลังเกิดภัย ประกอบด้วย ระยะที่ ๑ - ระยะที่ ๔ โดยในระยะที่ ๑ เป็นการประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (Initial Assessment) ภายใน ๓ วันแรก โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นส่วนใหญ่ ระยะที่ ๒ เป็นการประเมินอย่างรวดเร็ว (Rapid Assessment) ต่อจากระยะที่ ๑ เรื่อยไปประมาณ ๒ สัปดาห์ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและดำเนินการให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์อย่างเร่งด่วน ซึ่งในระยะที่ ๑ - ระยะที่ ๒ นี้ จะใช้แนวทางการประเมินความเสียหาย และความต้องการความช่วยเหลือ (Damage and Need Assessment : DANA) เป็นเครื่องมือในการประเมิน ทั้งนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิเพิ่มเติมโดยการสำรวจภาคสนาม หลังจากนั้น ในระยะที่ ๓ - ระยะที่ ๔ เป็นการประเมินแบบเชิงลึก (In-depth Assessment) ต่อเนื่องมาจากระยะที่ ๒ ในรายละเอียดของแต่ละสาขาหรือภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบเพื่อนำข้อมูลการประเมินที่ได้ไปสู่กระบวนการวางแผนฟื้นฟูต่อไป โดยจะใช้แนวทางการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย(Post-Disaster Need Assessment : PDNA)

๖.๓การประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (Post-Disaster Needs

Assessment : PDNA) เป็นเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลในรายละเอียดของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ ประมวลผล และวางแผนในการดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูอย่างยั่งยืนตามความจำเป็น โดยใช้ข้อมูลความเสียหาย ความสูญเสีย ผลกระทบ และความต้องการในการฟื้นฟู

(๑)แนวทางปฏิบัติในการจัดทำมาตรฐานแบบประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (PDNA) เพื่อใช้เป็นกรอบการประเมินความต้องการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑.๑) จัดทำข้อมูลฐาน (Baseline Data & Information) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับ การประมาณการมูลค่าความเสียหาย ความสูญเสีย และผลกระทบอื่น ๆ เช่น ข้อมูลสถานการณ์โดยทั่วไป ของพื้นที่ประสบสาธารณภัย เป็นต้น

(๑.๒) ประเมินความเสียหายและความสูญเสีย (Damage and Loss Assessment : DALA) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากสาธารณภัยในทันที (Disaster Effects) ประกอบด้วย ความเสียหาย (Damage) ของสาธารณูปโภคและทรัพย์สินต่าง ๆ โดยจะประมาณการเป็นมูลค่าของการช

อมแซมบางส่วน และทั้งหมด และความสูญเสีย (Loss) เป็นความเสียหายเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยประมาณการเป็นมูลค่าจากการ สูญเสียรายได้ ต้นทุนการผลิต และค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิด

(๑.๓) ประเมินผลกระทบที่ตามมา (Impacts) ทางด้านเศรษฐกิจมหภาค สังคม มิติชายหญิง การกำกับดูแลของภาครัฐ สิ่งแวดล้อม และการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น ความสูญเสียต่อการประกอบ อาชีพทำให้เกิดภาวะความยากจนและทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่น เป็นต้น

(๑.๔) ประเมินความต้องการในการฟื้นฟู (Needs Assessment) เพื่อใช้สำหรับพิจารณา ความต้องการด้านการฟื้นฟูของแต่ละภาคส่วน (Recovery Needs) ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงความต้องการของประชาชนและชุมชน โดยลำดับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ และกำหนด งบประมาณที่จะดำเนินการฟื้นฟู เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนในการฟื้นฟูแต่ละภาคส่วนอย่างแท้จริง

(๑.๕) จัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการฟื้นฟู โดยนำผลการประเมินความต้องการในการฟื้นฟู มากำหนดยุทธศาสตร์ และจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ของแต่ละภาคส่วนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพตามแนวคิดการพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม เพื่อมุ่งสู่การพร้อมรับและพลิกกลับเร็วของ ประเทศ โดยให้มีหน่วยงานในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการ หลังเกิดสาธารณภัย ตามที่องค์การสหประชาชาติกำหนด โดยร่วมกันจัดทำมาตรฐานแบบประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย

๖.๔ แนวทางในการประเมินความเสียหายและความสูญเสีย ดังนี้

๑. แจงให้อำเภอและท้องถิ่น สำรวจความเสียหายระบบสาธารณูปโภคและสิ่งสาธารณประโยชน์ ต่างๆ จนถึงระดับครัวเรือน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการสำรวจความเสียหาย เพื่อเป็นข้อมูลในการฟื้นฟู และกำหนดกรอบแนวทางในการสร้างคืนใหม่ได้อย่างเหมาะสมและเป็ที่ยอมรับ

๒. แจงให้อำเภอและท้องถิ่นสำรวจประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัย ดังนี้

(๑) ข้อมูลพื้นฐานด้านชุมชน เช่น ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(๒) ข้อมูลด้านความเสียหายจากสาธารณภัย การจัดการในภาวะฉุกเฉิน การช่วยเหลือจากภายนอก

(๓) ข้อมูลการวิเคราะห์ความสามารถในการเผชิญเหตุของชุมชน ความอ่อนแอ หรือความล่อแหลมต่อ สาธารณภัยที่เกิดขึ้น ๓. สำรวจและประเมินความจำเป็นในการฟื้นฟูภายหลังเหตุการณ์สาธารณภัย ดังนี้

(๓.๑) ข้อมูลการฟื้นฟูผู้ประสบภัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน เช่น ด้านอาหาร การเงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ที่พักพิง สุขภาพ สุขากิจาบาล และสิ่งแวดล้อมการประกอบอาชีพ และองค์ความรู้ (การช่วยเหลือยามฉุกเฉิน สุขากิจาบาล ฯลฯ) โดยคำนึงถึงการฟื้นฟูกลุ่มเปราะบาง (กลุ่มเด็ก สตรีมีครรภ์ คนชรา ผู้ป่วย และผู้พิการ) ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยเป็นพิเศษ

๓.(๒) ข้อมูลการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน เช่น ที่อยู่อาศัย การศึกษา การดูแลสุขภาพ สิ่งก่อสร้างต่างๆ เกษตรกรรม การชลประทาน การขนส่ง การสื่อสาร อุตสาหกรรม ระบบ สุขากิจาบาล เป็นต้น

๔. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดประสานกับอำเภอและท้องถิ่น ให้ตรวจสอบรายละเอียดความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือและความต้องการเบื้องต้นของผู้ประสบภัยโดยเร็ว

๕. ประสานการปฏิบัติกับอำเภอ ให้ประสานการปฏิบัติกับคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ อำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) ให้เร่งสำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินโดยเร็ว เพื่อพิจารณาช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และรายงานผลการสำรวจความเสียหายจาก ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ต่อคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) เพื่อพิจารณาดำเนินการ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๖. รายงานสรุปการประเมินความเสียหายและความจำเป็นในเบื้องต้น ให้ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการกอง ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีทราบ ตามลำดับ

๖.๕ แนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งระบบและกลไกในการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (PDNA) ให้ กอปภ.จ. จัดให้มีทีมประเมิน PDNA ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินตามขอ

(๑.๕) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ (SOP) และคู่มือเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติการประเมินความต้องการหลัง เกิดสาธารณภัยแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการด้านการฟื้นฟู โดยนำผลการประเมินมาใช้เพื่อให้ผู้ประสบภัย ในพื้นที่สามารถดำรงชีวิตใหม่ เกิดการฟื้นฟูเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนด แนวทางปฏิบัติไว้ ดังนี้ - การฟื้นฟูในเขตพื้นที่จังหวัด เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- การฟื้นฟูในเขตพื้นที่อำเภอ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยอำเภอ - การฟื้นฟูในเขตพื้นที่ท้องถิ่น เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกองอำนาจการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งกำลังคน ทรัพย์สิน เครื่องมือของเอกชนเข้าร่วมในการฟื้นฟูเป็นการ ดำเนินการต่อเนื่องจากการจัดการในภาวะฉุกเฉินโดยดลิ่ง เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของผู้ประสบภัย ธุรกิจ และชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยในระยะเร่งด่วนหรือระยะสั้น รวมถึงการจัดมาตรการรักษาความ ปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายหรือสาธารณภัยซ้ำขึ้นอีก การประเมินความเสียหายของโครงสร้างพื้นฐานการ จัดเตรียมที่พักอาศัยชั่วคราวและการให้บริการสาธารณะ โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๖.๖ การฟื้นฟูอาชีพของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินที่จำเป็น การกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านการเงินการคลังที่เหมาะสมเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้ประสบภัยสามารถกลับมามีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เช่น เงินให้เปล่า เงินอุดหนุน เงินสมทบ เงินชดเชย การ ผ่อนผันด้านการเงินการพักชำระหนี้ การช่วยเหลือด้านการกู้ยืม หรือการลดหย่อนภาษี/ดอกเบี้ย การจัดตั้ง กองทุนพิเศษเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย รวมถึงเงินทุนในด้านต่างๆ เช่น การฟื้นฟูอาชีพแก่ ผู้ประสบภัย การฟื้นฟูภาคการเกษตร กองทุนเงินกู้ยืมเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อส่งเสริมการลงทุนประกอบอาชีพ เงินแก้ไขปัญหาด้านสาธารณภัยฉุกเฉินในระยะสั้น เป็นต้น โดยให้คลังจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหน่วยงานหลักใน การจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านเศรษฐกิจ การเงินการคลัง รวมทั้งสวนราชการ หน่วยงาน และภาคประชาสังคม

การฟื้นฟูที่อยู่อาศัยของผู้ประสบภัย เป็นการบูรณะที่อยู่อาศัย โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สาธารณภัย ให้กลับสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ตามเดิม ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมด้วยตามความเหมาะสมกับสถานการณ์

และการใช้งาน หากการบูรณะโครงสร้างและสิ่งก่อสร้าง หรือการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิมอาจต้องใช้เวลาและงบประมาณ ในการฟื้นฟูควรกำหนดแผนงานไว้ในกรอบของการฟื้นฟูระยะยาวต่อไป และการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยในระยะ เริ่มต้นให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ทำความสะอาดบ้านเรือน ชุมชน และสิ่งสาธารณประโยชน์ ในพื้นที่ประสบภัยและขยาย ขยะมูลฝอย

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย ปรับสภาพภูมิทัศน์ และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลภาวะเป็นพิษ

(๓) กรณีที่เกินกว่าความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใหหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานนั้นๆ ดำเนินการฟื้นฟู ซ่อมแซม และบูรณะโครงการที่ได้รับความเสียหาย ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินและเส้นทางคมนาคม ดำเนินการโดยแขวงทางหลวงรอยเอ็ด และแขวง ทางหลวงชนบทรอยเอ็ด

- ระบบไฟฟ้า ดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดรอยเอ็ด

- ระบบประปา ดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดรอยเอ็ด

- ระบบโทรคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร ดำเนินการโดยบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) สาขารอยเอ็ด และ บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) สาขารอยเอ็ด

(๔) ให้เรือถอนซากปรักหักพัง และซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน และอาคารบ้านเรือนของผู้อยู่อาศัย เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพต่อไป

(๕) ซ่อมแซมสถานที่ราชการ โรงเรียน สถานศึกษา วัด โบราณสถาน สถานที่ราชการ และสถานที่ท่องเที่ยวและสาธารณูปโภคต่างๆ ให้ใช้งานได้ดังเดิม

(๖) พื้นที่ประสบภัย เช่น การเก็บซากปรักหักพัง การตรวจสอบความแข็งแรงของอาคาร การออกแบบวางผังเมือง การจัดหาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค การจัดทำภูมิทัศน์ ดำเนินการ โดยสำนักงานโยธาธิการ และผังเมืองจังหวัดรอยเอ็ด โครงการชลประทานจังหวัดรอยเอ็ด องค์การบริหารส่วนจังหวัดรอยเอ็ด และ หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๗) การจัดการขยะมูลฝอยและซากปรักหักพัง

- ขยะมูลฝอยมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการปนเปื้อนของพื้นดิน แหล่งน้ำ และอากาศ ทำให้บ้านเมืองไม่เป็นที่น่าอยู่ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยทั่วไป การแก้ไข ปัญหาขยะมูลฝอย จึงควรปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขผลเสียที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

- การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยการเก็บขยะมูลฝอยมาเก็บใส่รวบรวมไว้ในจุดรองรับขยะก่อนที่จะส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะ การรวบรวมขยะจากภายในบ้านเรือนจะต้องมีฝาปิดมิดชิด น้ำไม่ สามารถจะซึมได้

- กำจัดขยะมูลฝอย โดยการนำไปหมักทำปุ๋ย เผากลางแจ้ง เผาในเตาเผาขยะ และฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ โดยให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดรอยเอ็ด เป็นหน่วยงานหลัก ในการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ

๖.๗ แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ได้แก่ การกำหนด แนวทางการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ

รวมทั้งพื้นที่ชุมชน ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๘ แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูสุขภาพของผู้ประสบภัย

การฟื้นฟูสุขภาพของผู้ประสบภัย ได้แก่ ดานสมรรถภาพทางกายของผู้ประสบภัย (การตรวจรักษา ป้องกัน ควบคุมโรค และการฟื้นฟูความแข็งแรงทางร่างกาย) รวมถึงการฟื้นฟูด้านสภาพจิตใจและจิตสังคมของ ผู้ได้รับผลกระทบตลอดจนการกระตุ้นและช่วยเหลือให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดรอยเอ็ด โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ประสบภัย เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำ แผนปฏิบัติการและกำหนด แนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๖.๙ การช่วยเหลือเยียวยา และสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

(๑) การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

- แจงให้อำเภอและท้องถิ่น สํารวจ ตรวจสอบข้อมูลผู้ประสบภัยและความเสียหาย เพื่อให้ ความช่วยเหลือต่างๆ ตรงกับขอเท็จจริง ตลอดจนสงผู้ประสบภัยกลับภูมิลำเนา
 - ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการสงเคราะห์ ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว ทัวถึง และหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
 - ให้อำเภอและท้องถิ่น จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน เพื่อการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐาน ในการรับการ สงเคราะห์และฟื้นฟู
 - จัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะหายกลับมาดำรงชีวิตได้ตามปกติ รวมทั้งการจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และระบบสุขภาพเฝ้าระวังผู้ประสบภัยในกรณีที่ต้องอพยพจากพื้นที่อันตราย
 - ให้การสงเคราะห์แก่ครอบครัวของผู้ที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณีที่ ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวประสบภัยจนเสียชีวิตหรือไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ โดยการให้ทุนการศึกษาแก่บุตร ของผู้ประสบภัยจนจบการศึกษาภาคบังคับและโดยการจัดหาอาชีพในแก่บุคคลในครอบครัว
 - เลี้ยงดูผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในระยะแรก เช่น ดูแลเด็กกำพร้า นักเรียน นักศึกษา คนพิการ และผู้สูงอายุที่ประสบภัย
- (๒) การป้องกัน เฝ้าระวัง และควบคุมโรคระบาดทั้งคนและสัตว์
- (๓) ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชนให้กลับคืน สุขภาพปกติโดยเร็ว
- (๔) รายงานข่าวและประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารต่อสาธารณชนได้รับทราบสถานการณ์เป็นระยะๆ

(๕) แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูสภาพสังคม ได้แก่ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และคำปรึกษาต่าง ๆ การรับแจ้งเหตุ และประสานการช่วยเหลือ การฟื้นฟูอาชีพ การช่วยเหลือด้านการเสริม ศักยภาพประชาชน/ชุมชน การโยกย้ายและการตั้งถิ่นฐานของผู้ประสบภัย การทำให้ประชาชนหรือ ผู้ประสบภัยสามารถกลับมาประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ โดยให้พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดรอยเอ็ด เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๖.๑๐ การถอดบทเรียนการจัดการสาธารณภัย

เมื่อเกิดสาธารณภัยที่สำคัญขึ้นในพื้นที่จังหวัดให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดประชุมหารือ และร่วมกันถอดบทเรียนเพื่อใช้ในการสร้างองค์ความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติที่ดี (best practice) หรือปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขในอนาคต รวมทั้งการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย การจัดทำข้อมูล ฐาน (baseline data) การประเมินความเสียหาย และความสูญเสียที่เกิดขึ้น เพื่อให้การฟื้นฟูมีประสิทธิภาพที่ ดีกว่า และปลอดภัยกว่าเดิม

๖.๑๑ แนวทางการถอดบทเรียนเมื่อเกิดสาธารณภัยที่สำคัญขึ้นในพื้นที่

๑. การเตรียมการถอดบทเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลอึ้งอ่อง มีแนวทางในการวางแผนการถอดบทเรียนจากสาธารณภัย ดังนี้

๑.๑) กำหนดกรอบหัวข้อที่จะทำการถอดบทเรียน เช่น ปัญหาอุทกภัยในพื้นที่จังหวัด การแก้ไข ปัญหาภัยแล้ง เป็นต้น

๑.๒) กำหนดรูปแบบในการถอดบทเรียน เช่น การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

๑.๓) กำหนดผู้รับผิดชอบและคณะทำงานในการถอดบทเรียน

๑.๔) จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน เช่น เอกสารสรุปหนังสือสั่งการ วิดีโอ บรรยาย เหตุการณ์ เป็นต้น

๑.๕) ประชุมคณะทำงานถอดบทเรียนเพื่อทำความเข้าใจหลักการและเหตุผลในการถอดบทเรียน วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการถอดบทเรียน ระยะเวลาและกิจกรรม

๑. ๖) กำหนดประเด็นคำถาม และจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน

๒. การดำเนินการถอดบทเรียน ดำเนินการตามแผนการถอดบทเรียน เพื่อวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรค และ ประเมินความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในช่วงต้นของการถอดบทเรียน ผู้รับผิดชอบในการถอด บทเรียนจะแจ้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการถอดบทเรียน ขั้นตอนการดำเนินงาน และประเด็นคำถาม เกี่ยวกับการดำเนินการในการป้องกันแก้ไขปัญหาสาธารณภัยที่ผ่านมา

๒.๑) อะไรคือปัจจัยแห่งความสำเร็จ และ ควรดำเนินการต่อไป เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และ

๒.๒) อะไรคือปัญหาอุปสรรค หรือเป็นสิ่งที่ ยังบกพร่อง เป็นจุดอ่อน และควรมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

๓. การสรุปผลการถอดบทเรียน นำข้อมูลที่ไดจากการถอดบทเรียนมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปรายงาน ประกอบด้วย

๑) วัตถุประสงค์และความคาดหวังก่อนการดำเนินงาน

๒) สิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินงาน

๓) ปัจจัย แห่งความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคที่ต้องดำเนินการแก้ไข

สรุปการถอดบทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยของจังหวัดร้อยเอ็ด (สถานการณ์น้ำในลำน้ำชีลดหลังจากจังหวัดชัยภูมิ และ อุทกภัยจากสถานการณ์พายุโซนร้อน “เตี้ยนหมู่” ที่อ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชัน และแนวร่องมรสุมที่พาดผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เกิดฝนตกหนัก ในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดปี พ.ศ. ๒๕๖๔) ก่อนเกิดภัย

๑. มีคำสั่งให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดตั้ง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัย วาตภัย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. จัดทำแผนเผชิญเหตุอุทกภัยจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๓. ประชุมคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ ข้อมูลการคาดการณ์ในพื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. แจ้งเตือนลักษณะอากาศและอุทกภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนผู้อาศัยบริเวณใกล้แม่น้ำ พื้นที่เสี่ยงภัยต่ออุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และพื้นที่ลุ่มน้ำท่วม โดยให้ระมัดระวังอันตรายและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๕. แจ้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม ที่อาจจะเกิดขึ้นในตลอดช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๔

๖. ให้อำเภอจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยฯ ระดับอำเภอ และแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง และจัดทำแผนเผชิญเหตุฯ ระดับอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเช่นเดียวกัน

๗. จังหวัดร้อยเอ็ดได้จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ในการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย โดยบูรณาการจากหน่วยงานทุกภาคส่วน ให้เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ/เครื่องใช้ไว้พร้อม ณ สถานที่ตั้ง เมื่อจังหวัดมีความจำเป็นต้องใช้สามารถดำเนินการช่วยเหลือได้ทันที

จุดแข็ง

๑. การเฝ้าระวังและการแจ้งเตือนภัย ในการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์อุทกภัย ได้มีการเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งหน่วยงานราชการ ชุมชน มีการติดตามข่าวสารจากกรมอุตุนิยมวิทยา และกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) ซึ่งได้วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์น้ำในลุ่มน้ำชี เพื่อให้ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงทราบล่วงหน้าและเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติ

๒. การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ได้มีการเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า หากเกิดสถานการณ์สามารถให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทันท่วงที

๓. การใช้อาสาสมัครในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันได้มีอาสาสมัครเกิดขึ้นใหม่ และเราอาจจะยังไม่ทราบ เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับหมู่บ้าน (ทสม.) ซึ่งถือว่าเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มี ประโยชน์ในพื้นที่

จุดอ่อน

๑. ประชาชนในพื้นที่ประสบอุทกภัย ยังขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์อุทกภัยจากลำน้ำชีเออลนตลิ่งเพียงพอ เพราะไม่เคยปรากฏมา ก่อน ไม่เชื่อว่าจะผลกระทบจะมีความรุนแรง และเคยชินกับสภาพน้ำท่วม ซึ่งหน่วยงานภาคราชการได้มีการแจ้ง เตือนภัยล่วงหน้าในทุกช่องทาง ได้มีการแจ้งข่าวสารผ่านช่องทางกระจาย

วประจําหมู่บ้านที่มีกํานัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้สงสาร ซึ่งถือเป็นผู้คนที่น่าเชื่อถือและรับข่าวสารจากท
านนายอำเภอ

๒. ปัญหาของการสร้างข่าวปลอมในพื้นที่ (Fake News) การเผยแพร่ข่าวสารของประชาชนใน
พื้นที่ผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเกิดการสับสนของข้อมูลข่าวสารโดยไม่ทราบข่าวใดเป
นจริงหรือ ข่าวใดเป็นเท็จ

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติในการบริหารจัดการการเดินเครื่องสูบน้ำของประตู่ระบายน้ำด้วย
พลังงานไฟฟ้า

๔. ด้านการเกษตร การลงทะเบียนเกษตรกรจะพบปัญหาเฉพาะด้านปศุสัตว์ เพราะกระทรวง
เกษตรฯ มีการปรับเปลี่ยนแบบฟอร์มในการลงทะเบียนบ่อย

ข้อเสนอแนะ

- การสร้างการรับรู้ ความตระหนักรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสาธารณภัยในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชน
ได้ มีการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์สาธารณภัยล่วงหน้า

- ต้องแจ้งคาดการณ์ผลกระทบที่เห็นภาพชัดเจน รวมถึง Time line โกลเคียงเหตุที่จะ
เกิดขึ้น

- ทบทวนประสบการณ์ของประชาชนในพื้นที่ในการเผชิญเหตุ

- ปัญหาของการสร้างข่าวปลอมในพื้นที่ (Fake News) การทำความเข้าใจและชี้แจงข้อเท็จ
จริง กับประชาชน ผ่านหอกระจายข่าวก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถจะทำการชี้แจงข้อเท็จจริงให้
ประชาชนรับทราบได้

- จัดวางระบบสูบน้ำ/เครื่องสูบน้ำ ประจำจุดเสี่ยงในพื้นที่ไทรทอง

- ควรมีการจัดวางระบบการส่งสัญญาณสูบน้ำ/เครื่องสูบน้ำให้ชัดเจน เพื่อดำเนินการ

๑) ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ว่ามีความเหมาะสมในการสูบน้ำหรือไม่ ทั้งช่วงก่อน
และขณะเกิดภัยและวินิจฉัยสั่งการตัดสินใจ

๒) การใช้จ่ายงบประมาณค่ากระแสไฟฟ้าสถานี สูบน้ำ/หน่วยใดต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ใช้จ่าย
จากงบประมาณแหล่งใด

- ด้านการประมง/ปศุสัตว์ ควรมีการแจ้งเตือนภัยก่อนล่วงหน้า เพราะเกษตรกรสามารถ
บริหาร จัดการได้ ในเรื่องของสัตว์น้ำ หากมีการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าเกษตรกรจะสามารถลดความ
เสียหายได้

ขณะเกิดภัย

๑. มีการประชุมติดตามสถานการณ์อุทกภัยเป็นประจำทุกวันอังคารของ สัปดาห์จนกว่าสถาน
การณ์จะคลี่คลายและเข้าสู่ภาวะปกติ

๒. แบ่งพื้นที่รับผิดชอบกรณีเกิดสถานการณ์อุทกภัยขึ้นในพื้นที่ โดยบูรณาการหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ เป็นไปด้วยความรวดเร็วและทันต่อ
สถานการณ์

๓. จัดตั้งกลุ่มไลน์ “ประชุมเตรียมอุทกภัย ๖๔ จ.ร้อยเอ็ด” เพื่อการประสานงานของหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง และรายงานสถานการณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และกลุ่มไลน์ “ข้อมูลเกษตร/ประมง/ปศุ

สัตว์ อุทกภัย ๖๔” เพื่อรวบรวมข้อมูลผลกระทบ ความเสียหาย การให้ความช่วยเหลือ ฯลฯ ด้าน การเกษตร ประมง ปศุสัตว์ รวมถึงข้อมูลการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉิน (อุทกภัย) ของ จังหวัด หรือข้อมูลอื่น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. จัดทำรายงานสรุปสถานการณ์อุทกภัยประจำวัน รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสร้าง การรับรู้และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ๕. จังหวัดได้จัดสรรเงินอุดหนุนการให้แต่ละอำเภอที่ ประสบอุทกภัย อำเภอละ ๕ แสนบาท เพื่อนำไปช่วยเหลือเป็นการเฉพาะหนาดตามระดับความรุนแรง ของอุทกภัยในพื้นที่อำเภอละ ๕ แสนบาท

จุดแข็ง

ระหว่างเกิดภัยหน่วยงานทุกภาคส่วนได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยไปตาม อำนาจหน้าที่และภารกิจของหน่วยงาน

จุดอ่อน

๑. ด้านการประสานงาน เนื่องจากการประสานงานไม่ทั่วถึง การไม่ทราบพื้นที่ที่ประสบภัยที่ ชัดเจน เช่น ลงไปพื้นที่ประสบภัยแล้วไม่พบ หรือการลงไปให้ความช่วยเหลือในพื้นที่แล้ว ไม่ได้เข้าไปใน นาม ของจังหวัด หรือบางหน่วยงาน ลงไปให้ความช่วยเหลือแล้วรายงานตนสังกัด แต่ไม่ได้รายงาน ผลงานมารวมไว้ ที่ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยฯ จังหวัด การขาดผู้ประสานงานโดยตรงเมื่อลงไป ในพื้นที่แล้วก็ไม่มี จุดหมาย การประสานงานในระดับพื้นที่บางครั้ง มีผู้ประสานงานไม่ตรงจุดมุ่งหมาย เป็นต้น

๒. ด้านข้อมูล การขาดข้อมูลที่ครบถ้วนในการลงพื้นที่ประสบอุทกภัย พื้นที่เสี่ยง หน่วยงาน ต าง ๆ ก็ได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน เกิดข้อมูลคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ

๓. ด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่ในงบประมาณของหน่วยงานเป็นหลัก เช่น องค์การบริหารส่วน จังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ฯลฯ สำหรับในส่วนกลางและระดับจังหวัดไม่ค่อยประสบปัญหาต าง งบประมาณ และมีบางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนราชการฯ ในการดำเนินการ เช่น ศูนย์ป ้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยเขต หน่วยทหาร ที่จะต้องใช้เงินอุดหนุนราชการฯ โดยการประกาศเขต การให้ความ ช่วยเหลือภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (อุทกภัย) ของจังหวัด ซึ่งในทางปฏิบัติหน่วยงานก็ ดำเนินการไปก่อน สำหรับ การเกิดสถานการณ์อุทกภัยในปี ๒๕๖๔ นี้ ไม่พบปัญหาในทางปฏิบัติ

๔. หน่วยงานที่อยู่นอกพื้นที่ เช่น หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๕๔ (นพค.๕๔) จังหวัดสุรินทร์ ซึ่ง หน่วยงานต้องการให้จังหวัดมีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นทางการ (รูปแบบเอกสาร) เพื่อนำเอกสาร ไปแนบ เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินค้ำประกันเชื้อเพลิงและค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่

๕. การขาดหน่วยรับข้อมูลการให้ความช่วยเหลือโดยตรง ในศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ฯ จะต้อง มีหน่วยรับข้อมูลนี้เกิดขึ้น ในระดับพื้นที่หากมีความต้องการช่วยเหลือเรื่องใดสามารถประสานขอรับการ ช่วยเหลือในหน่วยนี้ ในศูนย์บัญชาการฯ

๖. กรณีมีการเสียชีวิตเมื่อเกิดสถานการณ์อุทกภัย

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีเจ้าหน้าที่คอยประสานงานประจำและควรเป็นบุคคลคนเดียวกัน กรณีเมื่อเกิด สถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้การทำงานต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ในเรื่องของการอำนวยความสะดวกและการติดตามสถานการณ์

- ต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำทุกจุด/ชุมชนที่ได้รับผลกระทบเป็นศูนย์ชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูล/ประเมิน จัดเตรียมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง ทันเวลา โดยรายงานสถานการณ์ ข้อมูล เป็น ประจำให้ศูนย์อำเภอทราบ เพื่อสรุปรายงานศูนย์อุทกภัยจังหวัด - ทุกศูนย์ชุมชนที่ประสบภัย/ต้อง สรุปรายงานสถานการณ์/การช่วยเหลือประจำวันไว้ในศูนย์ อำเภอการฯ เพื่อติดตาม/รายงานได้ ตลอดเวลา

- ให้มีชื่อหน่วยงานที่อยู่นอกพื้นที่ เช่น หน่วยงานการเคลื่อนที่ ๕๔ (นพค.๕๔) เข้ามาอยู่ใน แผนเผชิญเหตุอุทกภัยฯ ของจังหวัด

- ในการเกิดสถานการณ์อุทกภัยในครั้งต่อไป ให้มีหน่วยรับข้อมูลการให้ความช่วยเหลือโดยตรง อยู่ในศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยฯ

- จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด มีงบประมาณในการอบรมนักเรียนในกลุ่มที่มีความเสี่ยงจากการจมน้ำ เนื่องจากในภาพรวมมีแนวโน้มเด็กเสียชีวิตจากการจมน้ำเพิ่มมากขึ้น และสำนักงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด มีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ฝึกและครูฝึกการว่ายน้ำสำหรับเด็ก โดยให้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอสนับสนุนครูฝึกมาเพื่ออบรมให้ความรู้

หลังเกิดภัย

๑. กรณีน้ำท่วมบ้านเรือน จังหวัดได้สั่งการให้อำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัย ดำเนินการสำรวจตรวจสอบบ้านเรือนที่ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม ชั่ง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอจังหารและอำเภอโพนทราย ที่มีชุมชนขนาดใหญ่ถูกน้ำท่วม เพื่อให้ ความช่วยเหลือเยียวยาประชาชนตามระเบียบหลักเกณฑ์ ๒. ดานสาธารณสุขโรคและโครงสร้างพื้นฐาน ได้มีการประชุม ก.ช.ภ.จ. และ ก.ช.ภ.อ. รวมถึง การประชุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการซ่อมแซม สิ่งสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหาย ดังนี้

(๑) โครงการชลประทานร้อยเอ็ด เสนอแผนงานซ่อมแซมประตูระบายน้ำที่ได้รับความเสียหาย เนื่องจากอุทกภัยปี ๒๕๖๔ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสวนกลาง จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณทั้งสิ้น ๑๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีกกลาง เสนอแผนงานซ่อมแซม/ปรับปรุงอาคาร ชลประทาน ที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากอุทกภัยปี ๒๕๖๔ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสวนกลาง จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณทั้งสิ้น ๑๔๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓. การติดตามตรวจเยี่ยมของผู้บริหารระดับสูงในจังหวัด เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ ประชาชนผู้ประสบอุทกภัย เพื่อให้ประชาชนเห็นว่าไม่ได้ถูกทอดทิ้งจากทางราชการ

๔. ดานสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดร้อยเอ็ดมอบน้ำดื่ม สะอาด จุลินทรีย์บำบัดน้ำเสีย และ EM Ball เพื่อป้องกันน้ำเน่าเสียในพื้นที่น้ำท่วมขัง

๕. จัดกิจกรรมทำความสะอาดกรณีพื้นที่ชุมชนที่เกิดน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลานาน โดยบูรณาการสวนราชการทุกภาคส่วน รวมทั้งระดมประชาชน จิตอาสา ฯลฯ เขาดำเนินการ (Big Cleaning Day) ทำ ความสะอาดบริเวณพื้นที่ซึ่งเคยถูกน้ำท่วม สถานที่สำคัญสิ่งสาธารณประโยชน์สวนรวมต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ ให้กลับเข้าสู่สภาพปกติ

จุดอ่อน

๑. การซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เสียหายให้คืนสู่สภาพเดิม เป็นการบรรเทาภัยความเสียหายเป็นการเฉพาะหน้า โดยไม่สามารถเป็นการสร้างสิ่งก่อสร้างที่เป็นการถาวรหรือเป็นการก่อสร้างเพิ่มขึ้นใหม่ได้ - ระยะเวลาในการซ่อมแซมไม่เกิน ๔๕ วัน

- งบประมาณในการดำเนินการ ถ้ามีจำนวนมาก จะขัดแย้งกับช่วงเวลาในการดำเนินการ (๔๕ วัน)

๒. การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการที่อำเภอได้รับการจัดสรร จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

- อำเภอไม่กล้าใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดสรรให้ เพราะไม่ทราบว่าจะใช้จ่ายอะไรได้อย่างไร กลัวผิดระเบียบ

๓. การดำเนินการในพื้นที่ที่มีปัญหาอุทกภัยซ้ำซากในอนาคตก

- ปัญหาอุทกภัยซ้ำซากในพื้นที่พนมไพร ซึ่งมีพังกันน้ำ ซึ่งมีความมั่นคงแข็งแรงสามารถ ป้องกันน้ำท่าได้ แต่หากมีน้ำฝนปริมาณมากในพื้นที่ ก็ไม่สามารถระบายน้ำออกได้ (ท่วมซ้ำ)

๔. การสำรวจพื้นที่ทางการเกษตรสาขา ในพื้นที่ เนื่องจากประชาชนเคยได้รับ เงินชดเชยจากทางราชการ จึงรอให้น้ำท่วมพื้นที่ขึ้นสูงก่อนเพื่อที่จะได้ใช้เขตพื้นที่น้ำท่วม จึงทำให้เกิดความ ล่าช้าในการรายงานพื้นที่ความเสียหายจากอุทกภัยมายังจังหวัด

ข้อเสนอแนะ

- โครงการที่เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ของเงินอุดหนุนราชการ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเร่งดำเนินการสำรวจและจัดทำรายการประมาณการเพื่อซ่อมแซม หากไม่มีงบประมาณ ให้เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากอำเภอพร้อมทั้งมีหนังสือยืนยันสถานะการเงินการคลัง

- อำเภอเร่งดำเนินการประชุม ก.ช.ภ.อ. เพื่อพิจารณาในงบประมาณในอำนาจของนายอำเภอ (๕ แสนบาท) หากไม่เพียงพอให้รวบรวมเอกสารขอรับการสนับสนุนจากจังหวัด และระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือต้องไม่เกิน ๓ เดือน นับแต่วันที่เกิดภัย

- หากไม่เข้าตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้ขอรับการสนับสนุนมายังจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุนจากงบประมาณจากแหล่งอื่นต่อไป เช่น งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อช่วยเหลือของท้องถิ่น - ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเงินอุดหนุนราชการฯ ให้กับอำเภอ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบโดยตรง (เสมียนตราอำเภอและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ให้ ทราบถึงขั้นตอน ระเบียบในการใช้เงินอุดหนุนราชการฯ

๑. ควรจะต้องมีสถานีสูบน้ำเพิ่มเติม ๒. ในพื้นที่อำเภอธวัชบุรี ควรมีคลองสนับสนุนส่งน้ำจากอ่างธวัชชัย ไปช่วยพื้นที่ทางการเกษตร ซึ่งเป็นโครงการใหญ่ ไม่สามารถใช้งบเงินอุดหนุนราชการได้มีข้อจำกัดของระเบียบหลักเกณฑ์ฯ ไม่ สามารถดำเนินการได้

การเสริมสร้างแนวทางการฟื้นฟูที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

การฟื้นฟูที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

เป็นการนำมาตรการ ด้านการฟื้นฟู พนสภาพ และซ่อมสร้าง มาใช้เพื่อวางแผนในการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิด ความเสี่ยงใหม่เกิดขึ้น และการปรับวิถีชีวิตที่ผู้คนเคยให้เป็นสิ่งปกติใหม่ (New Normal) รวมถึงการนำผล การศึกษา วิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใชสนับสนุนใน

การฟื้นฟูอย่างยั่งยืน โดยให้องค์กรอำนวยความสะดวก และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) แนวทางปฏิบัติในการวางแผน สนับสนุนการฟื้นฟู และการพัฒนาศักยภาพชุมชน ให้วางแผนและดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อให้มีความพร้อมรับมือและฟื้นกลับอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการดำเนินงานฟื้นฟูที่ต่อเนื่องจากการบรรเทาภัยที่เกิดขึ้น โดยให้จัดเวทีประชุมหารือเพื่อบูรณาการกระบวนการวางแผนการฟื้นฟูให้มีสาระสำคัญ เช่น ขอบเขต ลักษณะสำคัญของผลกระทบจากภัย การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการวางแผนการฟื้นฟู การระบุ และติดตามการแก้ไขความขัดแย้ง และการลดความแตกต่าง รวมถึงการประยุกต์ใช้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการวางแผน และการกำหนดการประสานความต้องการที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ โดยให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด และสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ หน่วยงาน และ ภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง

(๒) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูบริการด้านสุขภาพและการบริการสังคม ให้เสริมสร้างความพร้อมที่จะรับมือในการฟื้นกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็วในการ บริการด้านสุขภาพ ด้านสังคม และชุมชนที่ประสบภัย ครอบคลุมถึงการสาธารณสุข สุขภาพจิต และการบริการทางการแพทย์ โดยพิจารณาความลอแหลม ความเปราะบางด้านสังคม เช่น ผู้พิการ สตรี เด็ก คนชรา ผู้ป่วย เป็นต้น เพื่อให้มีโอกาสเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพและการบริการ โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง

(๓) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัย ให้มีการบูรณะ ซ่อมสร้าง และพัฒนาที่อยู่อาศัยถาวร ให้มีความต้านทานต่อสาธารณภัยเพื่อ เป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการและจำเป็นของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัย เพื่อลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงใหม่เกิดขึ้น โดยให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหน่วยงานหลัก ในการ ดำเนินการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

(๔) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานฟื้นฟูระบบโครงสร้างพื้นฐานให้รวดเร็วขึ้น โดยพิจารณา หลักการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความ เชี่ยวชาญ ด้านวิศวกรรมบริการ และประชาชนที่อยู่ในภาคส่วนโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ เส้นทางคมนาคม พลังงาน น้ำ เขื่อน การสื่อสาร ระบบการขนส่ง สาธารณูปโภค การสุขาภิบาล และระบบอื่น ๆ ที่สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงอาคาร สถานที่สำคัญ โดยให้พิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการฟื้นฟูซ่อมสร้างอย่างน อยได้แก่ การวางผังเมือง การวางแผนใช้ประโยชน์ที่ดิน และการเลือกใช้สิ่งก่อสร้างตามมาตรฐานที่กำหนด

โดยให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด โครงการชลประทานร้อยเอ็ด แขวง ทางหลวงร้อยเอ็ด และแขวงทางหลวงชนบทร้อยเอ็ด เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

(๕) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้มีแนวทางในการปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ

วัฒนธรรม อย่างเหมาะสมและจำเป็น เพื่อสงวน อนุรักษ์ บูรณะ และปฏิสังขรณ์ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิมตามที่พื้นที่ ประสบภัยรองขอการสนับสนุน โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในทุก ระดับ รวมถึงหน่วยงานเครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนตามแผนงานและภารกิจที่กำหนดวิธีการที่จะใช้ทรัพยากรและสมรรถนะ เพื่อตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของพื้นที่ โดยให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดรอยเอ็ด เป็นหน่วยงานหลัก ใน การดำเนินการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

(๖) แนวทางปฏิบัติในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ ส่งเสริมและสนับสนุนการพลิกฟื้นระบบเศรษฐกิจและเกษตรกรรม คื่นสู่สภาวะ ที่มั่นคง และพัฒนาโอกาสทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งยั่งยืน และสามารถอยู่รอดในเชิง เศรษฐกิจได้ ทั้งนี้ สาธารณภัยไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินเท่านั้น แต่ยังเกิดความเสียหายให้กับตลาด สินค้าและบริการทั้งหมดอีกด้วย ดังนั้น ความรวดเร็วและประสิทธิภาพในการพลิกฟื้นชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเอง และมีความสามารถในการอยู่รอดขึ้นอยู่กับ การปรับตัวอย่างรวดเร็วให้เข้ากับสภาวะตลาดที่เปลี่ยนไป การเปิด ดำเนินธุรกิจต่อเนื่อง และ/หรือการสร้างธุรกิจใหม่ การดำเนินธุรกิจทำให้มีการจ้างคนงาน การจัดหาบริการให้ ตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมถึงการสร้างรายได้อีกครั้ง ซึ่งเป็นการช่วยเหลือชุมชน รวมถึงการสนับสนุน ทางการเงินในการฟื้นฟูด้านอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ การดึงดูดการลงทุน จากภายนอก และบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่อาจจะมองข้ามได้ในฐานะที่เป็น รากฐานที่สำคัญสำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชน กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับสวนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จังหวัดรอยเอ็ด ได้กำหนดวาทะกรรมภัยเกิดขึ้น ให้มีการจัดตั้งทีมประเมิน PDNA ตรวจสอบความเสียหาย หลังเกิดสาธารณภัยเพื่อนำผลที่ได้มาจัดทำกิจกรรม แผนงานโครงการในการฟื้นฟู โดยคำนึงถึงการฟื้นฟูที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) เน้นการมีส่วนร่วม ของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านต่างๆ รวมเป็นคณะกรรมการ

บทที่ ๗

การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

บทที่ ๗

การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐ ไปสู่การ ปฏิบัติ ประกอบด้วย

- ๑) การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ
- ๒) การติดตามและประเมินผล
- ๓) การวิจัยและ พัฒนา
- ๔) การทบทวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๗.๑ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ได้นำกรอบแนวคิดการจัดทำ แผนเชิงยุทธศาสตร์ แนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การ มองอนาคต การทบทวนสถานการณ์ต่าง ๆ นโยบาย กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ทิศทางการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใน ระดับสากลและประเทศไทย ตลอดจนแนวโน้มสถานการณ์ทางสังคม รวมทั้งการ ประเมินผลแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วน โดยการ ขับเคลื่อนแผนไปสู่การ ปฏิบัติ ดังนี้

๗.๑.๑ กลไกการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กลไกหลักในการขับเคลื่อน แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไปสู่การปฏิบัติ ให้เป็น ไปตามบทบัญญัติในพระราช บัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ประกอบด้วย

(๑) ระดับจังหวัด คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในเขตจังหวัด ตามมาตรา ๑๕

(๒) ระดับอำเภอ คือ นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าการจังหวัดตามที่ได้รับมอบหมาย ตามมาตรา ๑๙

(๓) ระดับท้องถิ่น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๐

๗.๑.๒ แนวทางการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แนวทางการขับเคลื่อน แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ มีกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลยุทธศาสตร์ไปสู่การ ปฏิบัติให้เกิดผลต่าง ๆ อย่างเป็นรูป ธรรม โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

(๑) การเสริมสร้างและพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจาก สาธารณภัย เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ การสื่อสารและถ่ายทอดแผน โดยการจัดประชุมสร้างความเข้าใจ การอบรม และชักจูงการปฏิบัติจากการจำลองฉากทัศน์ เป็นต้น และการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วนใน ทุกระดับ โดยสร้างความเป็นเจ้าของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (Sense of Belonging) เช่น การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับอำเภอและท้องถิ่น เพื่อ ผลักดันแผนงาน โครงการ และกิจกรรม บรรลุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาทอง

ถิ่น เปนตน รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการกำหนดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นขอบเขตการศึกษา ในหลักสูตรนายอำเภอและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) การผลักดันแนวทางปฏิบัติของยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแผนการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสู่การปฏิบัติผ่านแผนงาน โครงการ และกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการ ระดับ หน่วยงานสู่ระดับพื้นที่ โดยการผสมผสาน (Mainstreaming) การกิจหลักของหน่วยงานที่มีเป้าหมายและ ตัวชี้วัดที่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๓) การผลักดันให้มีงบประมาณเชิงบูรณาการด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ของทุกหน วยงาน โดยการจัดประชุมหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการจัดสรร งบประมาณให้ สอดคล้องกับการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รวมทั้งงบประมาณ ตาม แผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และการจัดสรรงบประมาณให้กระดับพื้นที่

(๔) กำหนดให้อำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย แผนปฏิบัติการ และแผนเผชิญเหตุให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด รวมทั้งส ่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องหมาย สัญญาณหรือสิ่งอื่นใดในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิด สาธารณภัย สำหรับใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์กรปกครอง ส่วนทอง ถิ่น เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ใหม่มีความเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธาณ ภัยจังหวัด

(๕) การกำหนดบทบาทหน่วยงานและภาคีเครือข่ายทุกระดับในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมทั้ง นโยบายและกฎหมายต่าง ๆ โดยมีแนวทางดำเนินการของแต่ละภาคส่วน

๗.๒ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุ เป้าหมายตามที่กำหนด จำเป็นต้องมีกลไกการกำกับ ติดตามและประเมินผลเชิงยุทธศาสตร์ที่มีกระบวนการและ การ จัดการให้เกิดการทบทวนทั้งด้านการจัดการ (Management Review) และการทบทวนผลงาน (Performance Review) ที่เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

(๑) แนวทางการติดตามและประเมินผล แนวทางการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย หลักการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยวิเคราะห์ การบรรลุถึงเป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย หลักการคิดเชิง เหตุผล เชื่อมโยงความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุและผลผลิตไปสู่ผลลัพธ์และผลกระทบด้วยข้อมูล รวมถึงเหตุผลเชิง ประจักษ์ที่เชื่อถือได้ และหลัก ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และภาคส่วนต่างๆ ในสังคม พร้อมทั้ง กำหนด ให้มีการจัดทำรายงานผลเสนอ ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ด ทั้ง รายป กลางแผน และปลายแผน โดยให้คณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดร อยเอ็ด เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก ดำเนินงานตามแนวทางการผลักดันประเด็นสำคัญไปสู่ปฏิบัติ โดยมีแนวทาง ปฏิบัติในการติดตาม และประเมินผล ดังนี้

(๑.๑) คณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รอยเอ็ด ดำเนินงาน ดังนี้

๑) ติดตามและประเมินผลประเด็นการขับเคลื่อนที่สำคัญ

๒) ติดตามและประเมินผลระดับยุทธศาสตร์

๓) ติดตามและประเมินผลภาพรวม โดยให้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลภาพรวมที่ บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย การประเมินผลกระทบจากการขับเคลื่อน และ

สรุปภาพรวมการติดตามและประเมินผล พร้อมทั้ง จัดทำเป็นรายงานเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด.... พิจารณาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือทบทวนแนวทางการดำเนินงานต่อไป

(๑.๒) กรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผล

๑) การติดตามและประเมินผลรายปี

๒) การติดตามและประเมินผลในระยะกลางแผนฯ

๓) การติดตามและประเมินผลในระยะปลายแผนฯ โดยให้จัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ดไปสู่การปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ ยกระดับไป สู่มาตรฐานตามหลักสากล ตลอดจนนำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ดต่อไป

(๑.๓) กลไกการติดตามและประเมินผล ให้คณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ดเป็นกลไกในการประสานการปฏิบัติ ติดตาม และประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ด ภายใต้การกำกับดูแลของ คณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ด

๗. ๓ การวิจัยและพัฒนา การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) เป็นกระบวนการศึกษา เรียนรู้ ค้นหา แนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติ การสร้างสรรค์นวัตกรรม และศึกษาบทเรียน (Lesson Learnt) ของการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยที่เป็นเหตุการณ์สำคัญที่ผ่านมา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเทคนิควิธีการ รูปแบบการ ดำเนินงาน หรือเทคโนโลยีในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ประชาชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน รวมทั้งการนำนวัตกรรมจากการคิดค้นหรือพัฒนามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

๗.๔ การทบทวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดรอยเอ็ด พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๔ กำหนดว่าในกรณีที่ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับสาธารณภัยหรือการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้กำหนดไว้ในแผนต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ เปลี่ยนแปลงไปหรือแผนดังกล่าวได้ใช้ครบถ้วนแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของผู้ซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำแผน ปรับปรุง หรือทบทวนแผนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนโดยเร็ว กรณีที่ได้ดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และได้มีการติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน หรือมีการวิจัยและพัฒนาพบข้อบกพร่องหรือมีนวัตกรรม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ทันสมัยและเหมาะสม ให้พิจารณาทบทวนปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัดได้ตามความเหมาะสม

ภาคผนวก

คำย่อ

- กระทรวงกลาโหม

กท. : กระทรวงกลาโหม
สป. : สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
ศบภ. กท. : ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม
ศบภ.บก.ทท. : ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองบัญชาการกองทัพไทย
ศบภ. สป. : ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
ทท. : กองทัพไทย
ศบภ. ทท. : ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพไทย
บก. ทท. : กองบัญชาการกองทัพไทย ศบภ. บก.
ทท. : ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย
ศบภ.ทบ. : ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก
ศบภ.ทร. : ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพเรือ
ศบภ.ทอ. : ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพอากาศ
ศปก.ทบ. : ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก
ศปก.ทร. : ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ
ศปก.ทอ. : ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพอากาศ
ทบ. : กองทัพบก ทร. : กองทัพเรือ ทอ. : กองทัพอากาศ
ทภ. : กองทัพภาค มทบ. : มณฑลทหารบก

- กระทรวงมหาดไทย

รมว.มท. : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ผวจ. : ผู้ว่าราชการจังหวัด นอภ. : นายอำเภอ
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
อ.ปภ. : อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ศูนย์ ปภ.เขต : ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต

- สำนักนายกรัฐมนตรี

สมช. : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
ตร. : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- คณะกรรมการแห่งชาติ

กปภ. ช. : คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
กปอ. : คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ

คำย่อ (ต่อ)

- องค์กรปฏิบัติ

- กอ.รมน. : กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
กอปภ.ก. : กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง
กอปภ.กทม. : กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
กอปภ.จ. : กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
กอปภ.อ. : กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ
กอปภ.ทน./ทม./ทต. : กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล
กอปภ.อบต. : กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล
กอปภ.เมืองพัทยา : กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมืองพัทยา
บกปภ.ช. : บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กองบัญชาการ
สพ. : การสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน
ศบก.อ. : ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ
ศบก.จ. : ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ศ
บก.กทม. : ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร

- ผู้บัญชาการ และผู้อำนวยการ

- ผบ.ปภ.ช. : ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)
ผอ.กลาง : ผู้อำนวยการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)
ผอ.กอปภ.ก. : ผู้อำนวยการกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง
ผอ.จว. : ผู้อำนวยการจังหวัด
ผอ.กทม. : ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ผอ.อำเภอ : ผู้อำนวยการอำเภอ
ผอ.ท้องถิ่น : ผู้อำนวยการท้องถิ่น

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างลักษณะภัย

สาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่วาเกิดจากธรรมชาติมีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรมด้วย

๑. ภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม

๑.๑ อุทกภัย หมายถึง เหตุการณ์ที่มีน้ำท่วมพื้นดินสูงกวาระดับปกติซึ่งมีสาเหตุจากมีปริมาณ น้ำฝนมากจนทำให้มีปริมาณน้ำสวนเกินมาเติมปริมาณน้ำผิวดินที่มีอยู่ตามสภาพปกติ จนเกินขีดความสามารถ การระบายน้ำของแม่น้ำลำคลอง และยังมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์โดยการปิดกั้นการไหลของน้ำตามธรรมชาติทั้งเจตนาและไม่เจตนา จนเป็นอันตรายต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งแวดล้อม สามารถจำแนกตามลักษณะการเกิดได้ดังนี้

(๑) น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง (Inundation/Over bank flow) หมายถึง สภาวะน้ำท่วม หรือสภาวะน้ำล้นตลิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากกระแสน้ำไม่มีประสิทธิภาพมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป อันเป็นผล จากการเกิดฝนตกหนัก ณ บริเวณนั้น ๆ ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน มักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำและ บริเวณชุมชนเมืองใหญ่ ๆ น้ำท่วมขังสวนใหญ่จะเกิดบริเวณท้ายน้ำและแผ่เป็นบริเวณกว้างเนื่องจากไม่สามารถ ระบายน้ำได้ทัน

(๒) น้ำท่วมฉับพลัน (Flash Flood) หมายถึง สภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันใน พื้นที่เนื่องจากฝนตกหนักในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีความชันมากและมีคุณสมบัติในการกักเก็บน้ำหรือตาน้ำน้อย หรืออาจเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น เขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำพังทลายน้ำท่วมฉับพลัน มักเกิดขึ้นหลังจากฝนตกหนัก และมักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขา ซึ่งอาจจะไม่มีฝนตกหนักในบริเวณนั้นมาก่อนเลยแต่มีฝนตก หนักมากบริเวณต้นน้ำที่อยู่ห่างออกไป การเกิดน้ำท่วมฉับพลันมีความรุนแรงและเคลื่อนที่ด้วยความเร็วมาก โอกาสที่จะป้องกัน และหลบหนีจึงมีน้อย

๑.๒ ดินถล่มหรือโคลนถล่ม (Landslide or Mud/Debris Flow) หมายถึง ปรากฏการณ์ ที่มวลดินหรือหินไถลเลื่อนลงจากพื้นที่สูงสู่พื้นที่ต่ำกว่า ภายใต้อิทธิพลแรงโน้มถ่วงของโลกและการมีน้ำเป็น ตัวกลาง ทำให้มวลวัสดุเกิดความไม่เสถียรภาพอัตราการไถลเลื่อนดังกล่าวข้างตน อาจช้าหรือเร็วขึ้นกับ ประเภของวัสดุความลาดชัน สภาพสิ่งแวดล้อม และปริมาณน้ำฝนในบางกรณีแผ่นดินถล่มอาจเกิดจาก แผ่นดินไหวหรือภูเขาไฟระเบิด การเคลื่อนตัวของวัสดุดังกล่าวอาจพัดพาต้นไม้บ้านเรือนรถยนต์สิ่งปลูกสร้าง อื่น ๆ ชำรุดหรือพังทลายและยังอาจทำให้ช่องเปิดของสะพานและแม่น้ำลำคลองอุดตันจนเป็นสาเหตุให้เกิด อุทกภัยขึ้นได้ในเส้นทาง การเคลื่อนตัว ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นอันตรายต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชนและ สิ่งแวดล้อม

๒. ภัยจากพายุหมุนเขตร้อน

๒.๑ พายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclone) หมายถึง พายุหมุนที่เกิดขึ้นในน่านน้ำ เขตร้อนมีความกดอากาศที่ศูนย์กลางของพายุต่ำมาก และมีลมพัดเวียนเป็นรูปกนกหยอเข้าหาศูนย์กลางของ พายุในชั้นบรรยากาศระดับกลางแบบทวนเข็มนาฬิกา โดยสามารถแบ่งชนิดของพายุตามความแรงของลมที่พัดเวียน เข้าหาศูนย์กลางเป็น ๓ ระดับ คือ

(๑) พายุดีเปรสชันมีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางไม่ถึง ๖๓ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(๒) พายุโซนร้อนหรือพายุไซโคลนมีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลาง ๖๓ - ๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

(๓) พายุไต้ฝุ่นหรือพายุไซโคลนกำลังแรง เป็นพายุที่มีความแรงลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลาง มากกว่า ๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ส่วนชื่อพายุที่เรียกแตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับแหล่งที่เกิดของพายุ กล่าวคือใน มหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันออกรวมทั้งทะเลจีนใต้จะเรียกพายุโซนร้อน และไต้ฝุ่นส่วนในมหาสมุทร อินเดียเหนือ รวมทั้งอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามันจะเรียกพายุไซโคลน พายุเหล่านี้ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ หลายประเภทพร้อมกัน ทั้งวาตภัย อุทกภัยและคลื่นพายุซัดฝั่ง ลมที่พัดแรงเป็นอันตรายต่อชีวิต และทำลายล้าง ทรัพย์สินตามแนวเส้นทางเดินของพายุและพื้นที่ใกล้เคียง ลมแรงดังกล่าวยังก่อให้เกิดคลื่นลมในทะเลที่มีความสูง เป็นอันตรายต่อการเดินเรือและถ้าพายุที่มีความแรงลมมากกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะมีโอกาสสูงที่จะ ก่อให้เกิดคลื่นพายุซัดฝั่ง (Storm Surge) ที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและกิจกรรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบตามแนวชายฝั่งทะเลได้

๒.๒ วาตภัยจากพายุหมุนเขตร้อน หมายถึง ความเสียหายของอาคารบ้านเรือนต้นไม้และ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้าง จากความแรงของลมที่พัดเวียนเข้าหาศูนย์กลางของพายุดังกล่าว เกิดขึ้นตามแนวเส้นทางเดินของพายุ โดยปกติจะมีความกว้าง ๕๐-๑๐๐ กิโลเมตรขึ้นอยู่กับขนาดและความแรง ของพายุแต่ละลูก โดยความเสียหายจะมีมากที่สุดบริเวณใกล้แนวศูนย์กลางที่พายุเคลื่อนผ่าน

๒.๓ คลื่นพายุซัดฝั่ง (Storm Surge) หมายถึง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกับพายุหมุน เขตร้อนที่มีความแรงลมมากกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร ระดับน้ำที่สูงขึ้นจากความกดอากาศที่ลดต่ำลงบริเวณใกล้ ศูนย์กลางของพายุพร้อมกับคลื่นลมแรงจัดที่พัดเข้าหาฝั่ง ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลใกล้ ศูนย์กลางของพายุ โดยเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งที่เป็นด้านรับลมระดับความรุนแรงของความเสียหาย จะขึ้นอยู่กับ ความแรงลมของพายุสภาพภูมิประเทศและขนาดของชุมชน

๒.๔ พายุฤดูร้อน (Thunderstorms) หมายถึง พายุที่เกิดในช่วงที่มีลักษณะอากาศร้อน อบอวลติดต่อกันหลายวัน และเมื่อมีอากาศเย็นจากความกดอากาศสูงในประเทศจีนพัดมา ปะทะกับอากาศร้อน จะทำให้อากาศร้อนขึ้นที่เบาควาลอยตัวขึ้นเหนืออากาศเย็นอย่างรวดเร็ว เกิดเป็นเมฆและพายุฟ้าคะนองที่มี ยอดเมฆสูงมาก (เมฆคิวโมโลนิมบัส) เกิดพายุฟ้าคะนองลมกระโชกแรง ฟ้าผ่า และมักมีลูกเห็บตก ตามมาด้วย พายุฤดูร้อนมักเกิดขึ้นและสิ้นสุดลงในเวลาสั้น ๆ ไม่เกินหนึ่งชั่วโมงและครอบคลุมบริเวณพื้นที่ไม่เกิน ๒๐-๓๐ กิโลเมตรแต่จะมีลมกระโชกแรงที่เริ่มสร้างความเสียหายเมื่อ มีความแรงลมตั้งแต่ ๕๐ กิโลเมตร ต่อชั่วโมงขึ้นไป

๒.๕ ลูกเห็บ (Hail) หมายถึง ก้อนน้ำลักษณะเหมือนน้ำแข็งรูปร่างไม่แน่นอน เกิดจากละออง หยาดฝนซึ่งเย็นแบบยิ่งยวดในเมฆฝน (ยังอยู่ในสภาพของเหลวที่อุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง) ปะทะกับวัตถุแข็ง เช่น ผงฝุ่นหรือก้อนลูกเห็บที่เกาะตัวอยู่ก่อนแล้ว จนเกิดการแข็งตัวเกาะรอบวัตถุนั้น ๆ และกลายเป็นก้อนลูกเห็บ ซึ่งมักเกิดขึ้นพร้อมกับพายุฤดูร้อน

๒.๖ วาตภัยจากพายุฤดูร้อน หมายถึง ความเสียหายของอาคารบ้านเรือนต้นไม้และ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณแคบ ๆ จากลมกระโชกแรงที่เกิดจากพายุฝนฟ้าคะนองหรือลูกเห็บ มักเกิดในระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งบ่อยครั้งมีความเร็วลมเกินกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

๓. ภัยจากอัคคีภัย อัคคีภัย หมายถึง ภัยอันตรายอันเกิดจากไฟที่ขาดการควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อลุกลาม ไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้ต่อเนื่อง สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้นถ้าการลุกไหม้ที่มีเชื้อเพลิง หนาแน่น หรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมาความรุนแรงก็จะมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก ค

นิยามศัพท์

กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง แผนทั่ว ๆ ไปหรือคำแนะนำที่เลือกมาใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเหตุฉุกเฉิน

กลุ่มเปราะบาง (Vulnerable Group) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความสามารถจำกัดในการเผชิญเหตุการณ์ สาธารณภัย ซึ่งต้องการความดูแลเป็นพิเศษ เช่น เด็ก สตรีมีครรภ์ ผู้สูงอายุ บุคคลทุพพลภาพ ผู้ป่วย ผู้พลัดถิ่น ผู้ลี้ภัย คนต่างดาว

การกำกับควบคุมพื้นที่ (Area Command) หมายถึง การกำกับดูแลการจัดการเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันหลายเหตุการณ์ และมีองค์กรระบบการบัญชาการเหตุการณ์หลายองค์กรแยกกันทำหน้าที่จัดการ เหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นแต่ละเหตุการณ์ หรือทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการเหตุฉุกเฉินขนาดใหญ่หรือเหตุฉุกเฉินที่กำลังลุกลามขยายตัวซึ่งมีทีมงานจัดการเหตุฉุกเฉินหลายทีมงานเข้ามาเกี่ยวข้อง

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) หมายถึง การจัดระบบและบริหารจัดการทรัพยากรและความรับผิดชอบเพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินทุกรูปแบบ

การซ่อมสร้าง (Reconstruction) หมายถึง การฟื้นฟูโครงสร้างและสิ่งก่อสร้างที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สาธารณภัยให้กลับมาสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ตามเดิม การเตรียมความพร้อม (Preparedness) หมายถึง ความพยายามในการเตรียมการรับมือกับสาธารณภัย มุ่งเน้นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้มีความสามารถในการคาดการณ์ เผชิญเหตุ และจัดการกับผลกระทบจากสาธารณภัย อย่างเป็นระบบ หากมีการเตรียมความพร้อมได้ดีจะทำให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมทั้งในช่วง ก่อน ระหว่าง และหลังการเกิดสาธารณภัย และเพิ่มโอกาสในการรักษาชีวิตให้ปลอดภัยจากเหตุการณ์สาธารณภัยได้มากขึ้น

การเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันเหตุการณ์ ผ่านทางหน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลที่กำลังเผชิญความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยสามารถระทำการ อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยง และพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบรรเทาทุกข์ (Relief) หมายถึง การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยเพื่อรักษา ชีวิตและตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีพอยู่ได้

การบัญชาการ (Command) หมายถึง การทำหน้าที่อำนวยความสะดวกหรือการควบคุมโดยอาศัยอำนาจที่ กำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎหมาย กฎระเบียบ หรืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบ

การบัญชาการรวม (Unified Command) หมายถึง การประยุกต์ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์เมื่อมีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดการเหตุฉุกเฉิน ที่เกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน หรือเมื่อเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้น ขยายตัวข้ามขอบเขตอำนาจหน้าที่ทางเมืองหน่วยงานต่าง ๆ จะทำงานร่วมกันผ่านตัวแทน ของแต่ละหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกในหน่วยบัญชาการรวม มีหน้าที่หลักในการกำหนดวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์รวมและจัดทำแผนเผชิญเหตุที่จะใช้ร่วมกันเพียงแผนเดียว

การบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command) หมายถึง หน่วยบัญชาการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในภาพรวม และประกอบด้วยผู้บัญชาการเหตุการณ์ และเจ้าหน้าที่สนับสนุนที่ ได้รับการมอบหมาย

การประเมินความเสียหายและความต้องการ (Damage and Needs Assessment : DANA) หมายถึง การประเมินผลกระทบจากสาธารณภัยเพื่อวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัยในการเผชิญสถานการณ์

การณฉุกเฉิน ด้วยตนเอง รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัย และการกำจัดสิ่งปฏิกูล ด้านสุขภาวะ ที่พึง อุปกรณ์ ยิงชีพ

การประเมินความเสียหายและความสูญเสีย (Damage and Loss Assessment : DALA) หมายถึง การวิเคราะห์ ผลกระทบจากสาธารณภัย เป็นการประมาณการเชิงปริมาณว่าเกิดผลกระทบอะไรขึ้นจาก เหตุการณ์สาธารณภัย โดยอาศัยการเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากพื้นที่ประสบภัย ข้อมูลจากการประเมินจะนำไปใช้ ในการประมาณการ ซ่อมสร้างสิ่งก่อสร้างที่เสียหายไป และใช้ในการวางแผนเพื่อการฟื้นฟูจากความสูญเสีย

การประสานงาน ณ จุดเดียว (National Single Window : NSW) หมายถึง การเชื่อมโยงข้อมูลทาง อิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการนำเข้าส่งออกสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้ประกอบการในการตรวจสอบใบอนุญาตและใบรับรองต่าง ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ก่อนการ ตรวจปล่อยสินค้า ระบบนี้จะทำหน้าที่ประสานกิจกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แบบครบวงจรผู้ประกอบการ สามารถรับส่งข้อมูลทาง อิเล็กทรอนิกส์กับองค์กรที่เกี่ยวข้องได้อัตโนมัติตลอด ๒๔ ชั่วโมงโดยไม่ต้องเดินทางไปติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยตัวเอง

การปรับตัว (Adaptation) หมายถึง การปรับตัวในระบบธรรมชาติหรือระบบมนุษย์เพื่อตอบสนอง ต่อสิ่งเรทางภูมิอากาศหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสาธารณภัย ซึ่งจะช่วยลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือชวย สร้างโอกาสจากสภาวะวิกฤตได้

การป้องกัน (Prevention) หมายถึง มาตรการหรือแนวทางต่าง ๆ เพื่อช่วยขจัดผลกระทบเชิงลบ จาก เหตุการณ์สาธารณภัยที่อาจเกิดกับบุคคลหรือทรัพย์สินให้หมดไปอย่างสิ้นเชิง ครอบคลุมถึงมาตรการเชิง โครงสร้าง และมาตรการที่ไม่ใช่เชิงโครงสร้าง

การป้องกันภัยพลเรือน (civil defense force) จากเดิมที่มีแต่การฝึกการทหาร หมายถึง การดูแลให้ ประชาชนปลอดภัยจากสาธารณภัยและการปฏิบัติการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย เช่น การช่วยเหลือ เคลื่อนย้ายในซงอพยพ การช่วยกระจายลงยังชีพ การอำนวยความสะดวกในการขนส่งอุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ การช่วยซ่อมแซมก่อสร้างบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยธรรมชาติ การเผชิญเหตุ (Response) หมายถึง มาตรการหรือการปฏิบัติการต่าง ๆ ที่ควรเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและ ทันท่วงทีเพื่อรักษา ชีวิต และให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจาก เหตุการณ์สา ธารณภัย เช่น การกู้ชีพกู้ภัย การปฐมพยาบาล การแจกจ่ายยังชีพและสิ่งของบรรเทาทุกข์ การ บัญชาการใน เหตุการณ์ฉุกเฉิน การประสานงานเพื่อลำเลียงผู้พลว การบริหารจัดการศูนย์อพยพ

การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Exercise) หมายถึง การจำลองสถานการณ์เพื่อฝึกฝน ทักษะ หรือซักซ้อมกระบวนการการดำเนินงานที่ไดวางแผนไว้ เป็นแบบฝึกหัดเพื่อให้ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่และ ความ รับผิดชอบในการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินได้ฝึกซ้อมขั้นตอนปฏิบัติที่จำเป็น ทำให้มีทักษะสามารถใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งช่วยให้พร้อมปฏิบัติงานได้จริงหากเกิดสาธารณภัยขึ้น การฟื้นฟู (Recovery) หมายถึง การปรับสภาพระบบสาธารณูปโภคการดำรงชีพและสภาวะวิถี ความเป็นอยู่ ของชุมชน ที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเก่าตามความเหมาะสม โดยการนำเอาปัจจัย ต่าง ๆ ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเข้ามาช่วยในการฟื้นฟูด้วย (Build back better) หมายถึงการซ่อม สร้าง (Reconstruction) และการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) การฟื้นฟูสภาพ, การเยียวยา (Rehabilitation) หมายถึง การจัดการความเสียหายหรือผลที่เกิดจาก สาธารณภัยเพื่อพลิกฟื้นสภาวะการดำรงชีพของชุมชนที่ ได้รับผลกระทบจากการเกิดสาธารณภัย ให้กลับคืนสู่สภาพ ที่เป็นอยู่ก่อนหน้า รวมทั้งการดูแลสุขภาพจิตใจ และจิตสังคม (Psychosocial Support) ของผู้ได้รับผลกระทบ ตลอดจนการกระตุ้นและช่วยเหลือให้เกิดการ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น

การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction : DRR) หมายถึง แนวคิดและวิธีปฏิบัติในการ ลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบทางลบจากสาธารณภัย ผ่านความพยายามอย่างเป็นระบบที่จะวิเคราะห์และบริหาร จัดการปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อดำเนินนโยบายมาตรการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการ ลดความเสียหาย ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการปัญหา มีเป้าหมายในการ ลดความเสี่ยงที่มีอยู่ในชุมชนและสังคมในปัจจุบัน และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

การลดผลกระทบ (Mitigation) หมายถึง ปฏิบัติการลดผลกระทบทางลบโดยตรงของภัยที่เป็นอันตราย ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากผลกระทบทางลบของภัยโดยมากไม่สามารถขจัดให้หมดไปอย่างสิ้นเชิง แต่ ขนาดและความรุนแรงของความเสียหายสามารถลดทอนลงได้จากการดำเนินนโยบายและ กิจกรรมต่าง ๆ

การวิเคราะห์ความเสี่ยง , การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการ กำหนด ลักษณะขนาดหรือขอบเขตของความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ภัยที่เกิดขึ้นและประเมินสถานการณ์เปราะบาง ความเสี่ยง (exposure) ความเปราะบาง (vulnerability) และศักยภาพ (capacity) ในการรับมือของชุมชน ที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การดำรงชีวิต และสิ่งแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นในการ เกิดผลกระทบจากภัยในพื้นที่หนึ่ง ๆ มีประโยชน์ในการวางแผนเพื่อจัดการความเสี่ยงอย่างมีระบบ

การสนับสนุนการจัดการเหตุการณ์ (Incident Management Assistance Team : IMAT) หมายถึง การจัดรูปแบบการบัญชาการเหตุการณ์ซึ่งประกอบด้วยทีมงานบัญชาการและทีมงานปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมอื่น ๆ ภายในโครงสร้างระบบบัญชาการที่สามารถจะจัดส่งไปปฏิบัติงานหรือลงมือปฏิบัติงานได้ตาม ความจำเป็นมีการกำหนดคุณสมบัติและการรับรองอย่างเป็นทางการ การอพยพ (Evacuation) หมายถึง การเคลื่อนย้าย การกระจาย และการนำพลเรือนออกจากพื้นที่ อันตรายหรือพื้นที่ที่อาจเป็นอันตรายอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนและมีการกำกับดูแล รวมถึงการรับรอง และการ ดูแลบุคคลเหล่านี้ในสถานที่ปลอดภัยด้วย

ขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure : SOP) หมายถึง วิธีการที่ได้กำหนดหรือจัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามอย่างเป็นกิจวัตรในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ขาวสาร (Intelligence) หมายถึง ขาวสารที่เกี่ยวกับเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของ การบัญชาการเหตุการณ์ เป็นภารกิจของส่วนแผนงานซึ่งมุ่งเน้นไปที่ขาวสารในเหตุฉุกเฉิน

ขีดความสามารถ, ศักยภาพ (Capacity) หมายถึง ความสามารถที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ความสามารถที่อาจจะพัฒนาต่อไปให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

คลังสำรองทรัพยากร (Stockpiling) หมายถึง วัสดุหรือเสบียงที่สะสมไว้เพื่อใช้ในเวลฉุกเฉินหรือยามเกิดภัยพิบัติ เช่น อุปกรณ์ปฐมพยาบาล อาหาร น้ำดื่ม ไฟฉาย ถังออกซิเจน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประกอบอาหาร

ความเปราะบาง (Vulnerability) หมายถึง ปัจจัยหรือสถานะใด ๆ ที่ทำให้ชุมชนหรือสังคมขาดความสามารถ ในการปกป้องตนเอง ทำให้ไม่สามารถรับมือกับสาธารณภัยหรือไม่สามารถฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็วจากความเสียหาย อันเกิดจากสาธารณภัย ปัจจัยเหล่านี้มีอยู่ในชุมชนหรือสังคมมานานก่อนเกิดสาธารณภัย และอาจเป็นปัจจัย ที่ทำให้ผลกระทบของภัยมีความรุนแรงมากขึ้น

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnership : PPP) หมายถึง การรวม ลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในกิจการของรัฐ โดยมักเป็นการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการพื้นฐานหรือ โครงการให้บริการสาธารณะในระยะยาว ที่มุ่งเน้นการให้บริการที่มีประสิทธิภาพคุ้มค่ากับต้นทุนมากกว่าภาครัฐจะ ดำเนินการเอง เป็นทางเลือกในการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งให้เอกชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การก่อสร้างการดำเนินการบำรุงรักษาการจัดการจัดหาเงินทุนการให้บริการซึ่งเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการความเสี่ยง ของโครงการตามระยะเวลาและรายละเอียดของสัญญาที่กำหนดไว้

ความล่อแหลม (Exposure) หมายถึง การที่ผู้คนอาคารบ้านเรือนทรัพย์สินระบบต่าง ๆ หรือ องค์ประกอบใด ๆ มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยและอาจได้รับความเสียหาย

ความสูญเสีย (Loss) หมายถึง ความเปลี่ยนแปลงของการหมุนเวียนสินค้าและบริการ รวมถึงสภาพทาง เศรษฐกิจซึ่งเป็นผลจากสาธารณภัย ความเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงระยะเวลาที่เกิดสาธารณภัย จวบจนกระทั่งมีการซ่อมแซมหรือสร้างใหม่ของทรัพย์สินที่เสียหาย และมีการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจอย่างสมบูรณ์ ในบางกรณีอาจใช้เวลาหลายปี

ความเสียหาย (Damage) หมายถึง ทรัพย์สินทางกายภาพ เช่น อาคารและสวนประกอบโครงสร้าง พื้นฐานสินค้าที่เก็บไว้ในคลังและทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน โดยความเสียหาย อาจเกิดขึ้นระหว่างหรือภายหลังจากประสบเหตุการณ์ภัยในพื้นที่ความเสียหายถูกวัดในเชิงกายภาพและคิด คำนวณด้วยมูลค่าทดแทนเป็นตัวเงิน

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นกับประชาชนสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม จากการเกิดเหตุการณ์ใด ๆ

ผู้บัญชาการ (National Command) หมายถึง ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนิน กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้น และรับผิดชอบการพัฒนากลยุทธ์ และยุทธวิธีและการสั่งใช้ และการจัดส่งทรัพยากร ผู้บัญชาการเหตุการณ์มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบโดยรวมต่อการปฏิบัติการ ตอบโต้ เหตุฉุกเฉิน และรับผิดชอบการจัดการการปฏิบัติการตอบโต้เหตุฉุกเฉินในสถานที่เกิดเหตุทั้งหมด

ผู้อำนวยการ (Director) หมายถึง ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการ ท้องถิ่น และผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร

แผนที่เสี่ยงภัย (Hazard Map) หมายถึง แผนที่แสดงพื้นที่ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการเกิดภัย เช่น อุทกภัย สึนามิ ภูเขาไฟระเบิด เป็นผลของการประเมินความเป็นไปได้ ความถี่ของการเกิดภัย ตลอดจนความรุนแรงของ ภัยนั้น ๆ

แผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) หมายถึง แผนซึ่งจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งดียวาจา ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ทั่วไปที่สะท้อน หรือแสดงถึงกลยุทธ์ในภาพรวมสำหรับการจัดการเหตุฉุกเฉิน อาจ รวมถึงการกำหนดทรัพยากรที่จะใช้ในการปฏิบัติงานภารกิจที่มอบหมาย และข้อมูลข่าวสารสำหรับ จัดการเหตุ ฉุกเฉินระหว่างช่วงระยะเวลาการปฏิบัติการขงหนึ่งหรือหลายขง

ฟื้นเร็วตัวอย่างยั่งยืน (Resilience) หมายถึง ความสามารถของระบบชุมชนหรือสังคมที่มีความเสี่ยงต่อ สาธารณภัยในการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพความเสี่ยงภัยของตน รวมทั้งรู้จักวางมาตรการและปฏิบัติตัว เพื่อช่วยลด หรือถ่ายโอนความเสี่ยงดังกล่าว เพื่อลดโอกาสในการได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย และหาก ประสบกับสาธารณภัย ก็สามารถฟื้นตัวจากผลของภัยได้ด้วยแนวทางและในระยะเวลาที่เหมาะสม หมายถึง ความสามารถของชุมชน ในการดูแลรักษาโครงสร้างและกลไกพื้นฐานที่จำเป็นให้ปลอดภัยจากสาธารณ ภัยด้วย

ภัย (Hazard) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดจากธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ ที่อาจนำมาซึ่ง ความสูญเสียต่อชีวิตทรัพย์สิน ตลอดจนทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

ภาคประชาสังคม (Civil Society) หมายถึง หน่วยงานหรือองค์กรอิสระซึ่งไม่แสวงหาผลกำไรที่มี บทบาท ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสาธารณะ มีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ยุทธวิธี (Tactics) หมายถึง การใช้งานและการกำกับการปฏิบัติทรัพยากรที่ปฏิบัติการตอบโต้เหตุฉุกเฉิน เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นด้วยกลยุทธ์

ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) หมายถึง ระบบที่มีศักยภาพในการประมวลผลข้อมูล และแจ้งเตือนตามช่วงระยะเวลา เพื่อให้บุคคลชุมชนและหน่วยงานที่เสี่ยงต่อภัยมีเวลาเพียงพอในการเตรียมการ และรับมือได้อย่างเหมาะสมเพื่อลดโอกาสการเกิดอันตรายและความสูญเสีย

ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System : ICS) หมายถึง แนวทางในการบริหารจัดการ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภัยทุกประเภทอย่างมีมาตรฐานในพื้นที่เกิดเหตุ ตั้งแต่เหตุฉุกเฉินขนาดเล็กไปจนถึง เหตุฉุกเฉินที่มีความซับซ้อน โดยผู้ปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการ

รวมกันได้ภายใต้การบัญชาการแบบรวมศูนย์ (unified command) โดยปกติ มีการจัดโครงสร้างระบบเพื่อการ ปฏิบัติงานใน ๕ สายงานหลัก คือ ส่วนบัญชาการ (command) ส่วนปฏิบัติการ (operation) ส่วนแผนงาน (planning) ส่วนสนับสนุนกำลังบำรุงหรือโลจิสติกส์ (logistics) และส่วนการเงิน/การบริหารจัดการ (finance/administration) ซึ่งมีความยืดหยุ่นในการปรับลดหรือขยายส่วนงานที่อาจจำเป็นหรือไม่จำเป็นต้องใช้งาน ขึ้นอยู่กับลักษณะของเหตุการณ์นั้น ๆ

ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command Post) หมายถึง สถานที่ที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่เพื่อใช้ในการดำเนินการกิจหลัก ศูนย์บัญชาการอาจจะตั้งอยู่รวมกันกับฐานที่ตั้งหรือสถานที่อื่น ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการเหตุฉุกเฉิน

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operations Center) หมายถึง สถานที่ที่ประสานงานด้านข้อมูล ข่าวสารและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการจัดการเหตุฉุกเฉิน (การปฏิบัติการในสถานที่เกิดเหตุ) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินอาจเป็นสถานที่ชั่วคราว หรืออาจเป็นสถานที่ศูนย์กลางหรือสถานที่มั่นคงถาวรกว่า หรือ อาจจัดตั้งในองค์กรในระดับสูงกว่า หรืออาจจัดตามภารกิจหลักแต่ละด้าน หรือจัดตามขอบเขตอำนาจหน้าที่และ พื้นที่รับผิดชอบ

ศูนย์ประสานข้อมูลรวม (Join Information Center : JIC) หมายถึง สถานที่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ ทำหน้าที่ ประสานข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการจัดการเหตุฉุกเฉิน ศูนย์ประสานข้อมูลรวม เป็นจุดกลางของการติดต่อสำหรับสื่อข่าวทุกประเภท

ศูนย์พักพิงชั่วคราว (Shelter) หมายถึง สถานที่เพื่อให้ผู้ประสบภัยใญ่อยู่อาศัยเมื่อไม่สามารถเข้าถึงที่อยู่ อาศัยตามปกติได้ อาจเป็นสถานที่ที่สร้างจากวัสดุชั่วคราว เช่น เต็นท์บานจากวัสดุสังเคราะห์ ที่พักอาศัยชั่วคราว ชนิดอื่น หรือในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง อาจเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายหรือเป็นเอกสารที่จัดทำทางหาก โดยมีรายละเอียดด้านบุคลากรสถานที่ระยะเวลาและแนวทางในการปฏิบัติอย่างชัดเจน

หน่วยสนับสนุน (Supporting Agency) หมายถึง หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและ/หรือให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรแกหน่วยงานอื่น ๆ

องค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operation Centre : EOC) หมายถึง สถานที่ ที่มีเครื่องมืออุปกรณ์พร้อมเป็นศูนย์กลางเพื่ออำนวยความสะดวกและประสานการปฏิบัติหน้าที่ในห้วงเวลาของการเผชิญ เหตุการณ์ภัยพิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้แนวนโยบายปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกด้านการประสานงานสำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การเผชิญเหตุฉุกเฉินมีประสิทธิภาพ

เอกภาพในการบัญชาการ (Unity of Command) หมายถึง หลักการของระบบการบัญชาการเหตุการณ์ ที่กำหนดให้แต่ละบุคคลที่ทำหน้าที่ตอบโต้เหตุฉุกเฉิน จะได้รับการมอบหมายให้อยู่ภายใต้ผู้ควบคุมดูแลเพียง หนึ่งคนเท่านั้น

ภาคผนวก ง.
พื้นที่เสี่ยงภัยต่างๆ

๑. อุทกภัย

๑.๑ น้ำท่วมที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทางการเกษตร

๑.๒ น้ำท่วมถนนที่ไม่สามารถสัญจรได้

๒. ภัยแล้ง ประกอบด้วย.....

๓. ฝนทิ้งช่วง ประกอบด้วย.....

๔. วาตภัย ประกอบด้วย.....

